

SHP Harmanec, a.s.

**Správa nezávislého audítora a konsolidovaná účtovná
závierka v súlade s Medzinárodnými štandardmi pre
finančné výkazníctvo v znení prijatom Európskou úniou
za rok končiaci sa 31. decembra 2016**

Správa nezávislého audítora

Akcionárom, dozornej rade a predstavenstvu spoločnosti SHP Harmanec, a.s.:

Náš názor

Podľa nášho názoru vyjadruje konsolidovaná účtovná závierka objektívne vo všetkých významných súvislostiach konsolidovanú finančnú situáciu spoločnosti SHP Harmanec, a.s. a jej dcérskych spoločností (ďalej spoločne uvádzaných ako „Skupina“) k 31. decembru 2016, konsolidovaný výsledok jej hospodárenia a konsolidované peňažné toky za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil, v súlade s Medzinárodnými štandardmi pre finančné výkazníctvo platnými v Európskej únii.

Čo sme auditovali

Konsolidovaná účtovná závierka Skupiny obsahuje:

- konsolidovaná súvaha k 31. decembru 2016,
- konsolidovaný výkaz súhrnných ziskov a strát za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil,
- konsolidovaný výkaz zmien vo vlastnom imaní za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil,
- konsolidovaný výkaz peňažných tokov za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil a
- poznámky ku konsolidovanej účtovnej závierke, ktoré obsahujú významné účtovné postupy a ďalšie vysvetľujúce informácie.

Východisko pre náš názor

Audit sme vykonali v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Naša zodpovednosť vyplývajúca z týchto štandardov je ďalej opísaná v časti *Zodpovednosť audítora za audit konsolidovanej účtovnej závierky* našej správy.

Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, sú dostatočným a vhodným východiskom pre náš názor.

Nezávislosť

Od Skupiny sme nezávislí v zmysle Etického kódexu pre účtovných odborníkov, ktorý vydala Rada pre medzinárodné etické štandardy účtovníkov pri Medzinárodnej federácii účtovníkov (ďalej len „Etický kódex“), ako aj v zmysle iných požiadaviek slovenskej legislatívy, ktorá sa vzťahuje na náš audit konsolidovanej účtovnej závierky. Splnili sme aj ostatné povinnosti týkajúce sa etiky, ktoré na nás kladú tieto legislatívne požiadavky a Etický kódex.

PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o., Karadžičova 2, 815 32 Bratislava, Slovenská republika
T: +421 (0) 2 59350 111, F: +421 (0) 2 59350 222, www.pwc.com/sk

The firm's ID No. (IČO): 35 739 347.
Tax Identification No. of PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o. (DIČ): 2020270021.
VAT Reg. No. of PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o. (IČ DPH): SK2020270021.
Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, pod Vločkou č.: 16611/B, Oddiel: Sro.
The firm is registered in the Commercial Register of Bratislava I District Court, Ref. No.: 16611/B, Section: Sro.

Správa k ostatným informáciám uvedeným v konsolidovanej výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za konsolidovanú výročnú správu vypracovanú v súlade so zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej iba „Zákon o účtovníctve“). Konsolidovaná výročná správa pozostáva z (a) konsolidovanej účtovnej závierky a (b) ostatných informácií. Do dňa vydania našej správy audítora štatutárny orgán konsolidovanú výročnú správu nevyhotovil.

Náš vyššie uvedený názor na konsolidovanú účtovnú závierku sa nevzťahuje na ostatné informácie.

Keď budeme mať konsolidovanú výročnú správu k dispozícii, našou zodpovednosťou bude prečítať vyššie uvedené ostatné informácie a v rámci toho posúdiť, či sú vo významnom nesúlade s konsolidovanou účtovnou závierkou alebo poznatkami, ktoré sme počas jej auditu získali, alebo či existuje iná indikácia, že sú významne nesprávne.

V súvislosti s konsolidovanou výročnou správou tiež posúdime, či obsahuje všetky zverejnenia požadované Zákonom o účtovníctve, keď ju dostaneme k dispozícii. Uvedené bude tiež zahŕňať kontrolu súladu konsolidovanej výročnej správy s konsolidovanou účtovnou závierkou, a či konsolidovaná výročná správa bola pripravená v súlade so Zákonom o účtovníctve.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za konsolidovanú účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie a objektívnu prezentáciu tejto konsolidovanej účtovnej závierky v súlade s Medzinárodnými štandardmi pre finančné výkazníctvo platnými v Európskej únii, a za internú kontrolu, ktorú štatutárny orgán považuje za potrebnú pre zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za posúdenie toho, či je Skupina schopná nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za zverejnenie prípadných okolností súvisiacich s pokračovaním Skupiny v činnosti, ako aj za zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky za použitia predpokladu pokračovania v činnosti v dohľadnej dobe, okrem situácie, keď štatutárny orgán má v úmysle Skupinu zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo tak bude musieť urobiť, pretože realisticky inú možnosť nemá.

Zodpovednosť audítora za audit konsolidovanej účtovnej závierky

Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či konsolidovaná účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, ktorá bude obsahovať náš názor. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa Medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, aj keď existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v úhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe konsolidovanej účtovnej závierky.

Počas celého priebehu auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus ako súčasť nášho auditu podľa Medzinárodných audítorských štandardov. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká výskytu významných nesprávností v konsolidovanej účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy, ktoré reagujú na tieto riziká, a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú

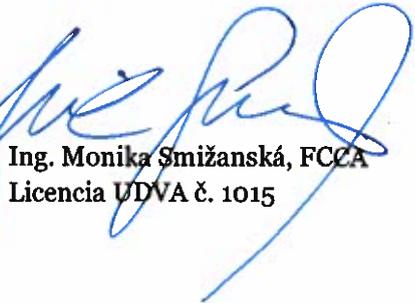
dostatočné a vhodné na to, aby tvorili východisko pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávosti, ktorá je výsledkom podvodu, je vyššie než v prípade nesprávosti spôsobenej chybou, pretože podvod môže znamenať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné opomenutie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.

- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy, ktoré sú za daných okolností vhodné, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol Skupiny.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a s nimi súvisiacich zverejnených informácií zo strany štatutárneho orgánu.
- Vyhodnocujeme, či štatutárny orgán v účtovníctve vhodne používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov aj to, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybníť schopnosť Skupiny nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že takáto významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, sme povinní modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že Skupina prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah konsolidovanej účtovnej závierky, vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či konsolidovaná účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.
- Získavame dostatočné a vhodné audítorské dôkazy ohľadne finančných informácií účtovných jednotiek a obchodných aktivít v rámci Skupiny, aby sme vyjadrili názor na konsolidovanú účtovnú závierku. Sme zodpovední za usmernenie, riadenie a výkon auditu Skupiny. Správa audítora je výhradne našou zodpovednosťou.

So štatutárnym orgánom komunikujeme okrem iného i plánovaný rozsah a časový harmonogram auditu, ako aj významné zistenia z auditu, vrátane významných nedostatkov v interných kontrolách, ktoré počas auditu identifikujeme.

PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.
Licencia SKAU č. 161

Ing. Monika Smižanská, FCCA
Licencia UDVA č. 1015

V Bratislave, 30. júna 2017

SHP Harmanec, a.s.

OBSAH

	Strana
Správa nezávislého audítora	
Konsolidovaná účtovná závierka	
Konsolidovaná súvaha	2
Konsolidovaný výkaz súhrmných ziskov a strát	3
Konsolidovaný výkaz zmien vo vlastnom imaní	4
Konsolidovaný výkaz peňažných tokov	5
Poznámky ku konsolidovanej účtovnej závierke	
1. Všeobecné informácie.....	6
2. Východiská pre zostavenie účtovnej závierky.....	8
3. Konsolidácia.....	12
4. Prehľad významných účtovných postupov.....	12
5. Riadenie finančného rizika.....	21
6. Riadenie kapitálu.....	21
7. Dlhodobý hmotný majetok.....	22
8. Finančné investície.....	22
9. Zásoby.....	23
10. Pohľadávky.....	23
11. Peniaze a peňažné ekvivalenty.....	25
12. Vlastné imanie.....	25
13. Úvery a pôžičky.....	26
14. Úver od spriaznenej osoby.....	26
15. Finančný leasing.....	27
16. Závazky z obchodného styku a iné záväzky.....	27
17. Ostatné záväzky.....	28
18. Transakcie so spriaznenými osobami.....	28
19. Odmeny riaditeľom a členom vedenia.....	30
20. Výnosy.....	30
21. Spotreba materiálu a energie.....	31
22. Osobné náklady.....	31
23. Ostatné prevádzkové a finančné náklady.....	32
24. Daň z príjmov.....	33
25. Závazné vzťahy a možné záväzky.....	34
26. Finančné deriváty.....	35
27. Finančné nástroje.....	35
28. Udalosti po dátume súvahy.....	37
29. Schválenie konsolidovanej účtovnej závierky.....	38

SHP Harmanec, a.s.

**KONSOLIDOVANÁ SÚVAHA
K 31. decembru 2016
(v tis. EUR)**

	Pozn.	31. decembra 2016	31. decembra 2015
AKTÍVA			
DLHODOBÉ AKTÍVA			
Budovy, stavby, stroje a zariadenia	7	54 748	56 506
Nehmotný majetok		410	200
Finančné investície	8	17	17
Dlhodobé pohľadávky	10	91	24
Dlhodobé aktíva celkom		55 266	56 747
OBEŽNÉ AKTÍVA			
Zásoby	9	20 593	18 552
Pohľadávky	10	22 497	22 744
Daňové pohľadávky		1	351
Peniaze a peňažné ekvivalenty	11	2 446	3 277
Obežné aktíva celkom		45 537	44 924
AKTÍVA CELKOM		100 803	101 671
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY:			
VLASTNÉ IMANIE			
Základné imanie	12.1	20 964	20 964
Ostatné rezervy	12.1	6 503	6 503
Ostatné fondy		25	5
Rezerva z kurzového prepočtu	12.1	-665	-663
Nerozdelený zisk		3 276	3 912
Vlastné imanie celkom pripadajúce na akcionára spoločnosti		30 103	30 721
Nekontrolný podiel ostatných vlastníkov dcérskych spoločností	12.2	18 233	17 530
Vlastné imanie celkom		48 336	48 251
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY			
Úver od spriaznenej osoby	14	20 995	21 995
Finančný lízing	15	173	649
Odložený daňový záväzok	24.3	2 114	2 247
Zamestnanecké požitky		426	326
Iné dlhodobé záväzky	17	1 192	1 298
Dlhodobé záväzky celkom		24 900	26 515
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY			
Záväzky z obchodného styku a iné záväzky	16	26 306	25 037
Bankové úvery a krátkodobá časť dlhodobých úverov	13	10	5
Krátkodobá časť finančného lízingu	15	476	927
Daňové záväzky		89	4
Ostatné krátkodobé záväzky	17	686	932
Krátkodobé záväzky celkom		27 567	26 905
Záväzky celkom		52 467	53 420
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY CELKOM		100 803	101 671

SHP Harmanec, a.s.**KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ SÚHRNNÝCH ZISKOV A STRÁT
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)**

	Pozn.	2016	2015
Výnosy z predaja vlastných výrobkov a tovaru	20	112 508	113 252
Výnosy z poskytovania služieb	20	298	277
		<u>112 806</u>	<u>113 529</u>
Zmena stavu zásob		2 326	-55
Spotreba materiálu a energie	21	-71 831	-75 455
Náklady na predaný tovar		-655	-242
Spotreba služieb	23.1	-16 599	-15 758
Osobné náklady	22	-19 121	-17 721
Odpisy		-5 030	-4 922
Ostatné náklady	23.2	-1 235	-1 129
Úrokové výnosy		0	2
Úrokové náklady		-312	-599
Ostatné finančné náklady	23.3	-307	-173
ZISK/STRATA PRED ZDANENÍM		42	-2 523
Daň z príjmov	24	36	142
ZISK/STRATA PO ZDANENÍ		78	-2 381
OSTATNÝ SÚHRNNÝ ZISK			
Zisk/strata zo zabezpečovacích nástrojov po zdanení		9	-9
CELKOVÝ SÚHRNNÝ ZISK/STRATA ZA ROK		87	-2 390
<i>Zisk/-Strata za rok pripadajúca na:</i>			
Nekontrolný podiel ostatných vlastníkov dcérskych spoločností	12.2	714	-1 080
Akcionára spoločnosti		- 636	-1 301
CELKOM		78	-2 381
<i>Celkový súhrnný zisk/-strata za rok pripadajúca na:</i>			
Nekontrolný podiel ostatných vlastníkov dcérskych spoločností	12.2	703	-1 081
Akcionára spoločnosti		-616	-1 309
CELKOM		87	- 2 390

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ ZMIEN VO VLASTNOM IMANÍ
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

	Základné imanie	Zákonný rezervný fond	Fond investičného rozvoja	Novozistené pozemky	Ostatné kapitálové fondy	Ostatné fondy	Rezerva z kurzového- prepočtu	Nerozdelený zisk	Vlastné imanie pripadajúce na akcionára spoločnosti	Nekontrolný podiel ostatných vlastníkov dcérskych spoločností	Vlastné imanie celkom
K 1. januáru 2015	20 964	3 838	1 452	213	1 000	13	-662	5 263	32 081	18 836	50 917
Zisk/(Strata) po zdanení	-	-	-	-	-	-	-	-1 301	-1 301	-1 080	-2 381
Ostatný súhrmný zisk spolu	-	-	-	-	-	-8	-	-	-8	-1	-9
Celková súhrmná strata	-	-	-	-	-	-8	-	-1 301	-1 309	-1 081	-2 390
Zmena menšinových podielov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-225	-225
Ostatné pohyby	-	-	-	-	-	-	-1	-50	-51	-	-51
K 31. decembru 2015	20 964	3 838	1 452	213	1 000	5	-663	3 912	30 721	17 530	48 251
Zisk/(Strata) po zdanení	-	-	-	-	-	-	-	-636	-636	714	78
Ostatný súhrmný zisk spolu	-	-	-	-	-	20	-	-	20	-11	9
Celková súhrmná zisk	-	-	-	-	-	20	-	-636	-616	703	87
Zmena menšinových podielov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatné pohyby	-	-	-	-	-	-	-2	-	-2	-	-2
K 31. decembru 2016	20 964	3 838	1 452	213	1 000	25	-665	3 276	30 103	18 233	48 336

Poznámky na stranách 6 až 38 tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto konsolidovanej účtovnej závierky.

SHP Harmanec, a.s.**KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)**

	2016	2015
PEŇAŽNÉ TOKY Z PREVÁDZKOVEJ ČINNOSTI:		
Zisk/strata pred zdanením	42	-2 523
Položky upravujúce čistú stratu pred zdanením na peňažné toky z prevádzkovej činnosti:		
Odpisy a amortizácia	5 030	4 922
Úrokové náklady, netto	312	597
Opravná položka k obežnému majetku	-250	486
Strata/(zisk) z predaja hmotného majetku	-16	-20
Nerealizované kurzové rozdiely, netto	1	2
Ostatné	173	298
Peňažné toky z prevádzkovej činnosti pred zmenami pracovného kapitálu	5 292	3 762
Zmeny pracovného kapitálu:		
Pohľadávky	121	1 066
Zásoby	-1 998	-1 719
Obchodné a iné záväzky	1 269	-2 310
Ostatný krátkodobý majetok a záväzky	-363	-36
Peňažné toky z prevádzkovej činnosti	4 321	763
Zaplatené úroky	-312	-599
Prijaté úroky	0	2
Daň z príjmov platená/prijatá	338	-581
Čisté peňažné toky z prevádzkovej činnosti	4 347	-415
PEŇAŽNÉ TOKY Z INVESTIČNEJ ČINNOSTI:		
Nákupy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	-3 274	-3 056
Príjmy z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	18	264
Zvýšenie podielu v dcérskej spoločnosti	-	-275
Čisté peňažné toky z investičnej činnosti	-3 256	-3 067
PEŇAŽNÉ TOKY Z FINANČNEJ ČINNOSTI:		
Úvery splatené		-11 293
Úver od spriaznenej osoby	-1 000	15 601
Finančný prenájom	-927	-902
Čisté peňažné toky z finančnej činnosti	-1 927	3 406
Čisté zvýšenie (zníženie) stavu peňazi a peňažných ekvivalentov	- 831	-76
Peniaze a peňažné ekvivalenty na začiatku roka	3 277	3 353
Peniaze a peňažné ekvivalenty na konci roka	2 446	3 277

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

---

1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

SHP Harmanec, a.s. (ďalej len „SHP Harmanec“ alebo „Spoločnosť“) je akciová spoločnosť so sídlom v Harmanci 976 03, založená 30. októbra 1990 v Slovenskej republike ako nástupnícka spoločnosť firmy, ktorú založil v roku 1829 pán František Zigmund Leicht. Výrobný závod spoločnosti sa nachádza v Harmanci.

Spoločnosť je registrovaná v obchodnom registri Okresného súdu v Banskej Bystrici, identifikačné číslo Spoločnosti je 00153052. Pre daňové účely je materská spoločnosť registrovaná na Daňovom úrade pre vybrané daňové subjekty v Bratislave a má pridelené daňové identifikačné číslo 2020455052.

Hlavnou činnosťou spoločnosti SHP Harmanec, a.s. je výroba a predaj papierových výrobkov osobnej hygieny, ako:

- toaletný papier,
- papierové vreckovky,
- kuchynské utierky,
- skladané utierky,
- materské a dublrované kotúče.

Prevažná časť výrobkov je umiestnená na trhoch Česka, Slovenska, Bosny a Hercegoviny, Chorvátska, Poľska, Nemecka a ostatných krajín Európskej únie.

Spoločnosť SHP Harmanec a ani jej dcérske spoločnosti nie sú neobmedzene ručiacim spoločníkom v iných účtovných jednotkách.

K 31. decembru 2016 boli akcionármi Spoločnosti spoločnosť ECO-INVESTMENT, a.s., Praha (98 %) a ostatní menšinoví akcionári (2 %), podiel na hlasovacích právach vo výške 98 % má ECO-INVESTMENT, a.s. Praha, menšinoví akcionári majú hlasovacie práva vo výške 2 %. Jediným vlastníkom spoločnosti ECO-INVESTMENT, a.s., Praha je pán Milan Fífo.

Informácie o členoch predstavenstva a dozornej rady Spoločnosti v roku 2016:

Predstavenstvo

Predseda
Členovia

Ing. Richard Žigmund, M.B.A
Ing. Jozef Horák
Karol Ponész do 5.9.2016
Ing. Róbert Staroň od 6.9.2016

Dozorná rada

Predseda
Členovia

Ing. Milan Fífo
Ing. Miroslav Vajs
Ing. Peter Švec do 27.6.2016
Ing. Dušan Golian od 27.6.2016
do 20.12.2016

Prokúra

Ing. Andrea Holubčíková do 06.10.2016
Ing. Róbert Staroň do 29.06.2016

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE (pokračovanie)

SHP Harmanec sa spolu so svojimi dcérskymi podnikmi označuje v konsolidovanej účtovnej závierke ako "Skupina".

Konsolidovaná účtovná závierka Skupiny je súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky hlavného akcionára ECO-INVESTMENT, a.s., Praha a je uložená v sídle materskej spoločnosti na adrese Náměstí republiky 1037/3 Nové Město, 110 00 Praha. Spoločnosť ECO-INVESTMENT, a.s. je registrovaná v obchodnom registri Mestského súdu v Prahe.

Konsolidovali sa tieto spoločnosti:

Názov a sídlo spoločnosti	Popis činnosti	Krajina vzniku	Vlastnícky podiel a podiel na hlasovacích právach	Vlastnícky vzťah
SHP BOHEMIA, s.r.o., Praha	obchodná spoločnosť	Česká republika	100 %	dcérska spoločnosť
SHP Slavošovce, a.s. Slavošovce	výrobná činnosť	Slovenská republika	-	dcérska spoločnosť
SHP Celex, a.d. Banja Luka,	výrobná činnosť	Bosna a Hercegovina	38,5 %	dcérska spoločnosť
SHP Hungaria, Kft., Budapešť	obchodná spoločnosť	Maďarská republika	100 %	dcérska spoločnosť
SHP Zagreb, d.o.o., Zagreb	obchodná spoločnosť	Chorvátsko	100 %	dcérska spoločnosť
SHP Intim Papir, d.o.o., Baderna	výrobná-obchodná činnosť	Chorvátsko	70 %	dcérska spoločnosť
Ecopap, s.r.o. Harmanec	obchodná činnosť	Slovenská republika	100 %	dcérska spoločnosť

V roku 2002 boli do konsolidácie prvýkrát zahrnuté dve spoločnosti – SHP Slavošovce, a.s. a SHP Celex, a.d. Podiely v týchto spoločnostiach vlastní iní akcionári okrem podielu 38,5 % v spoločnosti SHP Celex, a.d., ktoré boli nadobudnuté v roku 2005 vo výške 14,4 %, v roku 2008 vo výške 11,4 %, v roku 2014 vo výške 8,6 % a v roku 2015 vo výške vo výške 4,1 %. Tieto spoločnosti sa však zahrnuli do konsolidácie spoločnosti SHP Harmanec, keďže SHP Harmanec v nich vykonáva kontrolu prostredníctvom svojich členov v predstavenstve a riadením činností na základe dohody majiteľov o delegovaní manažérskych právomocí. Skupina nedrží žiadne hlasovacie práva v plne konsolidovanej dcérskej spoločnosti SHP Slavošovce, a.s. Skupina má právo ovládať túto dcérsku spoločnosť a je vystavená variabilným výnosom z tejto dcérskej spoločnosti na základe zmluvných dohôd s jediným akcionárom spoločnosti SHP Slavošovce, a.s. SHP Harmanec má právomoc určiť prevádzkovú a finančnú politiku spoločnosti SHP Slavošovce, a.s. a spoločnosť SHP Harmanec je vystavená variabilným výnosom prostredníctvom štruktúrovanej variabilnej odmeny za poskytnuté manažérske služby. Akcionármi spoločností SHP Slavošovce, a.s. a SHP Celex, a.d. sú spoločnosti ECO-INVESTMENT, a.s. Praha (60,7-percentný podiel v spoločnosti SHP Celex, a.d.), ECO-Investment, spol. s r.o. Bratislava (100 % podiel v SHP Slavošovce, a.s.) a iní menšinoví akcionári (0,8-percentný podiel v SHP Celex, a.d.). Firmu ECO-Investment, s.r.o. Bratislava vlastní 100-percentný akcionár firmy ECO-INVESTMENT, a.s., Praha, ktorá je zároveň väčšinovým akcionárom v SHP Harmanec, a.s.

Spoločnosť SHP Slavošovce, a.s. je výrobný závod a vyrába dublňované kotúče a papierové obrúsky.

SHP Celex, a.d. je výrobný závod v Banja Luke; vyrába dublňované kotúče, toaletný papier, papierové vreckovky a papierové obrúsky.

Spoločnosť SHP Intim Papir, d.o.o. je výrobná-obchodná spoločnosť, vyrába a predáva toaletný papier, papierové obrúsky, kozmetické utierky a priemyselné kotúče.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

---

2. VÝCHODISKÁ PRE ZOSTAVENIE ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Základné účtovné zásady a metódy použité pri zostavení tejto konsolidovanej účtovnej závierky sú opísané nižšie. Tieto metódy sa uplatňujú konzistentne počas všetkých vykazovaných období, ak nie je uvedené inak.

2.1 Východiská pre zostavenie účtovnej závierky

Slovenský zákon o účtovníctve (zákon NR SR č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov) vyžaduje, aby niektoré spoločnosti zostavili konsolidovanú účtovnú závierku k 31. decembru 2016 podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo („IFRS“) platných v Európskej únii („EU“).

Konsolidovaná účtovná závierka Skupiny k 31. decembru 2016 bola zostavená ako riadna konsolidovaná účtovná závierka podľa Zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov - zákon o účtovníctve za účtovné obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra 2016.

Táto konsolidovaná účtovná závierka bola zostavená v súlade s Medzinárodnými štandardmi pre finančné výkazníctvo („IFRS“) platnými v Európskej únii. Spoločnosť aplikuje všetky IFRS a interpretácie vydané Výborom pre medzinárodné štandardy pre finančné výkazníctvo (International Accounting Standards Board - ďalej len "IASB") platné v EÚ, ktoré boli v platnosti k 31. decembru 2016.

Konsolidovaná účtovná závierka bola zostavená na základe princípu historických cien.

Predstavenstvo Spoločnosti môže navrhnúť akcionárom Spoločnosti zmenu konsolidovanej účtovnej závierky do jej schválenia valným zhromaždením akcionárov Spoločnosti. Avšak podľa § 16 odsek 9 až 11 Zákona o účtovníctve neumožňuje otvárať uzavreté účtovné knihy po schválení účtovnej závierky valným zhromaždením Spoločnosti. Ak však účtovná jednotka po schválení účtovnej závierky zistí, že údaje za predchádzajúce účtovné obdobie nie sú porovnateľné, Zákon o účtovníctve umožňuje účtovnej jednotke opravu údajov. Oprava sa musí uskutočniť v tom účtovnom období, v ktorom účtovná jednotka tieto skutočnosti zistila.

Zostavenie konsolidovanej účtovnej závierky v súlade s IFRS platnými v EU vyžaduje účtovné odhady a uplatnenie úsudku vedenia pri aplikácii postupov účtovania na problematické transakcie. V procese uplatňovania účtovných metód manažment Spoločnosti uskutočňuje tiež určité kritické rozhodnutia. Oblasť, ktoré vyžadujú vyšší stupeň rozhodovania alebo sú zložitejšie alebo oblasti kde sú predpoklady a odhady významné pre konsolidovanú účtovnú závierku sú uvedené v Poznámke č. 2.3.

Táto konsolidovaná účtovná závierka je zostavená v tisícoch Eur ("EUR").

2.2 Zmeny v účtovných zásadách a vo vykazovaní

Vydané štandardy, interpretácie a novely štandardov, ktoré Skupina aplikovala prvýkrát v roku 2016

Vylepšenia k IFRS za rok 2012 (vydané v decembri 2013 a účinné pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. februára 2015 alebo neskôr). Vylepšenia pozostávajú zo zmien siedmich štandardov. Novela IFRS 2 prináša objasnenie definície "podmienky vzniku nároku na odmenu" a samostatnú definíciu pre "podmienky výkonov" a "podmienky služby". Novela sa bude aplikovať na platby na základe podielov, pri ktorých dátum ich udelenia je 1. júl 2014 alebo neskôr. IFRS 3 bol novelizovaný s úmyslom objasniť, že (1) povinnosť vysporiadať podmienenú kúpnu cenu, ktorá spĺňa definíciu finančného nástroja sa klasifikuje ako finančný záväzok alebo nástroj vlastného imania na základe definícií v IAS 32 a (2) všetky podmienené úhrady, finančné aj nefinančné, ktoré nie sú klasifikované ako nástroje vlastného imania sa oceňujú v reálnej hodnote ku každému dátumu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, a zmena v reálnej hodnote sa vykáže vo výkaze ziskov a strát. Novely IFRS 3 sú účinné pre podnikové kombinácie s dátumom akvizície 1. júla 2014 alebo neskôr. Novela IFRS 8 vyžaduje (1) zverejnenie uplatnenia úsudku manažmentom v prípade agregovania prevádzkových segmentov, vrátane popisu jednotlivých agregovaných segmentov a ekonomických indikátorov, ktoré sa posudzovali pri stanovení, že agregované segmenty majú podobné ekonomické charakteristiky a (2) odsúhlasenie aktív segmentu na aktíva účtovnej jednotky, ak sa aktíva segmentu vykazujú. Bola upravená dôvodová správa k IFRS 13 s cieľom objasniť, že zámerom zrušenia niektorých odsekov v IAS 39 v rámci vydania IFRS 13 nebolo zrušiť možnosť oceňovania krátkodobých pohľadávok a záväzkov fakturovanou nominálnou hodnotou v prípadoch, kde je dopad diskontovania nevýznamný. Novelizácia IAS 16 a IAS 38 mala za cieľ objasniť výpočet brutto účtovnej hodnoty a oprávok v prípade, že účtovná jednotka uplatňuje preceňovací model. IAS 24 bol upravený tak, aby sa ako spriaznená osoba vykazovala účtovná jednotka poskytujúca kľúčových manažérskych pracovníkov účtovnej jednotke zostavujúcej účtovnú závierku alebo jej materskej spoločnosti ("manažérska spoločnosť"), a aby sa vyžadovalo zverejnenie súm, ktoré za poskytnutú službu účtuje manažérska spoločnosť účtovnej jednotke zhotovujúcej účtovnú závierku. Novely nemali významný dopad na účtovnú závierku.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Ročné vylepšenia IFRS za rok 2014 (vydané 25. septembra 2014 a účinné pre ročné obdobia začínajúce 1. januára 2016 alebo neskôr). Novely majú vplyv na 4 štandardy. Cieľom novely IFRS 5 bolo objasniť, že zmena v spôsobe vyradenia finančného majetku (preklasifikovanie zo skupiny "držaný na predaj" do skupiny "držaný na distribúciu" alebo naopak) nepredstavuje zmenu v pláne predaja alebo distribúcie a ako taká, nemusí byť zaúčtovaná. Novela IFRS 7 obsahuje usmernenie, ktoré má vedeniu účtovnej jednotky pomôcť pri stanovení, či podmienky dohody o obsluhu finančného majetku získaného prevodom predstavujú pokračujúcu zaangažovanosť pre účely zverejnenia podľa IFRS 7. Novela takisto objasňuje, že zverejnenie vzájomného započítania podľa IFRS 7 sa nevyžaduje v priebežnej účtovnej závierke, za predpokladu, že to inak nevyžaduje IAS 34. Novela IAS 19 prináša vysvetlenie, že v prípade záväzkov z požitkov po ukončení zamestnania by pri rozhodovaní o diskontnej sadzbe, existencii rozvinutého trhu s vysoko kvalitnými podnikovými dlhopismi, alebo o tom, ktoré úrokové miery zo štátnych dlhopisov použiť, mala byť dôležitá mena, v ktorej sú záväzky denominované a nie krajina, v ktorej vznikli. IAS 34 bude požadovať krížový odkaz z priebežnej účtovnej závierky na "informácie zverejnené na inom mieste priebežnej účtovnej správy". Novely nemali významný dopad na účtovnú závierku.

Novela IAS 1 v súvislosti s Iniciatívou o zverejňovaní (vydaná v decembri 2014 a účinná v EÚ pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2016 alebo neskôr). Novela štandardu objasňuje princíp významnosti a vysvetľuje, že účtovná jednotka nemusí uviesť niektoré zverejnenia požadované IFRS, ak informácia, ktorá zo zverejnenia vyplýva, nie je významná, a to aj v prípade, že IFRS štandard uvádza zoznam konkrétnych požiadaviek na zverejnenie alebo ich označuje ako minimálne požiadavky. Štandard okrem toho poskytuje nové usmernenia ohľadom medzisúčtov v účtovnej závierke – konkrétne to, že tieto medzisúčty (a) musia pozostávať z riadkových položiek, ktoré pozostávajú z hodnôt účtovaných a oceňovaných podľa IFRS, (b) musia byť prezentované a označované tak, aby boli jednotlivé riadkové položky, ktoré spadajú do medzisúčtu, jasné a zrozumiteľné, (c) musia byť používané konzistentne v jednotlivých účtovných obdobiach a (d) nesmú byť zvýraznené viac než medzisúčty a súčty požadované IFRS štandardmi. Novela nemala významný dopad na účtovnú závierku.

Vydané štandardy, interpretácie a novely štandardov, ktoré sú účinné po 31. decembri 2016 a ktoré Skupina predčasne neaplikovala

IFRS 9 "Finančné nástroje" (vydané v júli 2014 a účinné pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2018 alebo neskôr). Základné charakteristiky nového štandardu sú:

- Finančné aktíva budú klasifikované do troch kategórií oceňovania: aktíva následne oceňované v umorovanej hodnote, aktíva následne oceňované v reálnej hodnote cez ostatný súhrnný zisk (FVOCI) a aktíva následne oceňované v reálnej hodnote cez hospodársky výsledok (FVPL).
- Klasifikácia dlhových nástrojov závisí na podnikateľskom modeli, ktorý účtovná jednotka používa na riadenie finančných aktív a od toho, či zmluvné peňažné toky predstavujú len platby istiny a úrokov (SPPI). Ak je dlhový finančný nástroj držaný za účelom inkasovania peňažných tokov, môže byť oceňovaný umorovanou hodnotou len ak zároveň spĺňa podmienku SPPI. Dlhové finančné nástroje, ktoré spĺňajú podmienku SPPI, a ktoré sú súčasťou portfólia, ktoré účtovná jednotka drží s cieľom inkasovať peňažné toky a zároveň s možnosťou predaj finančné aktíva z tohto portfólia, môžu byť klasifikované ako FVOCI. Finančné aktíva, ktorých peňažné toky nepredstavujú SPPI, musia byť oceňované ako FVPL (napr. finančné deriváty). Vnorené deriváty sa už neseparujú z finančných aktív avšak zohľadňujú sa pri vyhodnotení testu SPPI.
- Investície do podielových finančných nástrojov sa vždy oceňujú reálnou hodnotou. Vedenie účtovnej jednotky však môže neodvolateľne rozhodnúť, že bude vykazovať zmeny ich reálnej hodnoty v ostatnom súhrnnom zisku za predpokladu, že daný finančný nástroj nie je držaný za účelom obchodovania s ním. V prípade finančných nástrojov držaných za účelom obchodovania, zmeny reálnej hodnoty budú vykazované cez hospodársky výsledok.
- Väčšina požiadaviek štandardu IAS 39 na klasifikáciu a oceňovanie finančných záväzkov bola bez zmeny prevzatá do štandardu IFRS 9. Najdôležitejšou zmenou je, že účtovná jednotka bude musieť zmeny v reálnej hodnote finančných záväzkov, ktoré boli klasifikované ako oceňované v reálnej hodnote cez hospodársky výsledok, vykázať ako súčasť ostatných súhrnných ziskov.
- IFRS 9 zavádza nový model pre účtovanie o znehodnotení finančných nástrojov - model očakávaných úverových strát (ECL model). Tento model zavádza trojstupňový prístup založený na zmenách v úverovej kvalite finančných aktív odo dňa ich prvotného zaúčtovania. Tento model prakticky znamená, že podľa nových pravidiel budú účtovné jednotky povinné zaúčtovať okamžitú stratu rovnú 12 mesačnej očakávanej kreditnej strate pri prvotnom zaúčtovaní finančného majetku, ktorý nevykazuje žiadne známky znehodnotenia (alebo očakávanú úverovú stratu za celú dobu životnosti v prípade pohľadávok z obchodného styku). V prípade, že dôjde k významnému nárastu kreditného rizika, opravná položka sa odhadne na základe očakávaných úverových strát za celú dobu životnosti finančného aktíva a nielen na základe 12 mesačnej očakávanej straty. Model obsahuje zjednodušenia pre pohľadávky z obchodného styku a lízingsové pohľadávky.
- Požiadavky na účtovanie o zabezpečení boli zmenené, aby boli lepšie zosúladené s interným riadením rizika. Štandard poskytuje účtovným jednotkám možnosť výberu účtovnej politiky aplikovať účtovanie o zabezpečení podľa

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

IFRS 9 alebo pokračovať v aplikovaní IAS 39 na všetky vzťahy zabezpečenia, pretože štandard momentálne neupravuje účtovanie makro hedgingu.

Tento štandard bol 22. novembra 2016 schválený Európskou úniou. Skupina v súčasnosti posudzuje dopad tohto štandardu na svoju účtovnú závierku.

IFRS 15, Výnosy zo zmlúv so zákazníkmi (vydaný dňa 28. mája 2014 a účinný pre účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2018 alebo neskôr). Tento nový štandard zavádza princíp, že výnosy sa majú účtovať v transakčnej cene v čase, keď tovar alebo služby sú prevedené na zákazníka. Akékoľvek viazané tovary alebo služby, ktoré sú odlišiteľné, sa musia účtovať samostatne a zľavy alebo vratky z predajnej ceny musia byť alokované na jednotlivé položky. V prípade, že cena je z akéhokoľvek dôvodu variabilná, musí sa zaúčtovať minimálna hodnota, u ktorej je vysoko pravdepodobné, že nebude odúčtovaná. Náklady na obstaranie zmluvy so zákazníkmi sa musia kapitalizovať a odpisujú sa počas doby, počas ktorej spoločnosti plynú ekonomické benefity zmluvy so zákazníkom. Tento štandard bol 22. septembra 2016 schválený Európskou úniou. Skupina v súčasnosti posudzuje dopad tohto štandardu na jej účtovnú závierku.

Predaj alebo vklad majetku uskutočnený medzi investorom a jeho pridruženou spoločnosťou alebo spoločným podnikom - Novela IFRS 10 a IAS 28 (vydaná 11. septembra 2014 a účinná pre účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2018 alebo neskôr). Táto novela rieši nesúlad medzi požiadavkami IFRS 10 a IAS 28 pri predaji alebo vklade majetku medzi investorom a jeho pridruženou spoločnosťou alebo spoločným podnikom. Najvýznamnejším dôsledkom je skutočnosť, že ak ide o prevod podniku, vykáže sa zisk alebo strata v plnej výške. Čiastočný zisk alebo strata sa vykážu vtedy, ak predmetom transakcie je majetok, ktorý nepredstavuje podnik, a to aj v prípade, ak tento majetok vlastní prevádzaná dcérska spoločnosť. Tieto novely zatiaľ neboli schválené Európskou úniou. Skupina v súčasnosti posudzuje dopad zmien na jej účtovnú závierku.

IFRS 16 "Lízingy" (vydané v januári 2016 a účinné pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2019 alebo neskôr). Tento nový štandard zavádza nové princípy pre vykazovanie, oceňovanie, prezentáciu a zverejňovanie lízingu. IFRS 16 eliminuje klasifikáciu operatívneho a finančného lízingu tak ako to definuje IAS 17 a namiesto toho zavádza jednotný model účtovania pre nájomcu. Nájomcovia budú povinní vykázať: (a) aktíva a záväzky pre všetky lízingy dlhšie ako 12 mesiacov pokiaľ nepôjde o aktíva malej hodnoty a (b) odpisovanie prenajatých aktív oddelene od úroku zo záväzkov z lízingu vo výkaze ziskov a strát. Z hľadiska prenajímateľa preberá IFRS 16 väčšinu účtovných zásad zo súčasného štandardu IAS 17. Prenajímateľ pokračuje v klasifikácii operatívneho a finančného lízingu a v rozdielnom účtovaní týchto dvoch typov lízingu. Tento štandard zatiaľ nebol schválený Európskou úniou. Skupina v súčasnosti posudzuje dopad tohto štandardu na svoju účtovnú závierku.

Novela IAS 12: Vykazovanie odloženej daňovej pohľadávky z titulu nerealizovaných strát (vydané v januári 2016 a účinné pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2017 alebo neskôr). Táto novela objasnila požiadavky na účtovanie odloženej daňovej pohľadávky z nerealizovaných strát z dlhových finančných nástrojov. Účtovná jednotka bude musieť zaúčtovať odloženú daňovú pohľadávku z nerealizovaných strát, ktoré vznikli v dôsledku diskontovania peňažných tokov dlhového finančného nástroja trhovými úrokovými mierami, a to aj v prípade, že očakáva, že bude držať tento nástroj do splatnosti a nebude musieť zaplatiť žiadnu daň zo splatenej istiny. Ekonomický úžitok, ktorý je vyjadrený odloženou daňovou pohľadávkou predstavuje schopnosť majiteľa dlhového nástroja dosiahnuť budúce zisky (vo forme zníženia vplyvu oddiskontovania) bez toho, aby bol povinný zaplatiť daň z týchto ziskov. Táto novela zatiaľ nebola schválená Európskou úniou. Skupina v súčasnosti posudzuje dopad zmien na jej účtovnú závierku.

Iniciatíva o zverejňovaní - Novela IAS 7 (vydaná v januári 2016 a účinná pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2017 alebo neskôr). Táto novela bude požadovať zverejnenie pohybov v záväzkoch, ktoré sa týkajú finančných aktív. Táto novela zatiaľ nebola schválená Európskou úniou. Skupina v súčasnosti posudzuje dopad tohto štandardu na jej účtovnú závierku.

Novela IFRS 15, Výnosy zo zmlúv so zákazníkmi (vydaná 12. apríla 2016 a účinná pre účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2018 alebo neskôr). Novela nemení základné princípy štandardu, ale upresňuje, ako sa tieto princípy majú aplikovať. Novela objasňuje ako v rámci zmluvy identifikovať povinnosť plnenia zákazníkovi (povinnosť dodať tovar alebo služby); ako stanoviť, či spoločnosť je primárne zodpovedná za dodanie (ako dodávateľ tovaru alebo služby) alebo len sprostredkovateľ (zodpovedný za sprostredkovanie tovaru alebo služby) ako aj ako stanoviť, či výnos z licencie účtovať v stanovenom čase alebo počas určitého obdobia. Okrem týchto upresnení, novela obsahuje aj dve dodatočné oslobodenia s cieľom znížiť náklady a komplexnosť v čase prvej implementácie štandardu. V súčasnosti Skupina posudzuje dopad tejto novely na svoju účtovnú závierku.

Vylepšenia Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva na obdobie rokov 2014-2016 (vydané 8. decembra 2016 a účinné pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2017 alebo neskôr v prípade novelizácie štandardu IFRS 12 a 1. januára 2018 alebo neskôr v prípade novelizácie štandardov IFRS 1 a IAS 28). Vylepšenia sa týkajú troch štandardov. Novelizácia objasňuje rozsah požiadaviek na zverejňovanie v IFRS 12, keď špecifikuje, že požiadavky na zverejňovanie uvedené v IFRS 12 (s výnimkou tých, ktoré sa vzťahujú na sumarizované finančné informácie za dcérske spoločnosti, spoločné podniky a pridružené spoločnosti) sa týkajú majetkových podielov účtovnej jednotky v iných subjektoch, ktoré sú klasifikované ako držané na predaj alebo ako ukončované činnosti

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

---

v súlade s IFRS 5. Novelizovaný bol aj štandard IFRS 1, keď boli zrušené niektoré krátkodobé výnimky z IFRS, ktoré sa týkali zverejňovania informácií o finančných nástrojoch, zamestnaneckých požitkoch a investičných subjektoch, pretože už naplnili plánovaný účel, kvôli ktorému boli zavedené. Novelizácia IAS 28 objasňuje, že účtovná jednotka má pri každej jednotliví investícii na výber, či bude oceňovať príjemcu investície v reálnej hodnote v súlade s IAS 28, ak ide o organizáciu spravujúcu rizikový kapitál, investičný fond, otvorený podielový fond alebo podobný subjekt, vrátane fondov investičného poistenia. Okrem toho účtovná jednotka, ktorá nie je investičným subjektom, môže mať pridruženú spoločnosť alebo spoločný podnik, ktoré ním sú. IAS 28 povoľuje, aby si takáto účtovná jednotka pri aplikovaní metódy podielu na vlastnom imaní ponechala oceňovanie v reálnej hodnote, ktoré používa jej pridružená spoločnosť alebo spoločný podnik, ktoré sú investičným subjektom. Novelizácia objasňuje, že túto voľbu možno uplatňovať jednotlivo pri každej investícii. V súčasnosti Skupina posudzuje dopad tejto novely na svoju účtovnú závierku.

IFRIC 22 – Transakcie v cudzej mene a preddavky (interpretácia vydaná 8. decembra 2016 a účinná pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2018 alebo neskôr). Interpretácia sa zaoberá tým, ako určiť dátum transakcie pre účely stanovenia výmenného kurzu, ktorý sa má použiť pri prvotnom vykázaní príslušného aktíva, nákladu alebo výnosu (resp. ich častí) pri odúčtovaní nemonetárneho aktíva alebo nemonetárneho záväzku vyplývajúceho z preddavku v cudzej mene. Podľa IAS 21 sa za dátum transakcie pre účely stanovenia výmenného kurzu, ktorý sa má použiť pri prvotnom vykázaní príslušného aktíva, nákladu alebo výnosu (resp. ich častí), považuje deň, v ktorom účtovná jednotka prvotne vykáže nemonetárne aktívum, resp. nemonetárny záväzok vyplývajúce/-i z preddavku v cudzej mene. V prípade viacerých zálohových platieb, resp. vopred prijatých preddavkov potom musí účtovná jednotka určiť dátum transakcie pre každú zálohovú platbu, resp. každý preddavok. IFRIC 22 sa bude aplikovať iba v situáciách, kedy účtovná jednotka vykáže nemonetárne aktívum, resp. nemonetárny záväzok vyplývajúce/-i z preddavku. IFRIC 22 nedáva aplikačné usmernenia ohľadom definície monetárnych a nemonetárnych položiek. Zálohová platba alebo vopred prijatá úhrada vedie vo všeobecnosti k vykázaniu nemonetárneho aktíva, resp. nemonetárneho záväzku, no niekedy môže mať za následok aj vznik monetárneho aktíva či záväzku. Účtovná jednotka bude teda musieť posúdiť, či ide o monetárnu alebo nemonetárnu položku. V súčasnosti Skupina posudzuje dopad tejto interpretácie na svoju účtovnú závierku.

Presuny investícií do nehnuteľností – novela IAS 40 (vydaná 8. decembra 2016 a účinná pre ročné účtovné obdobia začínajúce 1. januára 2018 alebo neskôr). Novela objasňuje požiadavky na presuny do, resp. z investícií do nehnuteľností, pokiaľ ide o nehnuteľnosti vo výstavbe. Pred vydaním tejto novely neobsahoval štandard IAS 40 nijaké špecifické usmernenia ohľadom prevodov do, resp. z investičného nehnuteľného majetku, ktorý je ešte vo výstavbe. Novela objasňuje, že neexistoval nijaký zámer zakazovať presuny nehnuteľností vo výstavbe alebo rekonštrukcii, ktoré boli predtým klasifikované ako zásoby, do investičného nehnuteľného majetku, ak došlo k evidentnej zmene jeho užívania. IAS 40 bol novelizovaný kvôli tomu, aby sa v ňom posilnil princíp presunov do, resp. z investícií do nehnuteľností a aby upresnil, že presun do, resp. z investičného nehnuteľného majetku by sa mal robiť iba vtedy, ak došlo k zmene užívania daného majetku. Takáto zmena užívania by pritom zahŕňala aj posúdenie toho, či spomínaná nehnuteľnosť spĺňa podmienky na to, aby mohla byť zaradená do investičného nehnuteľného majetku. Takúto zmenu užívania treba podložiť dôkazmi. V súčasnosti Skupina posudzuje dopad tejto novely na svoju účtovnú závierku.

2.3 Kľúčové zdroje neistoty pri odhadoch

Skupina robí odhady a používa predpoklady, ktoré sa týkajú budúcich období. Odhady a predpoklady, ktoré nesú so sebou významné riziko zásadných úprav účtovných hodnôt majetku a záväzkov počas nasledujúceho hospodárskeho roka, sú bližšie rozvedené v ďalšom texte.

Všetky odhady a aplikovanie úsudku sa priebežne prehodnocujú. Vychádzajú pritom z historických skúseností ako aj z iných faktorov, vrátane očakávaní budúcich udalostí, ktoré je rozumne možné predpokladať za daných okolností.

Predpokladaná životnosť dlhodobého hmotného majetku

Skupina vykonáva svoju základnú podnikateľskú činnosť v sektore výroby papierových výrobkov. To podmieňuje značné investície do dlhodobého hmotného majetku. Odhad jeho predpokladanej životnosti a jej zmeny môžu mať preto významný vplyv na hospodársky výsledok Skupiny. Z tohto dôvodu vedenie minimálne raz ročne prehodnocuje dovtedajší odhad predpokladanej životnosti dlhodobého hmotného majetku. Pri stanovovaní doby životnosti dlhodobého hmotného majetku Skupina zohľadňuje štruktúru produkcie.

Priemerná doba použiteľnosti odpisovaného dlhodobého hmotného majetku predstavuje približne 11,0 roka (2015: 11,5 roka). Prehodnotenie priemernej doby použiteľnosti o jeden rok by zmenilo ročný odpis o 431 tisíc EUR (2015 379 tisíc EUR).

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

---

3. KONSOLIDÁCIA

Dcérskymi spoločnosťami sú tie účtovné jednotky, vrátane štruktúrovaných subjektov, ktoré Skupina ovláda, pretože (i) má právomoc riadiť tie ich relevantné činnosti, ktoré významným spôsobom ovplyvňujú ich výnosy, (ii) má nárok, či práva, podieľať sa na variabilných výnosoch zo svojej účasti v týchto účtovných jednotkách, a (iii) má schopnosť využiť svoj vplyv v uvedených účtovných jednotkách na to, aby ovplyvnila výšku výnosov investora. Pri posudzovaní toho, či Skupina ovláda inú účtovnú jednotku, sa berie do úvahy existencia a vplyv materiálnych práv, vrátane materiálnych potenciálnych hlasovacích práv. Aby bolo právo materiálne, musí mať jeho držiteľ praktickú schopnosť uplatňovať ho vtedy, keď vznikne potreba prijať rozhodnutia o smerovaní relevantných činností ovládanej účtovnej jednotky. Skupina môže ovládať účtovnú jednotku dokonca aj vtedy, keď v nej nevlastní väčšinu hlasovacích práv. V takom prípade posudzuje Skupina výšku svojich hlasovacích práv porovnaním s veľkosťou a rozptýlením podielov ostatných držiteľov hlasovacích práv, aby zistila, či má de facto kontrolu nad daným subjektom. Ochranné práva iných investorov, napr. také, ktoré sa týkajú zásadných zmien činnosti danej účtovnej jednotky alebo ktoré sa uplatňujú iba za výnimočných okolností, nebránia Skupine, aby v tejto účtovnej jednotke uplatňovala kontrolný vplyv. Dcérske podniky sú konsolidované odo dňa, kedy je kontrolný vplyv prevedený na Skupinu (dátum akvizície) a sú vyňaté z konsolidácie odo dňa, od ktorého prestane Skupina účtovnú jednotku ovládať.

Skupina používa pri účtovaní obstaraní dcérskych spoločností akvizičnú metódu. Nadobudnutý identifikovateľný majetok a záväzky a podmienené záväzky prevzaté v rámci podnikovej kombinácie sa prvotne oceňujú ich reálnou hodnotou k dátumu akvizície, bez ohľadu na výšku podielu ostatných akcionárov dcérskej spoločnosti.

Obstarávacie náklady vzťahujúce sa k akvizícii sa účtujú do nákladov. Akékoľvek podmienené plnenia, ktoré majú byť uhradené Skupinou, sa k dátumu akvizície ocenia v reálnej hodnote. Následné zmeny reálnej hodnoty týchto plnení, ktoré sú považované za aktívum alebo záväzok, sa vykážu v súlade s IAS 39 buď vo výkaze ziskov a strát alebo zisku alebo v inom súhrnnom zisku.

Skupina v čase akvizície oceňuje výšku podielu ostatných podielnikov bez kontrolného vplyvu v dcérskej spoločnosti buď jeho reálnou hodnotou alebo ako podiel na reálnej hodnote majetku, záväzkoch a podmienených záväzkoch. Rozhodnutie o metóde ocenenia je uskutočnené samostatne pre každú podnikovú kombináciu.

Goodwill sa stanoví odpočítaním netto hodnoty majetku, záväzkov a podmienených záväzkov od súčtu kúpnej ceny za nadobúdaný podiel na dcérskej spoločnosti, výšky podielu ostatných podielnikov bez kontrolného vplyvu a reálnej hodnoty predchádzajúcej investície v spoločnosti pred nadobudnutím kontroly. Negatívny rozdiel sa vykazuje priamo v hospodárskom výsledku.

Vnútroskupinové transakcie, zostatky, výnosy a náklady z transakcií medzi spoločnosťami v Skupine sa eliminujú pri konsolidácii. Medzivýsledok vyplývajúci z vnútroskupinových transakcií, ktorý je súčasťou ocenenia aktív, sa pri konsolidácii eliminuje. Účtovné zásady a metódy dcérskych spoločností boli v prípade potreby pozmenené tak, aby sa zabezpečila konzistentnosť s účtovnými zásadami a metódami aplikovanými Skupinou.

4. PREHĽAD VÝZNAMNÝCH ÚČTOVNÝCH POSTUPOV

4.1 Prepočet cudzích mien

(i) Funkčná mena a mena vykazovania

Položky účtovnej závierky každej dcérskej spoločnosti sú ocenené v mene primárneho ekonomického prostredia, v ktorom daná účtovná jednotka pôsobí („funkčná mena“). Konsolidovaná účtovná závierka k 31. decembru 2016 je prezentovaná v eurách (EUR), ktoré sú funkčnou menou a menou vykazovania materskej spoločnosti.

(ii) Transakcie a súvahové zostatky

Transakcie v cudzej mene sa prepočítavajú na funkčnú menu výmenným kurzom platným v deň transakcie. Kurzové zisky a straty z vyrovnania týchto transakcií a z prepočtu monetárneho majetku a záväzkov v cudzej mene výmenným kurzom ku koncu každého účtovného obdobia sa účtujú s vplyvom na hospodársky výsledok (zisk alebo stratu).

(iii) Spoločnosti v Skupine

Výkaz súhrmných ziskov a strát a súvaha všetkých spoločností v Skupine (z ktorých žiadna nemá funkčnú menu hyperinflačnej ekonomiky), ktorých funkčná mena nie je identická s menou, v ktorej je prezentovaná táto konsolidovaná účtovná závierka, sú prepočítané nasledovne:

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

- a) aktíva a záväzky sú prepočítané kurzom Európskej centrálnej banky platným ku dňu, ku ktorému sa zostavuje príslušná súvaha;
- b) výnosy a náklady sú prepočítané priemerným výmenným kurzom za dané obdobie (ak však tento priemer nie je dostatočnou aproximáciou kumulatívneho efektu kurzov platných v deň jednotlivých transakcií, vtedy sú prepočítané kurzami ku dňu jednotlivých transakcií); a
- c) vyplývajúce kurzové rozdiely sú vykázané ako ostatný súhrnný zisk alebo strata a kumulujú sa vo vlastnom imaní v rezerve z kurzového prepočtu.

Rezerva z kurzového prepočtu bude zúčtovaná do hospodárskeho výsledku v prípade straty kontroly nad príslušnou zahraničnou dcérskou spoločnosťou. Zúčtovanie prebehne ako reklasifikácia z ostatného súhrnného zisku alebo straty.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

4.2 Dlhodobý hmotný majetok

Všetok dlhodobý hmotný majetok je vykázaný v obstarávacích cenách znížených o oprávky a kumulované straty zo zníženia hodnoty. Dlhodobý hmotný majetok sa vykazuje v historickej cene zníženej o oprávky a prípadne o trvalé zníženie hodnoty majetku. Historické ceny zahŕňajú náklady, ktoré sa dajú priamo priradiť obstaraniu danej položky majetku.

(i) *Obstarávacia cena*

Obstarávacia cena zahŕňa všetky náklady priamo vynaložené na obstaranie majetku vrátane nákladových úrokov, ktoré sú kapitalizované od doby obstarania až do doby zaradenia majetku do používania.

Výdavky po zaradení majetku do užívania sa kapitalizujú, iba ak je pravdepodobné, že Skupine budú plynúť budúce ekonomické úžitky súvisiace s majetkom a obstarávaciu cenu možno spoľahlivo stanoviť. Účtovná hodnota vymenenej časti majetku sa odúčtuje. Ostatné náklady na opravy a údržby sa účtujú do výkazu ziskov a strát v účtovnom období, v ktorom vznikli.

(ii) *Odpisovanie*

Dlhodobý hmotný majetok sa začína odpisovať prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uvedení majetku do používania. Dlhodobý hmotný majetok sa odpisuje metódou rovnomerného odpisovania podľa odpisového plánu, ktorý bol zostavený na základe predpokladanej doby jeho používania a predpokladaného priebehu jeho opotrebenia. Výška mesačného odpisu je určená ako rozdiel medzi obstarávacou cenou a reziduálnou hodnotou, vydelená predpokladanou dobou jeho používania. Pozemky a nedokončené investície sa neodpisujú.

Odhadovaná životnosť pre hlavné skupiny budov, stavieb, strojov a zariadení je nasledovná:

Budovy, haly a stavby	25 až 40 rokov,
Stroje, zariadenia	4 až 20 rokov,
Dopravné prostriedky	4 až 15 rokov,

Reziduálna hodnota majetku je predajná cena, znížená o náklady na uskutočnenie predaja, ktorá by sa v súčasnosti dosiahla, ak by mal majetok už taký vek a vlastnosti, aké sa očakávajú na konci jeho ekonomickej životnosti. Reziduálna hodnota majetku je rovná nule alebo jeho hodnote pri likvidácii, ak Skupina očakáva, že daný majetok bude používať až do konca jeho životnosti. K súvahovému dňu sa očakávaná hodnota v čase vyradenia a predpokladaná doba životnosti dlhodobého majetku prehodnocuje, a ak je to potrebné, upravuje.

Účtovná hodnota majetku je znížená okamžite na úroveň jeho spätne ziskateľnej hodnoty, ak účtovná hodnota majetku je vyššia ako jeho predpokladaná spätne ziskateľná hodnota.

Každý komponent akejkoľvek položky dlhodobého hmotného majetku s obstarávacou cenou, ktorého výška je významná vzhľadom na celkovú obstarávaciu cenu danej položky, sa odpisuje samostatne. Skupina priraduje proporcionálnu časť sumy pôvodne vykázanej ako položka dlhodobého hmotného majetku jej významným komponentom a každý takýto komponent odpisuje samostatne.

Majetok, ktorý je opotrebovaný alebo vyradený, sa odúčtuje zo súvahy spolu s príslušnými oprávkami. Zisky a straty pri vyradení majetku sa určujú porovnaním tržieb a jeho účtovnej hodnoty a vykazujú sa netto v nákladoch a výnosoch.

Ku každému dátumu zostavenia súvahy sa vykoná posúdenie, či existujú faktory, ktoré by naznačovali, že realizovateľná hodnota budov, stavieb, strojov a zariadení Skupiny je nižšia ako ich účtovná hodnota. V prípade zistenia takýchto faktorov sa odhadne realizovateľná hodnota majetku buď ako čistá predajná hodnota, alebo ako súčasná hodnota budúcich peňažných tokov z daného majetku, podľa toho, ktorá je vyššia. Akákoľvek výsledná strata zo znehodnotenia sa vykazuje ako náklad v období, v ktorom zníženie hodnoty nastalo.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

4.3 Dlhodobý nehmotný majetok

(i) Softvér a oceniteľné práva

Dlhodobý nehmotný majetok sa oceňuje pri nadobudnutí obstarávacou cenou. Dlhodobý nehmotný majetok sa vykazuje, ak je pravdepodobné, že budúce ekonomické úžitky súvisiace s majetkom budú plynúť. Skupine a obstarávacia cena môže byť spofahlivo určená. Pri následnom ocenení je dlhodobý nehmotný majetok vykázaný v obstarávacích cenách znížených o oprávky a kumulované straty zo zníženia hodnoty. Skupina nemá nehmotný majetok s neurčitou dobou životnosti. Dlhodobý nehmotný majetok sa odpisuje rovnomerne počas doby životnosti, ktorá nepresahuje dobu štyri roky.

Nehmotný majetok je odpisovaný rovnomerne počas predpokladanej doby životnosti:

	Doba životnosti v rokoch
Softvér	4
Oceniteľné práva	4

Ak dôjde k poklesu hodnoty, účtovná hodnota softvéru a oceniteľných práv sa zníži na úžitkovú hodnotu alebo reálnu hodnotu zníženú o náklady na predaj podľa toho, ktorá je vyššia.

(ii) Goodwill

Goodwill z akvizície dcérskych spoločností je v konsolidovanej súvahe klasifikovaný ako nehmotný majetok. Goodwill sa vykazuje v obstarávacej cene zníženej o kumulované straty zo zníženia jeho hodnoty. V minulosti zaučtované straty zo zníženia hodnoty goodwillu následne nie je možné odúčtovať.

4.4 Zníženie hodnoty finančného majetku

Finančný majetok, okrem majetku v reálnej hodnote cez výkaz súhrmných ziskov a strát, sa posudzuje z hľadiska existencie indikátorov zníženia hodnoty vždy k dátumu súvahy. Hodnota finančného majetku sa znižuje, ak existuje objektívny dôkaz, že v dôsledku jednej alebo viacerých udalostí, ktoré sa vyskytli po prvotnom vykázaní finančného majetku, nastalo zníženie predpokladaných budúcich peňažných tokov z investície.

V prípade určitých kategórií finančného majetku (napr. pohľadávky z obchodného styku) sa položky, ktorých individuálne posúdenie nepreukázalo znehodnotenie, následne posudzujú skupinovo. Objektívny dôkaz zníženej hodnoty portfólia pohľadávok môže zahŕňať skúsenosti Skupiny s inkasom platieb v minulosti, častejší výskyt oneskorených platieb v portfóliu po prekročení priemernej doby splatnosti, ako aj pozorovateľné zmeny národných alebo lokálnych ekonomických podmienok, ktoré sú v korelácii s nesplácaním pohľadávok.

Pri finančnom majetku vykazanom v umorovanej hodnote stanovenej metódou efektívnej úrokovej miery výška znehodnotenia predstavuje rozdiel medzi účtovnou hodnotou majetku a súčasnou hodnotou predpokladaných budúcich peňažných tokov diskontovaných pôvodnou efektívnou úrokovou mierou.

Účtovná hodnota finančného majetku sa znižuje o stratu zo zníženia hodnoty priamo pri všetkých položkách finančného majetku okrem pohľadávok z obchodného styku, ktorých účtovná hodnota sa znižuje pomocou účtu opravných položiek. V prípade, že pohľadávka z obchodného styku je nedobytná, odpíše sa oproti účtu opravných položiek. Následné výnosy z odpísaných pohľadávok sa účtujú ako zníženie opravných položiek. Zmeny v účtovnej hodnote účtu opravných položiek sa vykazujú ako náklady.

(i) Ukončenie vykazovania finančného majetku

Skupina ukončí vykazovanie finančného majetku len vtedy, keď vypršia zmluvné práva na peňažné toky z majetku alebo keď finančný majetok a všetky podstatné riziká a ekonomické úžitky vlastníctva tohto majetku prevedie na iný subjekt. Ak Skupina neprevedie, ale ani si neponechá všetky podstatné riziká a ekonomické úžitky vlastníctva a pokračuje v kontrole nad prevedeným majetkom, vykazuje svoj ponechaný podiel na majetku a súvisiaci záväzok zo súm, ktoré možno bude musieť zaplatiť. Ak si Skupina ponechá všetky podstatné riziká a ekonomické úžitky vlastníctva prevedeného finančného majetku, pokračuje vo vykazovaní tohto majetku a navyše vykazuje aj zabezpečenú pôžičku vo výške prijatých platieb.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

4.5 Emisné práva

Skupina bezodplatne nadobudla emisné kvóty podľa Európskej schémy o obchodovaní s emisiami. Kvóty sú poskytované na ročnej báze a požaduje sa, aby Skupina vrátila kvóty zodpovedajúce skutočne vypusteným emisiám oxidu uhličitého. Skupina sa rozhodla účtovať o pridelených emisných kvótach metódou čistého záväzku. Emisné kvóty nadobudnuté bezodplatne sú ocenené v nulovej hodnote a rezervy sú účtované iba v prípade, ak skutočné emisie prevyšujú existujúce emisné práva.

4.6 Finančné aktíva

Skupina klasifikuje finančné aktíva podľa IAS 39 „Finančné nástroje: Vykazovanie a oceňovanie“ do nasledujúcich kategórií: finančný majetok v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát, pôžičky a pohľadávky. Klasifikácia závisí od účelu, za akým bol finančný majetok obstaraný, či je kótovaný na verejnom trhu alebo od zámerov manažmentu.

(i) Finančný majetok v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát

Finančný majetok v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát predstavuje finančný majetok držaný na obchodovanie. Finančný majetok sa vykazuje v tejto kategórii, ak bol v zásade obstaraný za účelom predaja v krátkodobom časovom horizonte. Deriváty sa tiež kategorizujú ako držané na obchodovanie v prípade, že nespĺňajú podmienky účtovania o zabezpečení.

Vzhľadom na svoje aktivity je Skupina vystavená najmä finančnému riziku zmien výmenných kurzov a úrokových mier. Skupina používa finančné deriváty (najmä zmluvy o menových forwardoch a úrokových swapoch) na zabezpečenie rizika spojeného s výkyvmi kurzov a úrokových mier v súvislosti s určitými pevnými prísľubmi a predpokladanými transakciami.

Finančné deriváty sa oceňujú reálnou hodnotou. Zmeny reálnej hodnoty finančných derivátov, ktoré sú určené a účinné ako zabezpečenie peňažných tokov, sa vykazujú v ostatnom súhrnnom zisku alebo strate. Sumy takto zúčtované sa preúčtujú z ostatného súhrnného zisku alebo straty do hospodárskeho výsledku v období, v ktorom zabezpečený pevný záväzok alebo očakávaná transakcia ovplyvňujú výsledok hospodárenia.

Zmeny reálnej hodnoty finančných derivátov, ktoré nespĺňajú podmienky v predchádzajúcom odseku, sa účtujú cez hospodársky výsledok.

(ii) Pôžičky a pohľadávky

Pôžičky a pohľadávky predstavujú nederivátový finančný majetok s pevnými alebo stanoviteľnými termínmi splátok, ktorý nie je kótovaný na aktívnom trhu. Pôžičky a pohľadávky sú zahrnuté do krátkodobého majetku s výnimkou, keď ich splatnosť presahuje obdobie 12 mesiacov od súvahového dňa. V tomto prípade sú klasifikované ako dlhodobý majetok.

Pôžičky a pohľadávky Skupiny pozostávajú z „Pohľadávok z obchodného styku a iných pohľadávok“ a „Peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov“.

Skupina prehodnocuje k súvahovému dňu, či existujú indikátory, že finančný majetok alebo skupina finančného majetku je znehodnotená. Testovanie zníženia hodnoty pohľadávok je popísané v Poznámke 4.4.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

4.7 Finančné záväzky

Skupina klasifikuje svoje finančné záväzky podľa IAS 39 „Finančné nástroje: vykazovanie a oceňovanie“. Klasifikácia závisí od zmluvných záväzkov viažucich sa k finančnému nástroju a od úmyslov s akými manažment uzavrel danú zmluvu.

Keď sa o finančnom záväzku inom ako finančný derivát účtuje prvýkrát, Skupina ho ocení v jeho reálnej hodnote zníženej o transakčné náklady priamo priraditeľné k obstaraniu daného finančného záväzku. V prípade finančných derivátov sa transakčné náklady účtujú priamo do nákladov.

Po počiatočnom zaúčtovaní, Skupina ocení finančné záväzky iné ako finančné deriváty v umorovanej účtovnej hodnote zistenej metódou efektívnej úrokovej miery. Finančné deriváty sú ocenené ku každému súvahovému dňu ich reálnou hodnotou. Zmeny reálnej hodnoty finančných derivátov, ktoré nespĺňajú podmienky účtovania o zabezpečení, sa účtujú s vplyvom na hospodársky výsledok.

Finančný záväzok (alebo jeho časť) je odúčtovaný zo súvahy len v tom prípade, keď zanikne t.j. keď záväzok uvedený v zmluve sa zruší, alebo vyprší.

4.8 Leasing

Leasing je definovaný ako zmluva, pomocou ktorej prenajímateľ prevádza na nájomcu právo používať majetok na dohodnuté časové obdobie, výmenou za platbu, alebo sériu platieb.

(i) Operatívny leasing

Prenájom majetku, pri ktorom prenajímateľ nesie významnú časť rizík a ziskov spojených s vlastníctvom, sa klasifikuje ako operatívny leasing. Splátky (bez akýchkoľvek prémie od prenajímateľa) realizované v rámci operatívneho leasingu sú vykazované ako náklady rovnomerne počas doby trvania leasingu.

(ii) Finančný leasing

Dlhodobý hmotný majetok, pri ktorom na Skupinu prechádzajú takmer všetky riziká a výhody spojené s jeho vlastníctvom, sa klasifikuje ako finančný leasing. Majetok obstaraný formou finančného leasingu je na začiatku doby nájmu aktivovaný buď v jeho reálnej hodnote alebo v súčasnej hodnote minimálnych leasingových splátok podľa toho, ktorá z nich je nižšia.

Každá leasingová splátka sa rozdeľuje medzi záväzok a finančné náklady tak, aby sa dosiahla konštantná miera uplatnená na neuhradený finančný zostatok. Zodpovedajúce záväzky z prenájmu, bez finančných nákladov, sú súčasťou ostatných dlhodobých záväzkov. Úroková časť finančných nákladov sa účtuje do nákladov počas doby trvania leasingu tak, aby sa dosiahla konštantná úroková miera uplatnená na zostatok záväzku z leasingu za každé obdobie. Dlhodobý hmotný majetok obstaraný prostredníctvom finančného leasingu sa odpisuje buď počas doby životnosti majetku alebo počas doby trvania leasingu, ak je kratšia, a to v prípade, ak Skupina nemá dostatočnú istotu, že nadobudne vlastnícke právo k predmetu leasingu po skončení trvania leasingovej zmluvy.

4.9 Zásoby

Zásoby sa vykazujú v obstarávacej cene alebo čistej realizovateľnej hodnote, podľa toho, ktorá je nižšia. Obstarávacia cena nakúpeného materiálu a tovaru zahŕňa priame a vedľajšie náklady súvisiace s obstaraním, ako je doprava, clo, poistné, provízie a iné. Nakupované zásoby na sklade sú ocenené metódou váženého aritmetického priemeru. Obstarávacia cena nedokončenej a hotovej výroby zahŕňa náklady na suroviny, ostatné priame náklady a súvisiace režijné náklady. Čistá realizovateľná hodnota je odhadom predajnej ceny pri bežných obchodných podmienkach po odpočítaní nákladov na predaj. Opravná položka sa tvorí na základe posúdenia jednotlivých položiek zásob.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

4.10 Pohľadávky z obchodného styku

Pohľadávky z obchodného styku sa pri ich vzniku oceňujú reálnou hodnotou a následne sú vykázané v účtovnej hodnote stanovenej metódou efektívnej úrokovej miery, pričom ich hodnota sa znižuje o opravnú položku.

Opravná položka na pokles hodnoty pohľadávok sa vytvára vtedy, ak existuje objektívny dôkaz, že Skupina nebude schopná zinkasovať všetky dlžné čiastky podľa pôvodných podmienok vzniku pohľadávky. Významné finančné problémy dlžníka, pravdepodobnosť, že na dlžníka bude vyhlásené konkurzné konanie alebo finančná reorganizácia, platobná neschopnosť alebo omeškanie platieb sa považujú za indikátory toho, že došlo k poklesu hodnoty pohľadávky. Výška opravnej položky predstavuje rozdiel medzi účtovnou hodnotou aktíva a súčasnou hodnotou predpokladaných budúcich peňažných tokov diskontovaných efektívnou úrokovou sadzbou.

4.11 Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty

Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty zahŕňajú peňažnú hotovosť, netermínované vklady v bankách a iné krátkodobé vysoko likvidné investície s pôvodnou dobou splatnosti neprevyšujúcou tri mesiace. Vykazujú sa v účtovnej hodnote zistenej metódou efektívnej úrokovej miery. Prostriedky, pri ktorých má Skupina obmedzené právo nakladať, sú vylúčené z peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov pre účely zostavenia výkazu peňažných tokov. Zostatky, ktoré nemôžu byť použité na výmenu alebo úhradu záväzku viac ako dvanásť mesiacov po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sú vykázané ako dlhodobé aktíva.

4.12 Základné imanie

Kmeňové akcie sa vykazujú ako základné imanie. Transakčné náklady, ktoré možno priamo priradiť emisii nových akcií sú vykázané v základnom imaní ako zníženie príjmu z emisie akcií, po odpočítaní vplyvu týchto nákladov na daň.

4.13 Výplata dividend

Výplata dividend akcionárom Skupiny sa vykazuje ako záväzok a poníža vlastné imanie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka len v prípade, ak sú schválené pred alebo najneskôr k súvahovému dňu.

4.14 Zákonný rezervný fond

Zákonný rezervný fond je tvorený v súlade so zákonom. Skupina na základe štatutárnych účtovných závierok tvorí zákoný rezervný fond ako 10% z čistého zisku, do výšky 20% základného imania. Tento fond sa môže použiť výlučne na navýšenie základného imania alebo na krytie straty.

4.15 Ostatné rezervy

Skupina si tvorí ostatné fondy zo zisku pre budúce investičné náklady podľa Obchodného zákonníka a stanov Spoločnosti. Tvorba tohto fondu musí byť schválená Valným zhromaždením akcionárov. Takéto fondy je možné distribuovať len so súhlasom akcionárov.

4.16 Záväzky z obchodného styku

Záväzky z obchodného styku predstavujú povinnosť zaplatiť za tovar alebo služby dodávateľom, v rámci bežnej podnikateľskej činnosti Skupiny. Záväzky sa vykazujú ako krátkodobé, ak sú splatné do jedného roka alebo v kratšom časovom období. V opačnom prípade sú klasifikované ako dlhodobé záväzky.

Záväzky z obchodného styku sa pri vzniku oceňujú reálnou hodnotou a následne v účtovnej hodnote zistenej metódou efektívnej úrokovej miery.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

4.17 Dane

(i) Splatná daň z príjmov

Splatná daň z príjmov sa vypočíta z účtovného zisku v zmysle platných slovenských predpisov vo výške 22 % po úprave niektorých položiek na daňové účely. Zdanenie v iných právnych systémoch sa vypočíta na základe sadzieb, ktoré sú v príslušnej jurisdikcii v platnosti.

(ii) Odložená daň z príjmov

O odloženej dani z príjmov sa v účtovnej závierke účtuje použitím súvahovej záväzkovej metódy v prípade dočasných rozdielov medzi hodnotou majetku a záväzkov pre daňové účely a ich účtovnou hodnotou. O odloženej dani z príjmov sa neúčtuje, ak vzniká z prvotného vykázania majetku alebo záväzku v súvislosti s transakciou, ktorá nepredstavuje podnikovú kombináciu, a ak v čase transakcie neovplyvňuje účtovný ani daňový zisk alebo stratu. Odložená daň z príjmov je určená použitím daňových sadzieb (a zákonov), ktoré boli schválené alebo takmer schválené k súvahovému dňu a sú platné pre obdobie očakávanej realizácie odloženej daňovej pohľadávky alebo vyrovnania odloženého daňového záväzku.

Odložené daňové pohľadávky sa vykazujú v rozsahu, v akom je pravdepodobné, že v budúcnosti bude dosiahnutý zdaniteľný zisk, voči ktorému sa budú môcť dočasné rozdiely zrealizovať.

Odložená daň z príjmov existuje z dočasných rozdielov vznikajúcich pri investíciách do dcérskych spoločností s výnimkou prípadov, keď je načasovanie realizácie dočasných rozdielov kontrolované Skupinou a je pravdepodobné, že dočasné rozdiely nebudú realizované v dohľadnej budúcnosti.

Skupina si započítava odložené daňové pohľadávky s odloženými daňovými záväzkami, ak má Skupina právne vymožiteľné právo započítať splatné dane z príjmov, a ak sa týkajú daní z príjmov vyberaných tým istým daňovým úradom.

4.18 Dotácie a príspevky poskytnuté na obstaranie dlhodobého hmotného majetku

Skupina vykazuje štátne dotácie, ak existuje primerané uistenie o prijatí dotácie a splnení všetkých podmienok spojených s prijatím dotácie. Ak sa dotácia vzťahuje na úhradu nákladov, vykazuje sa ako výnos počas doby potrebnej na systematické kompenzovanie dotácie s nákladmi, na ktorých úhradu je dotácia určená. Ak sa dotácia vzťahuje na obstaranie dlhodobého majetku, účtuje sa ako výnos budúcich období a rovnomerne sa zúčtováva do výkazu súhrnných ziskov a strát počas odhadovanej životnosti príslušného majetku.

4.19 Úvery

Úvery sa prvotne zaúčtujú v reálnej hodnote záväzku, zníženej o transakčné náklady. Následne sa úvery oceňujú v umorovanej hodnote použitím metódy efektívnej úrokovej miery. Rozdiel medzi počiatočnou účtovnou hodnotou a splatnou nominálnou hodnotou úveru sa vykáže ako úrokový náklad počas doby do splatnosti úveru, použitím metódy efektívnej úrokovej miery.

Úvery sa klasifikujú ako krátkodobé záväzky s výnimkou prípadov, ak má Skupina nepodmienené právo odložiť vyrovanie záväzku o najmenej 12 mesiacov po súvahovom dni.

4.20 Rezervy / podmienené záväzky

Rezervy sa vytvárajú, ak má Skupina súčasný zákonný, zmluvný alebo mimozmluvný záväzok, ktorý je dôsledkom minulých udalostí a na základe ktorého pravdepodobne dôjde k úbytku ekonomických úžitkov a zároveň je možné vykonať spoľahlivý odhad výšky týchto záväzkov. Na budúce prevádzkové straty sa nevytvárajú žiadne rezervy. Ak existuje viacero podobných záväzkov, pravdepodobnosť, že bude potrebný výdavok na ich úhradu, sa určuje posúdením skupiny záväzkov ako celku. Rezerva sa vykazuje aj vtedy, ak je pravdepodobnosť výdavkov vzhľadom na niektorú z položiek zahrnutých v tej istej skupine záväzkov nízka.

Rezervy sa oceňujú súčasnou hodnotou výdavkov očakávaných na uhradenie záväzku pri použití sadzby pred zdanením, ktorá odráža aktuálny trhový odhad časovej hodnoty peňazí a rizík špecifických pre záväzok. Zvýšenie rezervy v dôsledku plynutia času sa vykazuje ako nákladový úrok.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Ak Skupina očakáva, že rezerva bude refundovaná, napríklad v rámci poisťnej zmluvy, táto náhrada je vytváraná ako separátne aktívum, ale len v prípade, že je náhrada takmer istá.

Podmienené záväzky sa nevykazujú v súvahe. Vykazujú sa v poznámkach ku konsolidovanej účtovnej závierke, pokiaľ možnosť odlivu zdrojov predstavujúcich ekonomické úžitky nie je vzdialená.

4.21 Zamestnanecké požitky

Skupina má dôchodkový program s vopred stanoveným dôchodkovým plnením aj s vopred stanovenými príspevkami.

(i) Dôchodkové programy

V prípade programu s vopred stanoveným dôchodkovým plnením je stanovená výška plnenia, ktorú zamestnanec pri odchode do dôchodku dostane. Výška plnenia závisí od viacerých faktorov, akými sú napr. vek, počet odpracovaných rokov a mzda.

Program s vopred stanovenými príspevkami je penzijný program, podľa ktorého Skupina platí pevne stanovené príspevky tretím osobám. Skupina nemá žiadnu zmluvnú alebo mimozmluvnú povinnosť vyplatiť ďalšie prostriedky, ak výška aktív dôchodkového programu nie je dostačujúca na vyplatenie všetkých plnení zamestnancov, na ktoré majú nárok za bežné a minulé obdobia.

Skupina prispieva do štátnych a súkromných fondov dôchodkového pripoistenia. Skupina platí počas roka odvody na povinné zdravotné, nemocenské, dôchodkové, úrazové poistenie a tiež príspevok do garančného fondu a na poistenie v nezamestnanosti v zákonom stanovenej výške na základe hrubých miezd. Počas celého roka Skupina prispievala do týchto fondov vo výške 35,2% (2015: 35,2%) hrubých miezd do výšky mesačnej mzdy, ktorá je stanovená príslušnými právnymi predpismi, pričom zamestnanec si na príslušné poistenia prispieval ďalšími 13,4% (2015: 13,4%). Náklady na tieto odvody sa účtujú v tom istom období ako príslušné mzdové náklady.

(ii) Nefinancovaný penzijný program s vopred stanoveným dôchodkovým plnením

Podľa kolektívnej zmluvy s odbormi na rok 2016 je Skupina povinná zaplatiť svojim zamestnancom pri odchode do starobného alebo invalidného dôchodku jedennásobok ich priemernej mesačnej mzdy (2015: jedennásobok ich priemernej mesačnej mzdy). V prípade, skončenia pracovného pomeru z dôvodu odchodu do invalidného dôchodku následkom pracovného úrazu, alebo z dôvodu choroby z povolania zamestnancovi prináleží odchodné vo výške dvojnásobku priemernej mesačnej mzdy, na ktorý Skupina tvorí rezervu len v prípade, že došlo k pracovnému úrazu. Minimálna požiadavka Zákonníka práce na príspevok pri odchode do starobného dôchodku vo výške jednej priemernej mesačnej mzdy je zahrnutá vo vyššie uvedených násobkoch (2015: vo výške jednej priemernej mesačnej mzdy).

Rezervy na odchodné splatné pri odchode do dôchodku sa počítajú každý rok. Metóda výpočtu vychádza z poistno-matematických výpočtov, ktoré sú založené na veku zamestnanca, odpracovaných rokoch, fluktuácii, úmrtnostných tabuľkách a diskontných úrokových sadzbách. Záväzok sa diskontuje pomocou úrokových sadzieb vysoko kvalitných podnikových dlhopisov denominovaných v mene Euro, ktorých lehota splatnosti sa blíži splatnosti príslušného záväzku.

Poistno-matematické zisky a straty vyplývajúce zo zmien poistno-matematických predpokladov sa účtujú v čase ich vzniku do vlastného imania. Zmeny záväzku z dôvodu zmien v nárokovateľnej výške odchodného v prípade zmeny dohody s odbormi sa časovo rozlišujú počas doby do odchodu do dôchodku.

(iii) Ostatné dlhodobé zamestnanecké požitky

Skupina taktiež vypláca odmeny pri pracovných jubileách, výška odmeny závisí od počtu odpracovaných rokov v Skupine a predstavuje nasledovné čiastky:

10 rokov	50,- EUR
15 rokov	75,- EUR
20 rokov	100,- EUR
25 rokov	250,- EUR
30 rokov	300,- EUR
35 rokov	350,- EUR
40 rokov	400,- EUR
45 rokov	450,- EUR

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Rezerva na pracovné jubileá sa stanovuje rovnakým spôsobom ako v prípade rezervy na odchodné, okrem zmeny záväzku z dôvodu zmien v nárokovateľnej výške odmeny v prípade zmeny kolektívnej zmluvy, ktorá sa účtuje okamžite do hospodárskeho výsledku.

4.22 Vykazovanie výnosov

Výnosy z predaja výrobkov sa vykazujú v momente prenosu rizika a vlastníctva výrobku, obvykle po dodávke. Ak sa Skupina zaviazala dopraviť výrobky na určité miesto, výnosy sa vykazujú v momente doručenia výrobku do cieľového miesta a prevzatia výrobku zákazníkom v cieľi dopravy.

Výnosy z predaja služieb sa vykazujú v účtovnom období, v ktorom boli služby poskytnuté s ohľadom na stav rozpracovanosti danej služby. Tento je zistený na základe skutočne poskytnutých služieb ako pomernej časti k celkovému rozsahu dohodnutých služieb.

Výnosy sa vykazujú po odpočítaní dane z pridanej hodnoty, diskontov a zliav. Výnosy sa vykazujú v reálnej hodnote. Výnosové úroky sa účtujú na základe časového rozlíšenia metódou efektívnej úrokovej miery. Hodnota pohľadávok Skupiny je znížená na realizovateľnú hodnotu, ktorá predstavuje súčasnú hodnotu očakávaných budúcich peňažných tokov diskontovaných pôvodnou efektívnou úrokovou sadzbou. Rozdiel medzi súčasnou hodnotou a nominálnou hodnotou očakávaného peňažného toku sa účtuje ako výnosový úrok. Výnosový úrok z nesplácaných poskytnutých pôžičiek sa účtuje použitím pôvodnej efektívnej úrokovej sadzby.

Výnosy z dividend sa zaúčtujú v čase vzniku práva Skupiny na prijatie platby.

5. RIADENIE FINANČNÉHO RIZIKA

5.1 Finančné riziká

Činnosti, ktoré Skupina vykonáva, ju vystavujú určitým finančným rizikám: trhovému riziku (vrátane kurzového rizika a úrokového rizika), úverovému riziku a riziku likvidity. Medzi hlavné finančné nástroje Skupiny patria pohľadávky a záväzky z obchodného styku, bankové úvery, úvery od spriaznených strán, peňažné prostriedky a krátkodobé bankové vklady. Použitie týchto finančných nástrojov je zamerané najmä na zabezpečenie finančných prostriedkov alebo na investovanie voľných peňažných prostriedkov. Finančné riziká sú popísané v Poznámke č. 27 konsolidovanej účtovnej závierky.

5.2 Odhad reálnej hodnoty

Účtovná hodnota pohľadávok z obchodného styku po zohľadnení opravnej položky k nedobytným a pochybným pohľadávkam a nominálna hodnota záväzkov sa významne nelíši od ich reálnej hodnoty. Reálna hodnota finančných záväzkov pre účely vykázania v prílohe ku konsolidovanej účtovnej závierke je odhadnutá diskontovaním budúcich dohodnutých peňažných tokov s použitím súčasnej trhovej úrokovej sadzby, ktorá je dostupná pre Skupinu pre obdobie finančné nástroje.

6. RIADENIE KAPITÁLU

Skupina riadi svoj kapitál, aby bola nepretržite schopná zabezpečiť podporu svojich obchodných aktivít.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

7. DLHODOBÝ HMOTNÝ MAJETOK

Dlhodobý hmotný majetok sa skladá z nasledujúcich položiek:

	Pozemky, budovy a stavby	Stroje, prístroje a zariadenia	Nedokončená investičná výstavba	Spolu
K 1. januáru 2015				
Obstarávacia cena	55 009	139 836	765	195 610
Oprávky a opravné položky	-25 962	-111 024	-	-136 986
Zostatková hodnota	29 047	28 812	765	58 624
K 31. decembru 2015				
Odpisy	-1 315	-3 584	-	-4 899
Prírastky	-	-	3 032	3 032
Úbytky	-	-253	-	-253
Prevody	86	2 680	-2 766	-
Úprava o kurzové rozdiely	2	-	-	2
Zostatková hodnota k 31. decembru 2015	27 820	27 655	1 031	56 506
K 31. decembru 2015				
Obstarávacia cena	55 097	137 730	1 031	193 858
Oprávky a opravné položky	-27 277	-110 075	-	-137 352
Zostatková hodnota	27 820	27 655	1 031	56 506
K 31. decembru 2016				
Odpisy	-1 318	-3 675	-	-4 993
Prírastky	-	-	3 227	3 227
Úbytky	-	1	-	1
Prevody	130	3 632	-3 762	-
Úprava o kurzové rozdiely	2	5	-	7
Zostatková hodnota k 31. decembru 2016	26 634	27 618	496	54 748
K 31. decembru 2016				
Obstarávacia cena	55 172	137 913	496	193 581
Oprávky a opravné položky	-28 538	-110 295	-	-138 833
Zostatková hodnota	26 634	27 618	496	54 748

Skupina má uzatvorené poisťovacie zmluvy zahrňujúce združené živelné poisťovanie, poisťovanie strojov pri náhlom poškodení alebo zničení stroja, jeho častí, výbavy, príslušenstva alebo strojového zariadenia akoukoľvek náhodnou udalosťou.

Prírastky položiek budov, strojov a zariadení zaúčtovaných v roku 2016 súvisia s obstaraním obrúskového stroja a baličky, technickým zhodnotením a rozšírením vybavenia existujúcich spracovateľských liniek a rekonštrukciou papierenských strojov.

Úprava o kurzové rozdiely sa týka budov, strojov a zariadení vo vlastníctve zahraničných dcérskych spoločností.

8. FINANČNÉ INVESTÍCIE

Finančné investície pozostávajú z vkladu do základného imania spoločnosti SHP Trgovina, d. o. o., Celje, výška investície k 31. decembru 2016 je 9 tis. EUR (k 31. decembru 2015: 9 tis. EUR). Ide o dcérsku spoločnosť, ktorá nebola konsolidovaná z dôvodu jej nevýznamnosti. Vlastné imanie spoločnosti SHP Trgovina predstavuje 12 tis. EUR (k 31. decembru 2015: 12 tis. EUR).

SHP Trgovina v roku 2016 dosiahla zisk 5 tis. EUR (za rok 2015 vo výške 0 tis. EUR). Aktíva očistené od transakcií so spriaznenými stranami sú vo výške 23 tis. EUR (v roku 2015: 12 tis. EUR).

Skupina v rámci finančných investícií eviduje tiež preddavok poskytnutý na nákup akcií dcérskej spoločnosti SHP Celex, a.d., Banja Luka, zostatok k 31.12.2016 je vo výške 8 tis. EUR.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

9. ZÁSoby

Zásoby sa skladajú z nasledujúcich položiek:

	31. decembra 2016	31. decembra 2015
Materiál	6 943	6 711
Nedokončená výroba	5 870	4 339
Hotové výrobky	8 367	8 478
Tovar	116	35
Mínus opravná položka na zastarané zásoby	- 703	-1 011
Spolu	20 593	18 552

Zásoby materiálu predstavujú hlavne zberový papier a buničinu, ktoré tvoria hlavnú surovinu pre zhotovenie výrobkov Skupiny.

V prípade, že účtovná hodnota zásob prevyšuje ich čistú realizačnú hodnotu, zníži sa ich hodnota v účtovníctve na ich čistú realizačnú hodnotu. Zásoby sú upravené o opravné položky vo výške 703 tis. EUR (2015: 1011 tis. EUR).

Skupina nemá k zásobám zriadené záložné právo.

V roku 2016 došlo k tvorbe opravnej položky k zásobám v sume 231 tis. EUR (2015: 646 tis. EUR) a k jej rozpusteniu v sume 539 tis. EUR (2015: 153 tis. EUR) z dôvodu predaja alebo použitia zásob.

Zásoby Skupiny sú poistené pre prípad škôd spôsobených krádežou a živelnou pohromou až do výšky 20 014 tis. EUR (2015: 20 014 tis. EUR).

10. POHĽADÁVKY

Pohľadávky pozostávajú z nasledujúcich položiek:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Pohľadávky z obchodného styku		
Tuzemskí odberatelia	4 441	4 699
Zahraniční odberatelia	14 897	14 981
Pohľadávky z obchodného styku celkom	19 338	19 680
Mínus: opravné položky na pochybné pohľadávky	-298	-240
Pohľadávky z obchodného styku celkom, netto	19 040	19 440
Preddavky	78	144
Daňové pohľadávky – daň z pridanej hodnoty	2 987	2 895
Náklady budúcich období – vopred platené nájomné	377	230
Ostatné pohľadávky	15	35
Pohľadávky, netto	22 497	22 744

Skupina k 31. decembru 2016 nemá založené pohľadávky.

Zmeny opravných položiek na pochybné a sporné pohľadávky:

	2016	2015
Stav na začiatku roka	240	248
Vykázané straty zo zníženia hodnoty pohľadávok (tvorba)	116	112
Odpis pohľadávky	-54	-105
Odúčtovanie straty zo zníženia hodnoty	-4	-15
Celkom	298	240

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Skupina uzavrela zmluvu na poistenie všetkých pohľadávok, ktoré vznikli po 1. januári 2004. Spoluúčasť spoločnosti predstavuje 15 % - 20 %. Celková výška poistených pohľadávok v roku 2016 je vo výške 17 632 tis. EUR (2015: 18 529 tis. EUR).

Skupina netvorí opravnú položku na poistené pohľadávky.

Analýza kvality pohľadávok z obchodného styku je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Pohľadávky, na ktoré bola tvorená opravná položka	297	326
Pohľadávky po lehote splatnosti	1 994	1 380
Do splatnosti a bez opravnej položky	17 047	17 974
Pohľadávky z obchodného styku celkom	<u>19 338</u>	<u>19 680</u>
Splatené k 31.5.2017	18 946	19 410
Rozdiel	<u>392</u>	<u>270</u>

Veková štruktúra pohľadávok z obchodného styku po lehote splatnosti, na ktoré nebola tvorená opravná položka:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
do 90 dní	2 013	1 380
90 – 180 dní	-	-
180 – 360 dní	- 19	-
nad 360 dní	-	-
Celkom	<u>1 994</u>	<u>1 380</u>

V prípade, že by pohľadávky neboli poistené, opravná položka by bola vyššia o - 443 tis. EUR (2015: 462 tis. EUR).

Veková štruktúra pohľadávok z obchodného styku, na ktoré bola tvorená opravná položka (brutto):

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
do splatnosti	-	-
do 90 dní	23	-
90 – 180 dní	-	3
180 – 360 dní	1	133
nad 360 dní	273	190
Celkom	<u>297</u>	<u>326</u>

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Dlhodobé pohľadávky predstavujú:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Odložená daňová pohľadávka	79	23
Náklady budúcich období – časové rozlíšenie splátok služieb operatívneho prenájmu	12	1
Celkom	91	24

11. PENIAZE A PEŇAŽNÉ EKVIVALENTY

Peniaze a peňažné ekvivalenty pozostávajú z nasledujúcich položiek:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Pokladničná hotovosť	38	28
Hotovosť na bankových účtoch	2 408	3 249
Peniaze a peňažné ekvivalenty celkom	2 446	3 277

Úverová kvalita zostatkov v bankách:

	Rating (Moody's)	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	Baa1	1 354	1 886
UniCredit Bank a.d., Banja Luka	Baa1	810	753
Zagrebačka banka	Baa1	244	287
Ostatné		-	323
Celkom		2 408	3 249

12. VLASTNÉ IMANIE

12.1 Vlastné imanie pripadajúce akcionárom SHP Harmanec

Základné imanie spoločnosti pozostáva zo 631 457 akcií s menovitou hodnotou jednej akcie 33,2 EUR. Všetky akcie sú kmeňové, majú podobu listinných cenných papierov. Nominálna hodnota akcií odpovedá výške s nimi spojených hlasovacích práv. Základné imanie je splatené v plnej výške. S akciou na meno sú spojené práva akcionára na riadení spoločnosti, na podiel z jej zisku a z likvidačného zostatku pri zániku spoločnosti.

Ostatné fondy pozostávajú z:

- Zákonného rezervného fondu, ktorého výška k 31. decembru 2016 predstavovala 3 838 tis. EUR (k 31. decembru 2015: 3 838 tis. EUR). Zákonný rezervný fond nie je určený na rozdelenie a môže sa použiť na krytie straty alebo zvýšenie základného imania.
- Ostatných fondov, ktorých výška k 31. decembru 2016 predstavovala 2 665 tis. EUR (k 31. decembru 2015: 2 665 tis. EUR). Ostatné fondy predstavujú prídely z nerozdeleného zisku. Ich použitie je v zmysle stanov spoločnosti obmedzené na krytie strát, na zvýšenie základného imania a na krytie investičných výdavkov.
- Zisky a straty poistnej matematiky vznikajúce pri precenení rezervy na zamestnanecké benefity, ktorých výška k 31. decembru 2016 predstavuje 25 tis. EUR (k 31. decembru 2015: 5 tis. EUR).

Súčasťou vlastného imania je aj rezerva z kurzového prepočtu vo výške 665 tis. EUR ako strata (k 31. decembru 2015: strata 663 tis. EUR), ktorá vznikla z prepočtu majetku, záväzkov, nákladov a výnosov v zahraničných dcérskych spoločnostiach.

12.2 Nekontrólňý podiel ostatných vlastníkov dcérskych spoločností

Nekontrólňý podiel ostatných vlastníkov dcérskych spoločností:

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Súvaha	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
SHP Celex, a.d.:		
ECO-INVEST, a.s.	2 464	2 619
Ostatní menšinoví akcionári	32	35
Menšinoví akcionári v SHP Celex, a.d., celkom	2 496	2 654
SHP Slavošovce, a.s.:		
ECO-INVESTMENT, spol. s.r.o.	15 852	14 992
SHP Intim Papír, d.o.o.		
Dragan Mačinko	- 115	-116
Menšinový podiel v súvahe, celkom	18 233	17 530
Výkaz súhrnných ziskov a strát	2016	2015
SHP Celex, a.d.:		
ECO-INVEST, a.s.	-156	-818
Ostatní menšinoví akcionári	-2	-11
Menšinoví akcionári v SHP Celex, a.d.,	-158	-829
SHP Slavošovce, a.s.:		
ECO-INVESTMENT, spol. s.r.o.	860	-191
SHP Intim Papír, d.o.o.		
Dragan Mačinko	1	-61
Menšinový podiel vo výkaze súhrnných ziskov a strát	703	-1 081

13. ÚVERY A PŮŽIČKY

Úvery sa skladajú z nasledujúcich položiek:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Bankové úvery – dlhodobé	-	-
Bankové úvery – krátkodobé	10	5
Úvery – celkom	10	5

Na základe zmlúv uzatvorených s UniCredit Bank Czech & Slovakia (Zmluva o kontokorentnom úvere a Rámcová Treasury Zmluva) má možnosť čerpania krátkodobých úverov do výšky 9,2 mil. EUR, k dátumu zostavenia závierky skupina úver nečerpala.

Vykázaný zostatok vo výške 10 tis. EUR (v roku 2015 vo výške 5 tis. EUR) predstavuje zostatok úveru čerpaného využívaním kreditných platobných kariet.

14. ÚVER OD SPRIAZNENEJ OSOBY

Nebankové úvery skupiny:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Úver od spriaznenej osoby ECO-INVESTMENT, a.s., Praha	20 995	21 995
Úver celkom	20 995	21 995

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Na financovanie prevádzkových potrieb Skupina využíva úvery prijaté od nebankového veriteľa – materskej spoločnosti ECO-INVESTMENT, a.s., Praha.

K 31. decembru 2016 mala skupina čerpané úvery od nebankového veriteľa v nasledujúcich menách:

Mena	Čiastka v tis. EUR
EUR	20 995
Spolu	20 995

K 31. decembru 2016 bola splatnosť úverov podľa splátkových kalendárov takáto:

2020	20 995
Spolu	20 995

Priemerná úroková sadzba z úverov prijatých od nebankového veriteľa za rok 2016 bola vo výške 1,2 % (v roku 2015 vo výške 2,6%).

15. FINANČNÝ LEASING

Skupina má formou finančného leasingu prenajaté niektoré položky strojných zariadení používaných pre výrobu papierových obrúskov a papierových vreckoviek.

	Minimálne leasingové splátky k 31. decembru	
	2016	2015
Závazky z finančného prenájmu		
do jedného roka	483	954
od dvoch do päť rokov	174	657
Celkom	657	1 611

	Súčasná hodnota minimálnych leasingových splátok k 31. decembru	
	2016	2015
Závazky z finančného prenájmu		
do jedného roka	476	927
od dvoch do päť rokov	173	649
Celkom	649	1 576

Priemerná doba nájmu strojov prenajatých formou finančného prenájmu je 5,4 roka (v roku 2015 na 5,4 roka).

Účtovná hodnota záväzkov z finančného prenájmu sa približuje ich reálnej hodnote.

16. ZÁVÄZKY Z OBCHODNÉHO STYKU A INÉ ZÁVÄZKY

Závazky z obchodného styku a iné záväzky predstavujú:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Závazky z obchodného styku	24 875	23 772

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Závazky vyplývajúce zo sociálneho zabezpečenia	526	467
Závazky voči zamestnancom	905	798
Závazky z obchodného styku a iné záväzky celkom	26 306	25 037

Členenie záväzkov z obchodného styku a ostatných záväzkov:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Závazky do lehoty splatnosti	21 406	19 840
Závazky po lehote splatnosti	4 900	5 197
Celkom	26 306	25 037

17. OSTATNÉ ZÁVÄZKY

Ostatné krátkodobé záväzky predstavujú:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Nepriame dane	381	618
Sociálny fond	47	84
Dotácia na obstaranie dlhodobého majetku – krátkodobá časť	105	109
Iné záväzky	153	121
Ostatné krátkodobé záväzky celkom	686	932

Tvorba a čerpanie sociálneho fondu (spoločnosti so sídlom podnikania v SR):

	2016	2015
Stav k 1. januáru	84	34
Tvorba sociálneho fondu	92	121
Čerpanie sociálneho fondu	129	71
Stav k 31. Decembru	47	84

Iné dlhodobé záväzky predstavujú:

	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2015
Dlhodobá časť dotácie na obstaranie dlhodobého majetku	1 192	1 298
Iné dlhodobé záväzky celkom	1 192	1 298

V iných dlhodobých záväzkoch je vykázaná nezúčtovaná dlhodobá časť dotácie na obstaranie dlhodobého majetku. Dotácia sa rozpúšťa do hospodárskeho výsledku počas životnosti príslušného dlhodobého majetku spôsobom, ktorý zodpovedá odpisovaniu takéhoto dlhodobého majetku.

18. TRANSAKIE SO SPRIAZNENÝMI OSOBAMI

Medzi spriaznené osoby Skupiny patria akcionári, riaditelia a vedenie Spoločnosti a dcérskych spoločností.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Transakcie a zostatky so spriaznenými osobami v roku 2016 možno zhrnúť takto:

Spoločnosť	Pohľadávky	Závazky	Výnosy	Náklady
<i>Materská spoločnosť:</i>				
ECO – INVEST, a. s., Ružomberok	-	-	-	286
ECO – Investment, a.s., Praha	101	21 066	-	53
<i>Ostatné spriaznené osoby:</i>				
SHP Trgovina, d.o.o., Celje *	-	11	-	65
Mondi SCP a.s., Ružomberok *	17	1 029	-	8 387
SCP PSS, a.s., Ružomberok *	-	-	-	3
Eco-Bags, s.r.o., Myjava	3	-	25	-
Harmanec-Kuvert, s.r.o., Brezno *	6	-	55	-
Tauris a.s. Rimavská Sobota*	-	3	2	3
Envelopes Machinery Services, Brezno*	1	-	8	-
MFK, a.s., Ružomberok*	-	-	8	7
ECO-INVEST SVK, a.s., Bratislava	-	24	-	24
Spolu	128	22 133	98	8 828

Transakcie a zostatky so spriaznenými osobami v roku 2015 možno zhrnúť takto:

Spoločnosť	Pohľadávky	Závazky	Výnosy	Náklady
<i>Materská spoločnosť:</i>				
ECO – INVEST, a. s. Ružomberok	-	21 995	-	281
<i>Ostatné spriaznené osoby:</i>				
SHP Trgovina, d.o.o., Celje *	-	5	-	64
Mondi SCP a.s., Ružomberok *	5	762	4	11 065
SCP Papier, a.s., Ružomberok *	-	-	2	-
Eco-Bags, s.r.o., Myjava	2	-	27	3
Harmanec-Kuvert, s.r.o., Brezno *	4	-	47	-
Tauris a.s. Rimavská Sobota*	-	-	6	3
Envelopes Machinery Services, Brezno*	1	-	10	-
Spolu	12	22 762	96	11 416

*spoločnosť pod podstatným vplyvom akcionára kontrolujúceho Skupinu.

Uvedené transakcie so spriaznenými osobami predstavujú štandardné obchodné transakcie, t. j. predaj a nákup tovarov, poskytovanie služieb, poskytnuté úvery.

Skupina má uzatvorené zmluvy na budúcu kúpu tovarov, služieb a poskytovanie služieb so spriaznenými osobami pre rok 2017:

	2017	2016
Mondi SCP a.s., Ružomberok	8 325	11 000
ECO-Bags, s.r.o., Myjava	5	4
Harmanec-Kuvert, s.r.o., Brezno	10	8
ECO-INVEST SVK, a.s.	72	0
Envelopes Machinery Services, Brezno	1	2

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

19. ODMENY RIADITEĽOM A ČLENOM VEDENIA

Odmeny vyplatené riaditeľom a ostatným členom vrcholového vedenia spoločnosti v rámci Skupiny počas roka:

	2016	2015
Plat	629	621
Celkom	629	621

20. VÝNOSY

Vlastné výrobky a tovar sa predávajú do nasledovných krajín:

	2016	2015
Slovensko	23 336	24 445
Česká republika	24 235	22 690
Maďarsko	3 529	5 343
Chorvátsko	9 215	9 385
Nemecko	17 633	14 925
Švajčiarsko	401	115
Bosna a Hercegovina	4 267	5 413
Poľsko	3 880	5 855
Srbsko	2 389	4 605
Slovinsko	3 345	3 162
Rakúsko	2 598	2 434
Dánsko	3 726	3 809
Francúzsko	125	68
Ostatné	13 829	11 003
Predaj celkom	112 508	113 252

Komoditná štruktúra predaja vlastných výrobkov a tovaru:

	2016	2015
Toaletný papier	54 770	52 100
Kuchynské utierky	9 774	9 294
Vreckovky	8 736	9 492
Obrúsky	22 343	18 846
Materské a dublrované kotúče	4 939	12 024
Ostatné	11 946	11 496
Predaj celkom	112 508	113 252

Výnosy za predaj služieb tvoria:

	2016	2015
Elektrická energia, nájomné	119	111
Ostatné	179	166
Spolu	298	277

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

21. SPOTREBA MATERIÁLU A ENERGIE

Spotreba materiálu a energie sa skladá z nasledovných položiek:

	2016	2015
Spotreba materiálu	58 426	61 757
Spotreba elektrickej energie	7 805	7 824
Spotreba vody a zemného plynu	5 600	5 874
Spolu	71 831	75 455

22. OSOBNÉ NÁKLADY

Osobné náklady tvoria tieto položky:

	2016	2015
Mzdové náklady	12 770	12 002
Príspevky na sociálne a zdravotné zabezpečenie	4 131	3 658
Dôchodkové zabezpečenie so stanovenou výškou príspevku	2 180	2 059
Odchodné	40	2
Spolu	19 121	17 721

Priemerný prepočítaný počet pracovníkov bol:

	31. december 2016		
	Administratívni pracovníci	Prevádzkovi pracovníci	Spolu
SHP Harmanec, a. s.	184	352	536
SHP Bohemia, s. r. o.	15	-	15
SHP Slavošovce, a.s.	48	218	266
SHP Hungaria, Kft.	1	-	1
SHP CELEX, a.d.	77	239	316
SHP Intim Papír, d.o.o.	12	48	60
SHP Zagreb, d.o.o.	4	-	4
ECOPAP, s.r.o.	5	10	15
Priemerný počet pracovníkov – celkom	346	867	1 213

	31. december 2015		
	Administratívni pracovníci	Prevádzkovi pracovníci	Spolu
SHP Harmanec, a. s.	165	376	541
SHP Bohemia, s. r. o.	9	-	9
SHP Slavošovce, a.s.	46	206	252
SHP Hungaria, Kft.	1	-	1
SHP CELEX, a.d.	77	247	324
SHP Intim Papír, d.o.o.	10	51	61
SHP Zagreb, d.o.o.	3	-	3
Priemerný počet pracovníkov – celkom	311	880	1 191

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

23. OSTATNÉ PREVÁDZKOVÉ A FINANČNÉ NÁKLADY

23.1 Náklady podľa ich charakteru

	2016	2015
Opravy bežné, stredné revízie	1 932	1 474
Cestovné	167	151
Náklady na reprezentáciu	141	91
Inzercia, reklama	1 822	1 445
Náklady na distribúciu výrobkov	249	200
Náklady na manipulačné činnosti	47	52
Odvoz odpadu, smetí a kalov	631	644
Nájomné	1 957	1 914
Auditorské služby ekonomické, daňové poradenstvo	209	154
Prepravné výrobkov	6 067	6 303
Ostatné služby a ostatné priame náklady	3 377	3 330
Spolu náklady na predaný tovar a výrobky, odbytové a marketingové náklady a administratívne náklady	16 599	15 758

23.2 Ostatné náklady

Ostatné náklady tvoria:

	2016	2015
Dane a poplatky	428	379
Opravné položky k pohľadávkam, netto	77	-1
Odpísané pohľadávky	43	126
Poistenie majetku	570	582
(Zisk)/strata z predaja dlhodobého hmotného majetku a zásob	48	-66
Amortizácia dotácií na dlhodobý hmotný majetok	-110	-132
Zmluvné pokuty a úroky z omeškania	13	-109
Ostatné náklady a výnosy	166	350
Ostatné náklady celkom	1 235	1 129

23.3 Ostatné finančné náklady

Ostatné finančné náklady tvoria:

	2016	2015
(Zisk)/strata z finančných derivátov, netto	162	-38
Strata z kurzových rozdielov, netto	20	66
Ostatné finančné náklady	125	145
Ostatné finančné náklady celkom	307	173

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

23.4 Operatívny prenájom

Operatívny prenájom súvisí s prenájomom majetku predstavujúceho samostatné hnutelné veci s dojednanou dobou prenájmu 5 - 6 rokov. Skupina klasifikovala prenájom ako operatívny po posúdení klasifikačných kritérií podľa IAS 17, Lízingy. Dôležitý význam je kladený na fakt, že neexistujú žiadne dohody, ktoré by zaručovali iné ako trhové podmienky po ukončení operatívneho prenájmu hnutelných vecí.

Platby predstavujúce náklady spoločnosti:

	2016	2015
Náklady na operatívny prenájom počas roka	24	50
	<u>24</u>	<u>50</u>

Budúce záväzky z operatívneho prenájmu (po zmene dojednanej doby nájmu v roku 2015):

	2016	2015
Krátkodobé záväzky (do 1 roka)	-	24
Dlhodobé záväzky (do 5 rokov)	-	-
	<u>-</u>	<u>24</u>

24. DAŇ Z PRÍJMOV

24.1 Splatná daň

Prevod od vykázanej k teoretickej dani z príjmov, ktorá by vznikla aplikovaním štandardných daňových sadzieb:

	2016	2015
Zisk/(strata) pred zdanením	42	-2 523
Z toho teoretická daň z príjmov pri sadzbe 22%	-9	555
Daňový vplyv trvalých rozdielov	49	-217
Daňový vplyv spoločností s odlišnými sadzbami dane	-4	-196
Daň z príjmov celkom	<u>36</u>	<u>142</u>

24.2 Náklad na daň z príjmov

Analýza nákladu na daň z príjmov:

	2016	2015
Daň bežného obdobia:		
slovenská	-122	-8
Zahraničná	-31	-11
Odložená daň:		
bežné obdobie	189	161
Spolu	<u>36</u>	<u>142</u>

24.3 Odložená daň z príjmov

Odložená daň z príjmov sa počíta v plnej výške z dočasných rozdielov podľa súvahovej záväzkovej metódy s použitím základnej daňovej sadzby k 31. decembru 2016 21 % (2015: 22 %).

Skupina si započítava odložené daňové pohľadávky a záväzky, ak má právne vymožitelný nárok započítať krátkodobú pohľadávku s krátkodobým záväzkom a ak sa odložená daň z príjmov týka toho istého daňového úradu.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

	Stav k 31 decembru	
	2016	2015
Odložená daňová pohľadávka		
s očakávanou realizáciou za viac ako 12 mesiacov	79	23
s očakávanou realizáciou do 12 mesiacov	-	-
Odložený daňový záväzok		
s očakávanou realizáciou za viac ako 12 mesiacov	-2 114	-2 247
s očakávanou realizáciou do 12 mesiacov	-	-
Spolu	-2 035	-2 224

Analýza odloženej dane z príjmov:

	Opravné položky k majetku	Rezervy	Odpisy	Daňové straty	Dotácie	Ostatné	Spolu
Stav k 1. 1. 2015	110	221	- 3 281	535	232	- 171	-2 354
Výnos/(náklad)	110	214	-251	7	-1	54	133
Ostatný súhrnný zisk	-	-	-	-	-	-3	-3
K 31. decembru 2015	220	435	-3 532	542	231	-120	-2 224
Výnos/(náklad)	-61	-14	556	-279	-21	8	189
Ostatný súhrnný zisk	-	-	-	-	-	-	-
K 31. decembru 2016	159	421	-2 976	263	210	-112	-2 035

25. ZÁVÄZNÉ VZŤAHY A MOŽNÉ ZÁVÄZKY

25.1 Zmluvné povinnosti obstarania majetku

	2017	2016
Zmluvné povinnosti obstarania dlhodobého hmotného majetku	127	2 142

Zmluvné záväzky na obstaranie dlhodobého hmotného majetku v roku 2017 predstavujú záväzky súvisiace s rozšírením programového vybavenia, technickým zhodnotením existujúcich spracovateľských liniek v Harmanci a Slavošovciach (razba pre TL5 a obrúskové stroje) a spracovaním štúdie pre rozvoj papierenského stroja a výstavby nového skladu kotúčov v Harmanci.

25.2 Dane

Skupina uskutočňuje významné transakcie s viacerými dcérskymi podnikmi, akcionármi a ostatnými spriaznenými osobami. Daňové prostredie, v ktorom spoločnosti pôsobia, závisí od daňovej legislatívy a praxe, ktorá je pomerne nová, s nízkym počtom precedensov. Pretože daňové úrady neposkytujú oficiálny výklad daňových zákonov, existuje riziko, že môžu požadovať úpravy základu dane, napr. v súvislosti s transferovým oceňovaním alebo iné úpravy.

Daňové priznania ostávajú otvorené a môžu byť predmetom kontroly počas obdobia najmenej piatich rokov. Skutočnosť, že určité obdobie alebo daňové priznanie vzťahujúce sa na toto obdobie už bolo podrobené kontrole, nemá vplyv na vylúčenie tohto obdobia z prípadnej ďalšej kontroly počas obdobia piatich rokov. K 31. decembru 2016 sú daňové priznania spoločnosti za roky 2012 až 2016 otvorené a môžu byť predmetom kontroly.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

25.3 Emisné práva

V roku 2005 vstúpil do platnosti plán obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov platný pre celú Európsku úniu spolu so zákonom o obchodovaní s emisnými kvótami, ktorý prijal slovenský parlament s cieľom implementovať smernicu EÚ na Slovensku. V zmysle tejto legislatívy je Skupina povinná odovzdať emisné kvóty slovenskému Úradu životného prostredia na kompenzovanie skutočne vyprodukovaných emisií skleníkových plynov.

Skupina sa rozhodla účtovať o pridelených emisných kvótach metódou čistého záväzku a vzhľadom na to, že Skupine bolo pridelené dostatočné množstvo emisných kvót na pokrytie vyprodukovaných emisií, Skupina o emisných kvótach neúčtovala, lebo boli nadobudnuté od štátu bezodplatne. Skupina má povinnosť odovzdať emisné kvóty na pokrytie vyprodukovaných emisií. Túto povinnosť splnila odovzdaním emisných kvót za sledované obdobie roku 2015 dňa 29.4.2016. Emisné kvóty na rok 2016 (sledované obdobie) v objeme 20 514 ton získala Skupina 9. februára 2016.

Skupina k 31. decembru 2016 vlastní práva na 29 205 ton emisií (v roku 2015: 29 842 ton). Celkom v roku 2016 Skupina vyprodukovala 19 946 ton emisií (v roku 2015: 21 151 ton).

25.4 Súdne spory a možné straty

V súčasnosti sú niektoré spoločnosti skupiny SHP Harmanec zaangažované v niekoľkých právnych a iných sporoch, ktoré sa vyskytujú v rámci bežnej podnikateľskej činnosti, a neočakáva sa, že by mali individuálne alebo v súhrne významný nepriaznivý vplyv na priloženú konsolidovanú účtovnú závierku.

26. FINANČNÉ DERIVÁTY

Finančné derivátové nástroje zahŕňajú:

	Neklasifikovaný ako zabezpečovací nástroj	Klasifikovaný ako zabezpečovací nástroj	Celkom
Stav k 1. januáru 2015	-	14	14
Pohyb účtovaný v hospodárskom výsledku			
Pohyb účtovaný v ostatnom súhrnnom zisku	-	-14	-14
Stav k 31. decembru 2015	-	-	-
Pohyb účtovaný v hospodárskom výsledku			
Pohyb účtovaný v ostatnom súhrnnom zisku	-	-	-
Stav k 31. decembru 2016	-	-	-

Skupina k 31. decembru 2016 nemá uzatvorené menové, ani iné kontrakty.

27. FINANČNÉ NÁSTROJE

27.1 Kategórie finančných nástrojov

	2016	2015
Pohľadávky (vrátane peňazí a peňažných ekvivalentov)	21 501	22 752
Finančný majetok	21 501	22 752
Finančné deriváty	-	-
Bankové úvery vykázané v umorovanej hodnote metódou efektívnej úrokovej miery, úvery od spriaznených strán	20 995	21 995
Záväzky z obchodného styku vykázané v umorovanej hodnote metódou efektívnej úrokovej miery	27 108	26 734
Finančné záväzky	48 103	48 729

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

27.2 Faktory finančného rizika

Skupina nepovažuje finančné riziká za významné v porovnaní s obchodnými rizikami vyplývajúcimi z jej základnej činnosti. Z tohto dôvodu nemá formálne a konzistentne aplikované ciele, postupy a procesy riadenia finančných rizík.

27.3 Riziko menových kurzov

Skupina pôsobí na medzinárodných trhoch a je vystavená kurzovému riziku z transakcií v cudzích menách. Časť výnosov, nákupov a financovania skupiny je denominovaná v CZK a HUF, čo predstavuje určitú úroveň prirodzeného zabezpečenia.

Účtovná hodnota majetku a záväzkov Skupiny denominovaných v cudzej mene k dátumu súvahy:

	Záväzky		Majetok	
	31. december 2016	31. december 2015	31. december 2016	31. december 2015
CZK	545	724	3 763	3 969
PLN	-	11	-	84
KM	5 145	4 482	2 294	2 075
HRK	573	624	2 495	3 199
HUF	4	3	273	236

Nasledujúca tabuľka zobrazuje citlivosť Skupiny na 1,5-percentné posilnenie a oslabenie EUR voči CZK a 10-percentné posilnenie a oslabenie EUR voči PLN, HRK a HUF. Analýza citlivosti zahŕňa monetárne položky denominované v cudzej mene a upravuje ich prepočet na konci účtovného obdobia o uvedenú zmenu výmenných kurzov. Pozitívna hodnota indikuje zvýšenie zisku a vlastného imania v prípade oslabenia EUR voči príslušnej mene. V prípade posilnenia EUR voči príslušnej mene by nastal rovnaký, ale opačný vplyv na zisk a iné položky vlastného imania.

	CZK		PLN	
	31. december 2016	31. december 2015	31. december 2016	31. december 2015
Zisk alebo strata	-48	-49	-	-7

	HRK		HUF	
	31. december 2016	31. december 2015	31. december 2016	31. december 2015
Zisk alebo strata	-192	-258	-27	-23

Skupina nemá k 31. decembru 2016 uzatvorené forwardové menové kontrakty.

27.4 Riziko cien komodít

Skupina nepoužíva derivátové nástroje na riadenie rizika cien komodít. Nákupy materiálu sa uskutočňujú vždy v bežných trhových cenách na základe ročných zmlúv.

27.5 Riziko zmeny trhových úrokových sadzieb

Skupina nemá významné úročené aktíva. Úvery sú úročené trhovými úrokovými sadzbami.

Analýza citlivosti sa stanovila na základe angažovanosti voči úrokovým sadzbám na derivátové aj nederivátové nástroje k dátumu súvahy. Pri záväzkoch s variabilnou sadzbou sa analýza vypracovala za predpokladu, že výška neuhradeného záväzku k dátumu súvahy bola neuhradená celý rok.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

Keby boli úrokové sadzby o 10 bázických bodov vyššie alebo nižšie a všetky ostatné premenné by zostali konštantné, zisk Skupiny za obdobie končiace sa 31. decembra 2016 by sa znížil, resp. zvýšil o 21 tis. EUR (31. december 2015: 22 tis. EUR).

27.6 Úverové riziko

Úverové riziko zohľadňuje riziko, že zmluvná strana nedodrží svoje zmluvné záväzky, v dôsledku čoho Skupina utrpí stratu. Skupina nie je vystavená výraznej koncentrácii úverového rizika. Skupina má zavedené zásady na zabezpečenie predaja produktov a služieb odberateľom s prijateľnou reputáciou a využíva poistenie pohľadávok. Peňažné prostriedky má Skupina uložené vo viacerých renomovaných finančných inštitúciách, od ktorých čerpá úverové zdroje. Operácie s derivátmi a peňažné transakcie sa vykonávajú len prostredníctvom renomovaných finančných inštitúcií v krajinách, v ktorých sú konsolidované spoločnosti založené.

27.7 Riziko likvidity

Obozretné riadenie rizika likvidity predpokladá udržiavanie dostatočného stavu peňažných prostriedkov, dostupnosť získavania zdrojov prostredníctvom primeraného množstva zmluvných úverových línií a schopnosť uzatvárať trhové pozície. Vzhľadom na dynamickú povahu podnikateľskej činnosti sa Skupina snaží udržať flexibilitu prostredníctvom zabezpečenia stálej dostupnosti úverových línií ako aj zosúladenie príjmov z finančných aktív s finančnými potrebami.

Nasledujúce tabuľky znázorňujú zostatkovú dobu splatnosti nederivátových finančných záväzkov Skupiny. Tabuľky boli zostavené na základe nediskontovaných peňažných tokov finančných záväzkov so zohľadnením najskorších možných termínov, keď sa od Skupiny môže žiadať vyplatenie týchto záväzkov. Tabuľka zahŕňa peňažné toky z úrokov a istiny počas platnosti úverovej zmluvy.

	Vážená priemerná efektívna úroková miera	Do 1 mesiaca	1 – 3 mesiace	Od 3 mesiacov do 1 roka	1 – 5 rokov	Celkom
2016						
Bezúročne záväzky		14 947	11 018	158	106	26 229
Nástroje s fixnou úrokovou sadzbou	1,2 %	21	42	189	21 730	21 982
Finančný leasing		79	93	310	174	656
		15 047	11 153	657	22 010	48 867
2015						
Bezúročne záväzky		15 786	9 005	327	40	25 158
Nástroje s fixnou úrokovou sadzbou	2,19 %	40	80	362	22 437	22 919
Finančný leasing		79	159	716	657	1 611
		15 905	9 244	1 405	23 134	49 688

Skupina má prístup k úverovým linkám, pričom celková nevyčerpaná suma v zmysle zmluvy o kontokorentom úvere uzatvorenej s UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia k dátumu súvahy predstavuje 9,2 mil. EUR.

27.8 Reálna hodnota finančných nástrojov

Reálna hodnota finančných záväzkov je na účely vykázania v poznámkach ku konsolidovanej účtovnej závierke stanovená na základe diskontovaných budúcich zmluvných peňažných tokov pri súčasnej trhovej úrokovej sadzbe, ktorú má Skupina k dispozícii pre podobné finančné nástroje. Podľa vedenia Spoločnosti sa účtovné hodnoty finančného majetku a finančných záväzkov približujú k ich reálnym hodnotám.

28. UDALOSTI PO DÁTUME SÚVAHY

Po 31. decembri 2016 a do dňa zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky Skupiny nenastali žiadne také udalosti, ktoré by si vyžadovali zverejnenie alebo vykázanie v konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2016.

SHP Harmanec, a.s.
POZNÁMKY KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE
za rok končiaci sa 31. decembra 2016
(v tis. EUR)

---

29. SCHVÁLENIE KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Konsolidovanú účtovnú závierku podpísali v mene predstavenstva spoločnosti:

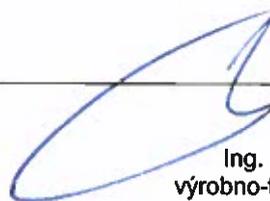
Zostavené dňa:	Podpisový záznam člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky:	Podpisový záznam člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky:
-----------------------	--	--

Schválené dňa:

Ing. Richard Žigmund, MBA.
generálny riaditeľ
predseda predstavenstva

Ing. Jozef Horák
výrobno-technický riaditeľ
člen predstavenstva

SHP Harmanec, a.s.

Independent auditor's report and Consolidated financial statements presented in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS) as adopted by the European Union for the year ended 31 December 2016

Independent Auditor's Report

To the Shareholders, Supervisory Board, and Board of Directors of SHP Harmanec, a.s.:

Our opinion

In our opinion, the consolidated financial statements present fairly, in all material respects, the consolidated financial position of SHP Harmanec, a.s. and its subsidiaries (together - the "Group") as at 31 December 2016, and its consolidated financial performance and its consolidated cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards as adopted by the European Union.

What we have audited

The Group's consolidated financial statements comprise:

- the consolidated balance sheet as at 31 December 2016;
- the consolidated statement of comprehensive income for the year then ended;
- the consolidated statement of changes in equity for the year then ended;
- the consolidated statement of cash flows for the year then ended; and
- the notes to the consolidated financial statements, which include significant accounting policies and other explanatory information.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Our responsibilities under those standards are further described in the section *Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated financial statements* of our report.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Independence

We are independent of the Group in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants issued by the International Federation of Accountants ("Code of Ethics") and other requirements of legislation that are relevant to our audit of the consolidated financial statements in the Slovak Republic. We have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the Code of Ethics.

Reporting on other information in the consolidated annual report

Management is responsible for consolidated annual report prepared in accordance with the Slovak Act on Accounting No. 431/2002, as amended (the "Accounting Act"). The consolidated annual report comprises (a) the consolidated financial statements and (b) other information. Management has not prepared the consolidated annual report by the date of our audit report.

PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o., Karadžičova 2, Bratislava, 815 32, Slovak Republic
T: +421 (0) 2 59350 111, F: +421 (0) 2 59350 222, www.pwc.com/sk

The company's ID (IČO) No. 35739347.
Tax Identification No. of PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o. (DIČ) 2020270021
VAT Reg. No. of PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o. (IČ DPH) SK2020270021
Spoločnosť je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, pod vložkou č. 16611/B, oddiel: Sro.
The company is registered in the Commercial Register of Bratislava 1 District Court, ref. No. 16611/B, Section: Sro.

Our opinion on the consolidated financial statements does not cover the other information.

When the consolidated annual report becomes available to us, our responsibility will be to read the other information identified above and, in doing so, to consider whether the other information is materially inconsistent with the consolidated financial statements or our knowledge obtained in the audit, or otherwise appears to be materially misstated.

With respect to the consolidated annual report, we will also consider whether it includes the disclosures required by the Accounting Act, when it becomes available to us. This will include checking the consistency of the consolidated annual report with the consolidated financial statements, and whether the consolidated annual report has been prepared in accordance with the Accounting Act.

Management's responsibilities for the consolidated financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the consolidated financial statements in accordance with the International Financial Reporting Standards as adopted by the European Union, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of consolidated financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the consolidated financial statements, management is responsible for assessing the Group's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Group or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated financial statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the consolidated financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with International Standards on Auditing will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these consolidated financial statements.

As part of our audit in accordance with International Standards on Auditing, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the consolidated financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Group's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.

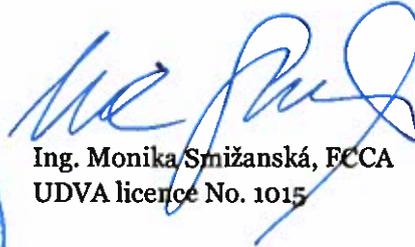
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Group's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the consolidated financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Group to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the consolidated financial statements, including the disclosures, and whether the consolidated financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the entities or business activities within the Group to express an opinion on the consolidated financial statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the group audit. We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with the management regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.
SKAU licence No. 161

Bratislava, 30 June 2017

Ing. Monika Smižanská, FCCA
UDVA licence No. 1015

SHP Harmanec, a.s.

CONTENT

	Page
Independent auditor's report	
Consolidated Financial statements	
Consolidated Balance Sheet	2
Consolidated Statement of Comprehensive Income	3
Consolidated Statement of Changes in Equity	4
Consolidated Statement of Cash Flows	5
Notes to Consolidated Financial Statements	
1. General information	6
2. Basis of preparation of the financial statements	8
3. Consolidation	12
4. Summary of significant accounting principles	12
5. Financial risk management	21
6. Capital management	21
7. Property, plant and equipment	22
8. Financial investments	23
9. Inventories	23
10. Receivables	23
11. Cash and cash equivalents	25
12. Equity	25
13. Loans	26
14. Loans obtained from related party	26
15. Financial leasing	27
16. Trade and other payables	27
17. Other liabilities	28
18. Related party transactions	29
19. Remunerations for directors and executives	29
20. Revenues	30
21. Consumption of raw materials and energy	31
22. Personal costs	31
23. Other operational and financial expenses	32
24. Income tax	33
25. Commitments and contingencies	35
26. Financial derivatives	36
27. Financial instruments	36
28. Post balance sheet events	38
29. Approval of consolidated financial statements	39

SHP Harmanec, a.s.**CONSOLIDATED BALANCE SHEET
as at 31 December 2016
(in EUR thousand)**

	Note	31 December 2016	31 December 2015
ASSETS			
NON-CURRENT ASSETS			
Property, plant and equipment	7	54,748	56,506
Intangible assets		410	200
Financial investments	8	17	17
Non-current receivables	10	91	24
Total non-current assets		55,266	56,747
CURRENT ASSETS			
Inventories	9	20,593	18,552
Receivables	10	22,497	22,744
Tax receivables		1	351
Cash and cash equivalents	11	2,446	3,277
Total current assets		45,537	44,924
TOTAL ASSETS		100,803	101,671
EQUITY AND LIABILITIES:			
EQUITY			
Share capital	12.1	20,964	20,964
Other reserves	12.1	6,523	6,503
Other funds		25	5
Translation reserve	12.1	(665)	(663)
Retained earnings		3,276	3,912
Total equity attributable to the shareholder of the Company		30,103	30,721
Minority interest of other owners of subsidiaries	12.2	18,233	17,530
Total equity		48,336	48,251
NON-CURRENT LIABILITIES			
Loan obtained from related party	14	20,995	21,995
Financial leasing	15	173	649
Deferred tax liability	24.3	2,114	2,247
Employee benefits		426	326
Other non-current liabilities	17	1,192	1,298
Total non-current liabilities		24,900	26,515
CURRENT LIABILITIES			
Trade and other liabilities	16	26,306	25,037
Bank loans and current portion of non-current loans	13	10	5
Financial leasing-current portion	15	476	927
Tax liabilities		89	4
Other current liabilities	17	686	932
Total current liabilities		27,567	26,905
Total liabilities		52,467	53,420
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		100,803	101,671

SHP Harmanec, a.s.**CONSOLIDATED STATEMENT OF COMPREHENSIVE INCOME
for the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)**

	Pozn.	2016	2015
Sales of own products and goods	20	112,508	113,252
Revenues from provided services	20	298	277
		<u>112,806</u>	<u>113,529</u>
Change in inventory		2,326	(55)
Consumption of raw materials and energy	21	(71,831)	(75,455)
Cost of merchandise sold		(655)	(242)
Cost of services	23.1	(16,599)	(15,758)
Personal costs	22	(19,121)	(17,721)
Amortisation and depreciation		(5,030)	(4,922)
Other costs	23.2	(1,235)	(1,129)
Interest income		-	2
Interest expense		(312)	(599)
Other financial expense	23.3	(307)	(173)
		<u>42</u>	<u>(2,523)</u>
PROFIT/(LOSS) BEFORE TAXATION			
Income tax	24	36	142
		<u>78</u>	<u>(2,381)</u>
PROFIT/(LOSS) AFTER TAXATION			
OTHER COMPREHENSIVE INCOME			
Loss on hedging Instruments after taxation		9	(9)
TOTAL COMPREHENSIVE PROFIT/(LOSS) FOR THE YEAR		<u>87</u>	<u>(2,390)</u>
<i>Profit/(Loss) for the year attributable to:</i>			
Minority share of other owners and subsidiaries	12.2	714	(1,080)
Shareholder		(636)	(1,301)
TOTAL		<u>78</u>	<u>(2,381)</u>
<i>Total comprehensive profit/(loss) for the year attributable to:</i>			
Minority share of other owners and subsidiaries	12.2	703	(1,081)
Shareholder		(616)	(1,309)
TOTAL		<u>87</u>	<u>(2 390)</u>

SHP Harmanec, a.s.

CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY
For the year end 31 December 2016
(in EUR thousand)

	Share capital	Legal reserve fund	Investment development fund	New identified land	Other capital funds	Other funds	Translation reserve	Retained earnings	Equity attributable to the shareholder of the Company	Minority interest of other owners of subsidiaries	Total equity
At 1 January 2015	20,964	3,838	1,452	213	1,000	13	(662)	5,263	32,081	18,836	50,917
Profit/(Loss) after taxation	-	-	-	-	-	-	-	(1,301)	(1,301)	(1,080)	(2,381)
Other comprehensive profit	-	-	-	-	-	(8)	-	-	(8)	(1)	(9)
Total comprehensive loss	-	-	-	-	-	(8)	-	(1,301)	(1,309)	(1,081)	(2,390)
Change of minority share	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(225)	(225)
Other movements	-	-	-	-	-	-	(1)	(50)	(51)	-	(51)
As at 31 December 2015	20,964	3,838	1,452	213	1,000	5	(663)	3,912	30,721	17,530	48,251
Profit/(Loss) after taxation	-	-	-	-	-	-	-	(636)	(636)	714	78
Other comprehensive profit	-	-	-	-	-	20	-	-	20	(11)	9
Total comprehensive loss	-	-	-	-	-	20	-	(636)	(616)	703	87
Change of minority share	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Other movements	-	-	-	-	-	-	(2)	-	-2	-	-2
As at 31 December 2016	20,964	3,838	1,452	213	1,000	25	(665)	3,276	30,103	18,233	48,336

Notes on pages 6 to 38 are integral part of the consolidated financial statements

SHP Harmanec, a.s.**CONSOLIDATED STATEMENT OF CASH FLOW**
For the year end 31 December 2016
(in EUR thousand)

	2016	2015
CASH FLOWS FROM OPERATING ACTIVITIES:		
Profit/(loss) before taxation	42	(2,523)
Adjustments to reconcile income before taxation with cash flow from operating activities:		
Depreciation and amortization	5 030	4,922
Interest expense, net	312	597
Provision for assets	-250	486
Loss/(profit) on sale of tangible assets	-16	(20)
Unrealised exchange rate differences, net	1	2
Other	173	298
Cash flow from operating activities before working capital changes	5 292	3,762
Changes in working capital:		
Receivables	121	1,066
Inventories	-1 998	(1,719)
Trade and other payables	1 269	(2,310)
Other current assets and payables	-363	(36)
Cash flow from operating activities	4 321	763
Interest paid	-312	(599)
Interest received	0	2
Income tax (paid)/received	338	(581)
Net cash flow from operating activities	4 347	(415)
CASH FLOWS FROM INVESTING ACTIVITIES:		
Purchase of property, plant and equipment and intangible assets	-3 274	(3,056)
Proceeds from sale of property, plant and equipment and intangible assets	18	264
Increase of share in subsidiary	-	(275)
Net cash flow from investing activities	-3 256	(3,067)
CASH FLOWS FROM FINANCING ACTIVITIES:		
Repayments of loans		(11,293)
Loans received from related party	-1 000	15,601
Financial leasing	-927	(902)
Net cash flow from financing activities	-1 927	3,406
Increase (decrease) of cash and cash equivalents	831	(76)
Cash and cash equivalents at the beginning of the accounting period	3 277	3,353
Cash and cash equivalents at the end of the accounting period	2 446	3,277

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

---

1. GENERAL INFORMATION

SHP Harmanec, a.s. (hereinafter "SHP Harmanec" or "the Company") is a joint-stock company with its registered office in Harmanec, zip code 976 03, established on 30 October 1990 in the Slovak Republic as the successor to a company established by Frantisek Zigmund Leicht in 1829. The Company's production facility is located in Harmanec.

The Company is incorporated in the Commercial Register kept by the District Court in Banská Bystrica, the Company's ID is 00153052. For tax purposes, the parent company is registered with the Tax Authority of Banská Bystrica II under Tax Registration No. 2020455052.

The Company's core activities are the production and sale of personal hygiene paper products, such as:

- toilet paper,
- paper tissues,
- paper napkins,
- kitchen towels,
- jumbo rolls.

Most of the products are sold on the markets of the Czech Republic, Slovak Republic, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Poland, Germany and other EU countries.

The Company SHP Harmanec nor its subsidiaries are not a shareholder with unlimited liability in any accounting entities.

As at 31 December 2016, the Company's shareholders were ECO - INVESTMENT, a.s., Prague (98%) and other minority shareholders (2%), where ECO—INVESTMENT, a.s., Prague holds 98 % of the voting rights, minority shareholders hold 2% of the voting rights in total. The sole shareholder of the company ECO - INVESTMENT, a.s., Prague is Milan Fifo.

The information about members of the Board of Directors and the Supervisory Board in 2016:

The Board of Directors

Chairman
Members

Richard Žigmund, M.B.A
Jozef Horák
Karol Ponezs till 5.9.2016
Róbert Staroň since 6.9.2016

The Supervisory Board

Chairman
Members

Milan Fifo
Miroslav Vajs
Peter Švec till 27.6.2016
Dušan Golian since 27.6.2016

Proxies

Andrea Holubčíková till 12.10.2016
Róbert Staroň since 12.10.2016

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

1. GENERAL INFORMATION (continued)

SHP Harmanec together with its subsidiaries will be named, for the purposes of consolidated financial statements, as "the Group".

The consolidated financial statements of the Group are part of the consolidated financial statements of the main shareholder ECO—INVESTMENT, a.s., Prague and are stored at the registered office of the parent company at Náměstí republiky 1037/3 Nové Město, 110 00 Prague. The Company ECO—INVESTMENT, a.s. is registered in the Commercial register of the Municipal Court in Prague.

The following companies were consolidated:

Name and registered office of the company	Description of business activities	Country of incorporation	Ownership interest and share in the voting rights	Ownership relationship
SHP BOHEMIA, s.r.o., Prague	Trading company	Czech Republic	100 %	subsidiary
SHP Slavošovce, a.s. Slavošovce	Manufacturing	Slovak Republic	-	subsidiary
SHP Celex, a.d. Banja Luka,	Manufacturing	Bosnia and Herzegovina	38,5 %	subsidiary
SHP Hungaria, Kft., Budapest	Trading company	Hungary	100 %	subsidiary
SHP Zagreb, d.o.o., Zagreb	Trading company	Croatia	100 %	subsidiary
SHP Intim Papir, d.o.o., Baderna	Manufacturing and trading activities	Croatia	70 %	subsidiary
Ecopap, s.r.o. Harmanec	Trading activities	Slovak Republic	100 %	subsidiary

In 2002, two entities were consolidated for the first time - SHP Slavošovce, a.s. and SHP Celex, a.d. The shares in these entities are owned by different shareholders, except for 38.5 % share in SHP Celex, a.d., which was acquired by the Company in 2005 in the amount of 14.4 %, in 2008 in the amount of 11.4 %, in 2014 in the amount of 8.6 % and in 2015 in the amount of 4.1 %. These companies have been consolidated by SHP Harmanec as SHP Harmanec performs effective control through its members in the Board of Directors and through operational management based on an agreement of the owners on the delegation of management duties. The Group does not hold any voting rights on a fully consolidated subsidiary SHP Slavošovce, a.s. The Group has the right to control the subsidiary and is exposed to variable income from this subsidiary based on contractual arrangements with the sole shareholder of SHP Slavošovce, a.s. SHP Harmanec has the power to determine the operational and financial policy of SHP Slavošovce, a.s. and the company SHP Harmanec is exposed to variable income through structured variable remuneration for the provision of management services. Shareholders of the companies SHP Slavošovce, a.s. and SHP Celex, a.d. are the companies of ECO-INVESTMENT, a.s. Prague (60.7-percent of shares in the company SHP Celex, a.d.), Eco-Investment, spol. s.r.o. Bratislava (100% interest in SHP Slavošovce, a.s.) and other minority shareholders (0.8 % share in SHP Celex, a.d.). The company ECO-Investment, s.r.o. Bratislava is owned by a 100 % shareholder of ECO-INVESTMENT, a.s., Prague, which is also the majority shareholder in SHP Harmanec, a.s.

SHP Slavošovce, a.s. is a manufacturing plant and manufactures jumbo rolls and paper napkins.

SHP Celex, a.d. is a manufacturing plant based in Banja Luke that manufactures jumbo rolls, toilet paper, paper tissues, and paper napkins.

SHP Intim Papir, d.o.o. is a manufacturing and trading company that manufactures and sells toilet paper, paper napkins, cosmetic wipes, and industrial rolls.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

---

2. BASIS OF PREPARATION OF THE FINANCIAL STATEMENTS

The principal accounting policies adopted in the preparation of these consolidated financial statements are described below. These policies have been consistently applied to all the years presented, unless stated otherwise.

Basis of preparation of the financial statements

The Act on Accounting of the Slovak Republic No. 431/2002 Coll. as amended requires some companies to prepare consolidated financial statements as at 31 December 2016 in accordance with International Financial Reporting Standards ("IFRS") as adopted by the European Union ("EU").

The Group's consolidated financial statements at 31 December 2016 have been prepared as ordinary consolidated financial statements in accordance with the Slovak Act No. 431/2002 Coll. ("Accounting Act") as amended for the accounting period from 1 January 2016 to 31 December 2016.

The consolidated financial statements have been prepared in compliance with International Financial Reporting Standards as adopted by European Union ("IFRS"). The Group applies all IFRS and interpretations issued by International Accounting Standards Board (herein after "IASB") as adopted by European Union, which were in force as at 31 December 2016.

The consolidated financial statements have been prepared under the historical cost convention.

The Board of Directors may propose to the Company's shareholders to amend the financial statements after their approval by the General Shareholders Meeting. However, § 16, points 9 to 11 of the Accounting Act prohibit reopening an entity's accounting records after the financial statements are approved by the General Shareholders Meeting. If, after the financial statements are approved, management identifies that comparative information would not be consistent with the current period information, the Accounting Act allows entities to restate comparative information in the accounting period in which the relevant facts are identified.

The preparation of the financial statements in accordance with IFRS adopted in the EU requires accounting estimations and application of the management's judgements in applying accounting procedures for problematic transactions. In the process of applying accounting principles, Company's management makes also some critical decisions. The areas involving a higher degree of judgement of complexity, or areas where assumptions and estimates are significant for the financial statements are disclosed in Note 2.3.

This consolidated financial statements have been prepared in thousands of Euro ("EUR").

2.2 New Standard / Interpretation and its description

Defined Benefit Plans: Employee Contributions - Amendments to IAS 19 (issued on 21 November 2013 and effective for annual periods beginning 1 July 2014). The amendment allows entities to recognise employee contributions as a reduction in the service cost in the period in which the related employee service is rendered, instead of attributing the contributions to the periods of service, if the amount of the employee contributions is independent of the number of years of service.

Annual Improvements to IFRSs 2012 (issued on 12 December 2013 and effective for annual periods beginning on or after 1 July 2014, unless otherwise stated below). The improvements consist of changes to seven standards.

IFRS 2 was amended to clarify the definition of a 'vesting condition' and to define separately 'performance condition' and 'service condition'; The amendment is effective for share-based payment transactions for which the grant date is on or after 1 July 2014. IFRS 3 was amended to clarify that (1) an obligation to pay contingent consideration which meets the definition of a financial instrument is classified as a financial liability or as equity, on the basis of the definitions in IAS 32, and (2) all non-equity contingent consideration, both financial and non-financial, is measured at fair value at each reporting date, with changes in fair value recognised in profit and loss. Amendments to IFRS 3 are effective for business combinations where the acquisition date is on or after 1 July 2014.

IFRS 8 was amended to require (1) disclosure of the judgements made by management in aggregating operating segments, including a description of the segments which have been aggregated and the economic indicators which have been assessed in determining that the aggregated segments share similar economic characteristics, and (2) a reconciliation of segment assets to the entity's assets when segment assets are reported.

The basis for conclusions on IFRS 13 was amended to clarify that deletion of certain paragraphs in IAS 39 upon publishing of IFRS 13 was not made with an intention to remove the ability to measure short-term receivables and payables at invoice amount where the impact of discounting is immaterial.

IAS 16 and IAS 38 were amended to clarify how the gross carrying amount and the accumulated depreciation are treated where an entity uses the revaluation model.

IAS 24 was amended to include, as a related party, an entity that provides key management personnel services to the reporting entity or to the parent of the reporting entity ('the management entity'), and to require to disclose the amounts charged to the reporting entity by the management entity for services provided.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations - Amendments to IFRS 11 (issued on 6 May 2014 and effective for the periods beginning on or after 1 January 2016). This amendment adds new guidance on how to account for the acquisition of an interest in a joint operation that constitutes a business.

Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation - Amendments to IAS 16 and IAS 38 (issued on 12 May 2014 and effective for the periods beginning on or after 1 January 2016). In this amendment, the IASB has clarified that the use of revenue-based methods to calculate the depreciation of an asset is not appropriate because revenue generated by an activity that includes the use of an asset generally reflects factors other than the consumption of the economic benefits embodied in the asset.

Agriculture: Bearer plants - Amendments to IAS 16 and IAS 41 (issued on 30 June 2014 and effective for annual periods beginning 1 January 2016). The amendments change the financial reporting for bearer plants, such as grape vines, rubber trees and oil palms, which now should be accounted for in the same way as property, plant and equipment because their operation is similar to that of manufacturing. Consequently, the amendments include them within the scope of IAS 16, instead of IAS 41. The produce growing on bearer plants will remain within the scope of IAS 41

Equity Method in Separate Financial Statements - Amendments to IAS 27 (issued on 12 August 2014 and effective for annual periods beginning 1 January 2016). The amendments will allow entities to use the equity method to account for investments in subsidiaries, joint ventures and associates in their separate financial statements

Annual Improvements to IFRSs 2014 (issued on 25 September 2014 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2016). The amendments impact 4 standards. IFRS 5 was amended to clarify that change in the manner of disposal (reclassification from "held for sale" to "held for distribution" or vice versa) does not constitute a change to a plan of sale or distribution, and does not have to be accounted for as such. The amendment to IFRS 7 adds guidance to help management determine whether the terms of an arrangement to service a financial asset which has been transferred constitute continuing involvement, for the purposes of disclosures required by IFRS 7. The amendment also clarifies that the offsetting disclosures of IFRS 7 are not specifically required for all interim periods, unless required by IAS 34.

The amendment to IAS 19 clarifies that for post-employment benefit obligations, the decisions regarding discount rate, existence of deep market in high-quality corporate bonds, or which government bonds to use as a basis, should be based on the currency that the liabilities are denominated in, and not the country where they arise. IAS 34 will require a cross reference from the interim financial statements to the location of "information disclosed elsewhere in the interim financial report".

Disclosure Initiative Amendments to IAS 1 (issued on 18 December 2014 and effective for annual periods on or after 1 January 2016). The Standard was amended to clarify the concept of materiality and explains that an entity need not provide a specific disclosure required by an IFRS if the information resulting from that disclosure is not material, even if the IFRS contains a list of specific requirements or describes them as minimum requirements. The Standard also provides new guidance on subtotals in financial statements, in particular, such subtotals (a) should be comprised of line items made up of amounts recognised and measured in accordance with IFRS; (b) be presented and labelled in a manner that makes the line items that constitute the subtotal clear and understandable; (c) be consistent from period to period; and (d) not be displayed with more prominence than the subtotals and totals required by IFRS standards.

Investment Entities: Applying the Consolidation Exception Amendment to IFRS 10, IFRS 12 and IAS 28 (issued on 18 December 2014 and effective for annual periods on or after 1 January 2016). The Standard was amended to clarify that an investment entity should measure at fair value through profit or loss all of its subsidiaries that are themselves investment entities. In addition, the exemption from preparing consolidated financial statements if the entity's ultimate or any intermediate parent produces consolidated financial statements available for public use was amended to clarify that the exemption applies regardless whether the subsidiaries are consolidated or are measured at fair value through profit or loss in accordance with IFRS 10 in such ultimate or any intermediate parent's financial statements.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

IFRS 9 "Financial Instruments" (issued on 24 July 2014 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2018). Key features of the new standard are:

- Financial assets are required to be classified into three measurement categories: those to be measured subsequently at amortised cost, those to be measured subsequently at fair value through other comprehensive income (FVOCI) and those to be measured subsequently at fair value through profit or loss (FVPL).
- Classification for debt instruments is driven by the entity's business model for managing the financial assets and whether the contractual cash flows represent solely payments of principal and interest (SPPI). If a debt instrument is held to collect, it may be carried at amortised cost if it also meets the SPPI requirement. Debt instruments that meet the SPPI requirement that are held in a portfolio where an entity both holds to collect assets' cash flows and sells assets may be classified as FVOCI. Financial assets that do not contain cash flows that are SPPI must be measured at FVPL (for example, derivatives). Embedded derivatives are no longer separated from financial assets but will be included in assessing the SPPI condition.
- Investments in equity instruments are always measured at fair value. However, management can make an irrevocable election to present changes in fair value in other comprehensive income, provided the instrument is not held for trading. If the equity instrument is held for trading, changes in fair value are presented in profit or loss.
- Most of the requirements in IAS 39 for classification and measurement of financial liabilities were carried forward unchanged to IFRS 9. The key change is that an entity will be required to present the effects of changes in own credit risk of financial liabilities designated at fair value through profit or loss in other comprehensive income.
- IFRS 9 introduces a new model for the recognition of impairment losses – the expected credit losses (ECL) model. There is a 'three stage' approach which is based on the change in credit quality of financial assets since initial recognition. In practice, the new rules mean that entities will have to record an immediate loss equal to the 12-month ECL on initial recognition of financial assets that are not credit impaired (or lifetime ECL for trade receivables). Where there has been a significant increase in credit risk, impairment is measured using lifetime ECL rather than 12-month ECL. The model includes operational simplifications for lease and trade receivables.
- Hedge accounting requirements were amended to align accounting more closely with risk management. The standard provides entities with an accounting policy choice between applying the hedge accounting requirements of IFRS 9 and continuing to apply IAS 39 to all hedges because the standard currently does not address accounting for macro hedging.

IFRS 14, Regulatory Deferral Accounts (issued on 30 January 2014 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2016). IFRS 14 permits first-time adopters to continue to recognise amounts related to rate regulation in accordance with their previous GAAP requirements when they adopt IFRS. However, to enhance comparability with entities that already apply IFRS and do not recognise such amounts, the standard requires that the effect of rate regulation must be presented separately from other items. An entity that already presents IFRS financial statements is not eligible to apply the standard.

IFRS 15, Revenue from Contracts with Customers (issued on 28 May 2014 and effective for the periods beginning on or after 1 January 2018). The new standard introduces the core principle that revenue must be recognised when the goods or services are transferred to the customer, at the transaction price. Any bundled goods or services that are distinct must be separately recognised, and any discounts or rebates on the contract price must generally be allocated to the separate elements. When the consideration varies for any reason, minimum amounts must be recognised if they are not at significant risk of reversal. Costs incurred to secure contracts with customers have to be capitalised and amortised over the period when the benefits of the contract are consumed.

Sale or Contribution of Assets between an Investor and Its Associate or Joint Venture - Amendments to IFRS 10 and IAS 28 (issued on 11 September 2014 and effective for annual periods beginning on or after a date to be determined by the IASB). These amendments address an inconsistency between the requirements in IFRS 10 and those in IAS 28 in dealing with the sale or contribution of assets between an investor and its associate or joint venture. The main consequence of the amendments is that a full gain or loss is recognised when a transaction involves a business. A partial gain or loss is recognised when a transaction involves assets that do not constitute a business, even if these assets are held by a subsidiary.

IFRS 16 "Leases" (issued on 13 January 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2019). The new standard sets out the principles for the recognition, measurement, presentation and disclosure of leases. All leases result in the lessee obtaining the right to use an asset at the start of the lease and, if lease payments are made over time, also obtaining financing. Accordingly, IFRS 16 eliminates the classification of leases as either operating leases or finance leases as is required by IAS 17 and, instead, introduces a single lessee accounting model. Lessees will be required to recognise: (a) assets and liabilities for all leases with a term of more than 12 months, unless the underlying asset is of low value; and (b) depreciation of lease assets separately from interest on lease liabilities in the income statement. IFRS 16 substantially carries forward the lessor accounting requirements in IAS 17. Accordingly, a lessor continues to classify its leases as operating leases or finance leases, and to account for those two types of leases differently.

Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses - Amendments to IAS 12 (issued on 19 January 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2017). The amendment has clarified the requirements on recognition of deferred tax assets for unrealised losses on debt instruments. The entity will have to recognise deferred tax asset for unrealised losses that arise as a result of discounting cash flows of debt instruments at market interest rates, even if it expects to hold the instrument to maturity and no tax will be payable upon collecting the principal amount. The economic benefit embodied in the deferred tax asset arises from the ability of the holder of the debt instrument to achieve future gains (unwinding of the effects of discounting) without paying taxes on those gains.

Disclosure Initiative - Amendments to IAS 7 (issued on 29 January 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2017) The amended IAS 7 will require disclosure of a reconciliation of movements in liabilities arising from financing activities.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

Amendments to IFRS 15, Revenue from Contracts with Customers (issued on 12 April 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2018). The amendments do not change the underlying principles of the Standard but clarify how those principles should be applied. The amendments clarify how to identify a performance obligation (the promise to transfer a good or a service to a customer) in a contract; how to determine whether a company is a principal (the provider of a good or service) or an agent (responsible for arranging for the good or service to be provided); and how to determine whether the revenue from granting a licence should be recognised at a point in time or over time. In addition to the clarifications, the amendments include two additional reliefs to reduce cost and complexity for a company when it first applies the new Standard.

Amendments to IFRS 2, Share-based Payment (issued on 20 June 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2018). The amendments mean that non-market performance vesting conditions will impact measurement of cash-settled share-based payment transactions in the same manner as equity-settled awards. The amendments also clarify classification of a transaction with a net settlement feature in which the entity withholds a specified portion of the equity instruments, that would otherwise be issued to the counterparty upon exercise (or vesting), in return for settling the counterparty's tax obligation that is associated with the share-based payment. Such arrangements will be classified as equity-settled in their entirety.

Finally, the amendments also clarify accounting for cash-settled share based payments that are modified to become equity-settled, as follows (a) the share-based payment is measured by reference to the modification-date fair value of the equity instruments granted as a result of the modification; (b) the liability is derecognised upon the modification, (c) the equity-settled share-based payment is recognised to the extent that the services have been rendered up to the modification date, and (d) the difference between the carrying amount of the liability as at the modification date and the amount recognised in equity at the same date is recorded in profit or loss immediately

Applying IFRS 9 Financial Instruments with IFRS 4 Insurance Contracts - Amendments to IFRS 4 (issued on 12 September 2016 and effective, depending on the approach, for annual periods beginning on or after 1 January 2018 for entities that choose to apply temporary exemption option, or when the entity first applies IFRS 9 for entities that choose to apply the overlay approach). The amendments address concerns arising from implementing the new financial instruments Standard, IFRS 9, before implementing the replacement Standard that the IASB is developing for IFRS 4. These concerns include temporary volatility in reported results. The amendments introduce two approaches: an overlay approach and a deferral approach. The amended Standard will give all companies that issue insurance contracts the option to recognise in other comprehensive income, rather than profit or loss, the volatility that could arise when IFRS 9 is applied before the new insurance contracts Standard is issued. In addition, the amended Standard will give companies whose activities are predominantly connected with insurance an optional temporary exemption from applying IFRS 9 until 2021. The entities that defer the application of IFRS 9 will continue to apply the existing financial instruments Standard—IAS 39. The amendments to IFRS 4 supplement existing options in the Standard that can already be used to address the temporary volatility.

Annual Improvements to IFRSs 2014-2016 cycle (issued on 8 December 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2017 for amendments to IFRS 12, and on or after 1 January 2018 for amendments to IFRS 1 and IAS 28). The improvements impact three standards. The amendments clarify the scope of the disclosure requirements in IFRS 12 by specifying that the disclosure requirements in IFRS 12, other than those relating to summarised financial information for subsidiaries, joint ventures and associates, apply to an entity's interests in other entities that are classified as held for sale or discontinued operations in accordance with IFRS 5. IFRS 1 was amended and some of the short-term exemptions from IFRSs in respect of disclosures about financial instruments, employee benefits and investment entities were removed, after those short-term exemptions have served their intended purpose. The amendments to IAS 28 clarify that an entity has an investment-by-investment choice for measuring investees at fair value in accordance with IAS 28 by a venture capital organisation, or a mutual fund, unit trust or similar entities including investment linked insurance funds. Additionally, an entity that is not an investment entity may have an associate or joint venture that is an investment entity. IAS 28 permits such an entity to retain the fair value measurements used by that investment entity associate or joint venture when applying the equity method. The amendments clarify that this choice is also available on an investment-by-investment basis.

IFRIC 22 - Foreign Currency Transactions and Advance Consideration (issued on 8 December 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2018). The interpretation addresses how to determine the date of the transaction for the purpose of determining the exchange rate to use on initial recognition of the related asset, expense or income (or part thereof) on the derecognition of a non-monetary asset or non-monetary liability arising from an advance consideration in a foreign currency. Under IAS 21, the date of the transaction for the purpose of determining the exchange rate to use on initial recognition of the related asset, expense or income (or part thereof) is the date on which an entity initially recognises the non-monetary asset or non-monetary liability arising from the advance consideration. If there are multiple payments or receipts in advance, then the entity must determine the date of the transaction for each payment or receipt of advance consideration. IFRIC 22 only applies in circumstances in which an entity recognises a non-monetary asset or non-monetary liability arising from an advance consideration. IFRIC 22 does not provide application guidance on the definition of monetary and non-monetary items. An advance payment or receipt of consideration generally gives rise to the recognition of a non-monetary asset or non-monetary liability, however, it may also give rise to a monetary asset or liability. An entity may need to apply judgment in determining whether an item is monetary or non-monetary.

Transfers of Investment Property - Amendments to IAS 40 (issued on 8 December 2016 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2018). The amendments clarify the requirements on transfers to, or from, investment property in respect of properties under construction. Prior to the amendments, there was no specific guidance on transfers into, or out of, investment properties under construction in IAS 40. The amendment clarifies that there was no intention to prohibit transfers of a property under construction or development, previously classified as inventory, to investment property when there is an evident change in use. IAS 40 was amended to reinforce the principle of transfers into, or out of, investment property in IAS 40 to specify that a transfer into, or out of investment property should only be made when there has been a change in use of the property; and such a change in use would involve an assessment of whether the property qualifies as an investment property. Such a change in use should be supported by evidence.

2.3 Key sources of uncertainty estimation

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

The Group makes estimates and assumptions concerning future periods. The estimates and assumptions that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year are described below.

All estimations and the application of judgement are continuously reviewed. They are based on historical experiences as well as other factors, including expectations of future events that can be reasonably anticipated under given circumstances.

Estimated useful life of property, plant and equipment

The Group performs its core business activities in the field of manufacturing paper products. It determines significant investments in property, plant and equipment. The estimation of useful life and its changes can therefore have a significant influence on the Group's result. For this reason, the management reviews the estimation of useful life of property, plant and equipment at least once a year. When determining the useful life of property, plant and equipment, the Group considers the structure of production.

The average useful life of depreciated property, plant and equipment is approximately 11.0 years (2015: 11.5 years). The reassessment of the average useful life by one year would change the annual depreciation by EUR 431 thousand (2015: EUR 379 thousand)

3. CONSOLIDATION

Subsidiaries are those investees, including structured entities, that the Group controls because the Group (i) has power to direct the relevant activities of the investees that significantly affect their returns, (ii) has exposure, or rights, to variable returns from its involvement with the investees, and (iii) has the ability to use its power over the investees to affect the amount of the investor's returns. The existence and effect of substantive rights, including substantive potential voting rights, are considered when assessing whether the Group has power over another entity. For a right to be substantive, the holder must have a practical ability to exercise that right when decisions about the direction of the relevant activities of the investee need to be made. The Group may have power over an investee even when it holds less than the majority of the voting power in an investee. In such a case, the Group assesses the size of its voting rights relative to the size and dispersion of holdings of the other vote holders to determine if it has de-facto power over the investee. Protective rights of other investors, such as those that relate to fundamental changes of the investee's activities or apply only in exceptional circumstances, do not prevent the Group from controlling an investee. Subsidiaries are consolidated from the date on which control is transferred to the Group (acquisition date) and are deconsolidated from the date on which control ceases.

The acquisition method of accounting is used to account for the acquisition of subsidiaries by the Group. Identifiable assets acquired and liabilities and contingent liabilities assumed in a business combination are initially measured at their fair values at the acquisition date, irrespective of the extent of other shareholders interest in subsidiary.

Acquisition costs relating to the acquisition are expensed. Any consideration performance, which should be refunded by the Group, is measured at their fair value as at the acquisition date. Subsequent changes in the fair value of these performances, which are considered as asset or liability, are recorded in accordance with IAS 39 in the income statement or profit or other comprehensive income.

The Group measures the amount of shares of other non-controlling shareholders in subsidiary at the time of acquisition either at fair value or as a share of fair value of assets, liabilities and contingent liabilities. The decision on the selection of valuation method is made individually for each business combination.

Goodwill is determined by deducting the net value of assets, liabilities and contingent liabilities from the acquisition costs for acquired shares in subsidiary, the amount of shares of other non-controlling shareholders and fair value of prior investment in company before the acquisition of control. The negative difference is recognised directly in profit or loss.

Intercompany transactions, balances, income and expenses on transactions between Group companies are eliminated in the consolidation. Interim results arising from Intercompany transactions, which are part of valuation of assets, are eliminated in the consolidation. The accounting policies and principles of subsidiaries were changed if necessary in order to ensure consistency with accounting policies and principles applied by the Group.

4. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING PRINCIPLES

4.1. Foreign currency translation

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

(i) Functional and presentation currency

Items included in the financial statements of each subsidiary are measured using the currency of the primary economic environment in which the reporting entity operates ("the functional currency"). The consolidated financial statements for the year ending 31 December 2016 are presented in euros (EUR), which is the functional currency and reporting currency of the parent company.

(ii) Transactions and balances

Foreign currency transactions are translated into the functional currency using the exchange rates prevailing at the dates of the transactions. Foreign exchange gains and losses resulting from the settlement of such transactions and from translation of monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at exchange rate at the end of each accounting period are recorded with impact on profit or loss.

(iii) Companies of the Group

The statement of comprehensive income and the balance sheet of all companies in the Group (which none of them has the functional currency of a hyperinflationary economy) which functional currency is not identical with the currency presented in the consolidated financial statements, are translated as follows:

- a) assets and liabilities are translated using the exchange rate set by the European Central Bank valid as at the date of preparation of particular balance sheet;
- b) income and expenses are translated using the average exchange rate for the given period (they are translated using exchange rates as at the date of certain transactions if the average is not a sufficient approximation of the cumulative effect of exchange rates at the transaction date); and
- c) resulting exchange rate differences are recorded as other comprehensive income or loss and are cumulated in equity as translation reserve.

Translation reserve will be recorded in profit or loss in case of loss of control over the relevant foreign subsidiary. Settlement will be reclassified in other comprehensive profit or loss.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

4.2. Property, plant and equipment

Property, plant and equipment is stated at acquisition cost less accumulated depreciation and accumulated impairment losses. Property, plant and equipment is stated at historical cost less accumulated depreciation and possibly a permanent impairment of assets. Historical cost includes acquisition cost that are directly attributable to the acquisition of certain items of assets.

(i) Acquisition cost

Acquisition cost includes all expenses attributable to acquisition of assets, including interest expenses which are capitalized from the date of acquisition until the date of putting assets into use.

Expenses related to putting assets into use are capitalized only when it is probable that the Group will have future economic benefits from assets and that the acquisition cost can be measured reliably. The carrying amount of the replaced part of asset is derecognized. Other repair and maintenance costs are recorded in the income statement during the financial period in which they are incurred.

(ii) Depreciation

The depreciation of property, plant and equipment begins as of the first day of the month, in which the asset was put into use. Property, plant and equipment is depreciated using straight-line method in line with the approved depreciation plan, which was prepared on the basis of estimated economic useful life and estimated wear and tear. Monthly depreciation amount is defined as a difference between cost and residual value, divided by the estimated useful life. Lands and assets under construction are not depreciated.

The estimated useful life of major classes of buildings, constructions, machinery and equipment is as follows:

Buildings, halls and constructions	25 - 40 years
Machinery and equipment	4 - 20 years
Motor vehicles	4 - 15 years

The residual value of an asset is the estimated amount that the Group would obtain from disposal of the asset less the estimated costs of disposal, if the asset was already at the age and in the condition expected at the end of its useful life. The residual value of an asset equals to nil or its disposal value, if the Group expects that certain asset will be used until the end of its useful life. The asset's residual values and useful lives are reviewed, and adjusted if appropriate, as at each balance sheet date.

The carrying amount is immediately reduced to its recoverable amount, if the carrying amount is higher than its estimated recoverable amount.

Each component of any item of property, plant and equipment with the acquisition cost, which is significant comparing to the total acquisition cost of the particular item, is depreciated individually. The Group attributes the proportional part of the amount initially recognised as the item of property, plant and equipment to significant components and each of them is depreciated individually.

Assets that are retired or disposed of are eliminated from the balance sheet, along with the corresponding accumulated depreciation. Gains and losses on disposals are determined by comparing revenues with carrying amount and are recognized net in the profit or loss.

As at each balance sheet date, an assessment is made whether there are factors which would indicate that the realizable value of the Group's property, plant and equipment is lower than its carrying value. In case of identifying such factors, the realizable value of assets is estimated at the higher of net sale value and the present value of future cash flows generated by certain asset. Any impairment loss is recognised as cost in the period in which the impairment occurred.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

4.3. Intangible assets

(i) Software and royalties

Intangible assets are initially measured at acquisition cost. Intangible assets are recorded if it is probable that the Group will have future economic benefits from these assets, and if the acquisition cost can be measured reliably. After initial recognition, intangible assets are recorded at acquisition cost less accumulated amortization and any accumulated impairment losses. The Group does not have intangible assets with indefinite useful life. Intangible assets are amortised using the straight-line method over the estimated useful life which does not exceed the period of four years.

Intangible assets are amortised using the straight-line method over the estimated useful life:

	Estimated useful life in years
Software	4
Royalties	4

If there of diminution in value, the carrying value of software and royalties is reduced to higher of value-in-use and fair value less costs to sell.

(ii) Goodwill

Goodwill on acquisitions of subsidiaries is classified as intangible asset in the consolidated balance sheet. Goodwill is stated at acquisition cost less accumulated impairment losses. Impairment losses on goodwill recorded in the past cannot be reversed.

4.4. Impairment of financial assets

Financial assets, other than those at fair value through profit or loss, are assessed whether there are any indicators for impairment as at each balance sheet date. Financial assets are impaired when there is objective evidence that, as a result of one or more events that occurred after the initial recognition of the financial asset, the estimated future cash flows of the investment have been decreased.

For certain categories of financial assets (such as trade receivables), items that are assessed not to be impaired individually are subsequently assessed for impairment on a collective basis. The objective evidence of impairment of a portfolio of receivables could include the Group's past experience of collecting payments, an increase in the number of delayed payments in the portfolio, as well as observable changes in national; or local economic conditions that correlate with outstanding debts.

For financial assets recorded at amortised cost determined by the effective interest rate method, the amount of the impairment represents the difference between the carrying amount and the present value of estimated future cash flows, discounted at the original effective interest rate.

The carrying amount of the financial assets is reduced by the impairment loss directly for all items of financial assets with the exception of trade receivables, where the carrying amount is reduced through provision account. When a trade receivable is considered uncollectible, it is written off against the provision account. Subsequent recoveries of amounts previously written off are credited against the provision account. Changes in the carrying amount of the provision are recognised as costs.

(i) Derecognition of financial assets

The Group derecognizes financial assets, only when contractual right on cash flows from assets expire or when financial assets and all significant risks and economic benefits from ownership of these assets are transferred to other subject. If the Group neither transfers nor retains all risks and economic benefits from ownership and continues to control transferred assets, it recognises its retained interest on the assets and related liability from amounts, which may have to be repaid. If the Group retains all significant risks and economic benefits from ownership of transferred financial assets, it continues to report these assets and furthermore reports a secured loan in the amount of received payments.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

4.5. Emission rights

The Group acquired emission rights free of charge under the European's scheme for emission trading. The rights are provided on an annual basis and the Group is required to return rights equal to its actual emissions of carbon dioxide released. The Group decided to account for allocated emission rights using net liability method. Emission rights are valued at nil and provisions are accounted for only in case when actual emissions exceed existing emission rights.

4.6. Financial assets

The Group classifies financial assets under IAS 39 "Financial Instruments; recognition and measurement" in the following categories: financial assets at fair value through profit and loss, loans and receivables. The classification depends on the purpose for which the financial assets were acquired, whether they are quoted on the public market or designated for the intentions of the management.

(i) Financial assets at fair value through profit and loss

Financial assets at fair value through profit and loss are financial assets held for trading. Financial assets are recognised in this category if they were principally acquired for the purpose of sale in a short-term period. Derivatives are also classified as held for trading in case they do not meet criteria for hedge accounting.

Due to its activities, the Group is exposed particularly to financial risk of changes in exchange rates and interest rates. The Group uses financial derivatives (mainly currency forward contracts and interest rate swaps) to hedge the risk linked with fluctuations in exchange rates and interest rates with respect to certain fixed commitments and expected transactions.

Financial derivatives are measured at fair value. Changes in the fair value of financial derivatives that qualify as effective cash flow hedges are recognised in other comprehensive profit or loss. The amounts recognised in this way are recharged from other comprehensive profit or loss to profit or loss for the period in which the hedged fixed commitment or expected transaction affect profit or loss.

Changes in fair value of financial derivatives that do not meet criteria disclosed in the previous paragraph are accounted for through profit or loss.

(ii) Loans and receivables

Loans and receivables are non-derivative financial assets with fixed or determinable due dates, which are not quoted on the active market. Loans and receivables are included in current assets, except for those with maturity exceeding 12 months from the balance sheet date. In this case, they are classified as non-current assets.

The Group's loans and receivables consist of "Trade and other receivables" and "Cash and cash equivalents".

The Group reassesses financial assets or a group of financial assets whether there are any indicators for impairment as at each balance sheet date. Testing for impairment of receivables is disclosed in Note 4.4.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

4.7. Financial liabilities

The Group classifies its financial liabilities under IAS 39 "Financial Instruments: recognition and measurement". The classification depends on the contractual liabilities related to financial instrument and the intentions with which the management concluded the contract.

When a financial liability, other than financial derivative, is recorded for the first time the Group measures it at its fair value less transaction costs that are directly associated with the acquisition of a certain financial liability. In case of financial derivatives, transaction costs are expensed as incurred.

After the initial recognition the Group measures financial liabilities, other than financial derivatives, at amortised carrying value using the effective interest rate method. Financial derivatives are valued at fair value as at each balance sheet date. Changes in the fair value of financial derivatives that do not meet criteria of hedge accounting are recognized with an impact on profit and loss.

The financial liability (or its part) is derecognised from the balance sheet only when the liability disclosed in the contract is cancelled or expired.

4.8. Leasing

Leasing is defined as a contract whereby the lessor conveys to the lessee in return for a payment, or series of payments, the right to use the asset for an agreed period of time.

(i) Operating leasing

Leases, in which a significant portion of the risks and rewards arising from the ownership are retained by the lessor, are classified as operating leases. Payments made under operating leases (net of any incentives received from the lessor) are charged to the income statement on a straight-line basis over the period of the lease.

(ii) Financial leasing

Leases of property, plant and equipment, where the Group has all the substantial risks and rewards arising from the ownership of the asset, are classified as finance leases. Finance leases are capitalized at the lease commencement at the lower of the fair value of the lease property and the present value of minimum lease payments.

Each lease payment is allocated between the liability and finance charges so as to achieve a constant rate on the financial liability balance outstanding. The corresponding rental obligations, net of future finance charges, are included in other long-term payables. The interest element of the finance cost is charged to the income statement over the lease period so as to produce a constant periodic rate of interest on the remaining balance of the liability for each period. The assets acquired under finance leases are depreciated over their useful life or the lease term if it is shorter, in case the Group is not reasonably certain that it will obtain ownership by the end of the lease term.

4.9. Inventories

Inventories are stated at the lower of acquisition cost and net realizable value. The acquisition cost of purchased materials and goods include direct and indirect costs related with acquisition such as transport costs, custom duty, insurance, and commissions and other. Purchased inventories on warehouse are valued at the weighted average cost. The acquisition cost of work in progress and finished goods includes cost of raw materials, other direct costs and related production overheads. The net realizable value is an estimation of selling price in the ordinary course of business less selling expenses. Provision for impairment is created on the basis of assessment of individual items of inventory.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

4.10. Trade receivables

Trade receivables are initially recognized at fair value and subsequently measured at amortized cost using the effective interest rate method, less provision for impairment.

The provision for impairment of receivables is established when there is objective evidence that the Group will not be able to collect all amounts due according to the original terms of receivables. Significant financial difficulties of the debtor, probability that the debtor will enter bankruptcy or financial reorganization, default or delinquency in payments are considered as indicators that the trade receivable is impaired. The amount of the provision represents the difference between the carrying amount and the present value of estimated future cash flows, discounted at the effective interest rate.

4.11. Cash and cash equivalents

Cash and cash equivalents include cash in hand, deposits held at call with banks, and other short-term highly liquid investments with original maturities of three months or less. Cash and cash equivalents are carried at amortised cost using the effective interest method. Restricted balances are excluded from cash and cash equivalents for the purposes of the cash flow statement. Balances restricted from being exchanged or used to settle a liability for at least twelve months after the balance sheet date are included in non-current assets.

4.12. Share capital

Ordinary shares are classified as equity. Incremental costs directly attributable to the issue of new shares are shown in equity as a deduction from the proceeds of the issue after elimination of impact of such costs on tax.

4.13. Dividend distribution

Dividend distribution to shareholders of the Group is recognised as a liability and deducted from equity as at the balance sheet date only if it is declared before or as at the balance sheet date.

4.14. Legal reserve fund

Legal reserve fund is set up in accordance with the Commercial Code. Contributions to the legal reserve fund of the Group are made at 10% of the net income up to 20% of the share capital. This fund is not distributable and may be only used to increase share capital or to cover losses.

4.15. Other reserves

The Group creates other funds from profit for future investment costs in accordance with the Commercial Code and the articles of association of the Company. The creation of this fund has to be approved by the General Meeting of shareholders. Such funds may be distributed only with the approval of shareholders.

4.16. Trade payables

Trade payables are the obligation to pay for goods or services to suppliers in the ordinary course of the Group's business. Payables are recognised as current if they are due within one year or shorter period. Otherwise they are classified as non-current.

Trade payables are initially recognized at fair value and subsequently measured at carrying value using the effective interest method.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

4.17. Taxes

(i) Current income tax

Current income tax is calculated from accounting profit in accordance with valid Slovak legislation in the amount of 22 % after adjustments of certain items for tax purposes. Taxation in other jurisdictions is calculated on the basis of rates that are valid in particular jurisdiction.

(ii) Deferred income tax

Deferred income tax is recognized in the financial statements using the balance sheet liability method on temporary differences arising between the tax bases of assets and liabilities and their carrying amounts. However, deferred income tax is not accounted for if it arises from initial recognition of an asset or liability in a transaction other than a business combination and the transaction, when initially recorded, affects neither accounting nor taxable profit nor loss. Deferred income tax is determined using tax rates (and laws) that have been enacted or substantively enacted by the balance sheet date and are expected to apply when the related deferred income tax asset is realized, or the deferred income tax liability is settled.

Deferred tax assets are recognized where it is probable that future taxable profit will be available against which the temporary differences can be utilised.

Deferred income tax exists on temporary differences arising on investments in subsidiaries, except where the timing of the reversal of the temporary difference is controlled by the Group and it is probable that the temporary difference will not reverse in the foreseeable future.

The Group offsets deferred tax assets and deferred tax liabilities where the Group has a legally enforceable right to set off current tax assets against current tax liabilities and these relate to income taxes levied by the same taxation authority.

4.18. Grants and contributions provided for the acquisition of property, plant and equipment

The Group recognises government grants, if there is a reasonable assurance of received grant and fulfilment of all conditions associated with receiving grant. If the grant relates to reimbursement of costs, it is recognised as income during the period that is required for systematic compensation of grant with costs which the grant is provided for. If the grant is provided for the acquisition of property, plant and equipment, it is recorded as deferred income and settled evenly to the statement of comprehensive income over estimated useful life of particular assets.

4.19. Loans

Loans are initially recognized at fair value of liability net of transaction costs. They are subsequently measured at amortized cost using the effective interest rate method. The difference between the initial carrying amount and payable nominal amount of the loan is recognised as interest expense during the period of the loan using the effective interest rate method.

Loans are classified as current liabilities except for cases where the Group has unconditional right to defer settlement of the liability for at least 12 months after the balance sheet date.

4.20. Provisions / contingent liabilities

Provisions are recognized when the Group has a present legal contractual or non-contractual obligation as a result of past events, it is probable that an outflow of resources will be required to settle the obligation, and a reliable estimate of the amount can be made. Provisions are not recognized for future operating losses. Where there are a number of similar obligations, the likelihood that an outflow will be required in settlement is determined by considering the class of obligations as a whole. A provision is recognized even if the likelihood of an outflow with respect to any item included in the same class of obligations may be small.

Provisions are measured at the present value of the expenditures expected to be required to settle the obligation using a pre-tax rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the obligation. The increase of the provision due to passage of time is recognized as interest expense.

Where the Group expects a provision to be reimbursed, for example under an insurance contract, the reimbursement is recognized as a separate asset but only when the reimbursement is virtually certain.

Contingent liabilities are not recognized in the balance sheet. They are disclosed in the notes to the consolidated financial statements, unless the possibility of an outflow of resources embodying the economic benefits is remote.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(In EUR thousand)

4.21. Employee benefits

The Group has a pension program with defined benefit and defined contribution plans.

(i) Pension plans

In a case of the defined contribution plan the amount of fulfilment, which will be given to an employee at retirement, is determined. The amount of fulfilment depends on several factors such as age, number of years served and salary.

A defined contribution plan is a pension plan under which the Group pays fixed contributions to a third party (fund) and the Group has no legal or constructive obligations to pay further contributions if the fund does not hold sufficient assets to pay all employees the benefits relating to employee service in the current and prior periods.

The Group pays contributions to publicly and privately administered pension insurance plans. During the year, the Group pays contributions to compulsory health, sickness and pension insurance as well as accident insurance, guarantee insurance, and unemployment insurance in the amount stipulated by law, the calculation of which is based on the gross employee wages. Throughout the year, the Group made contributions to these funds in the amount of 35.2% (2015: 35.2%) of gross wages up to the amount of a monthly wage set by legal regulations for the respective insurance, with employees contributing a further 13.4% (2015: 13.4%). Costs of these contributions are charged to the income statement in the same period as the corresponding wage costs.

(ii) Unfunded pension plan with defined benefit

According to the collective agreement with trade unions for the year 2016, the Group is obliged to pay one average monthly salary to its employees at retirement or disability pension retirement (2015: one average monthly salary). In case of termination of employment due to retirement in disability pension as the consequence of work injury or occupational disease, the employee is entitled to retirement benefits in the amount of two average monthly salaries for which the provision is created by the Group only if work injury occurred. The minimum requirement of the Labour Code on contribution to retirement benefit at leaving for retirement in the amount of one average monthly salary is included in the above multiples (2015: one average monthly salary).

The provisions for retirement benefit at leaving for retirement are calculated each year. The calculation method is based on actuarial calculations that are based on employee age, number of years served, fluctuation, mortality tables and discounted interest rates. The liability is discounted using interest rates of high-quality corporate bonds denominated in Euro, which maturity period is approaching maturity of related liability.

Actuarial gains and losses resulting from changes in the actuarial assumptions are recorded in profit or loss in the period in which they occurred. Changes of liabilities related to changes in the entitled amount of retirement benefits are accrued during the period when leaving for retirement in case of change of the contract with trade unions.

(iii) Other non-current employment benefits

The Group also pays bonuses at work jubilees. The amount of remuneration depends on the number of years served in the Group and represents the following amounts:

10 years	EUR 50
15 years	EUR 75
20 years	EUR 100
25 years	EUR 250
30 years	EUR 300
35 years	EUR 350
40 years	EUR 400
45 years	EUR 450

The provision for work jubilees is determined in the same way as the provision for retirement, except for the change of liability related to changes in the entitled amount in case of change of the collective agreement, which is immediately recorded in profit and loss.

4.22. Revenue recognition

Revenues from the sale of products are recognized upon transferring risks and rewards of ownership of the products, usually when the products are delivered. If the Group agrees to transport products to a specific location, revenue is recognized when the goods are passed to the customer at the destination point.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

Revenues from the sale of services are recognized in the accounting period in which the services are rendered, taking into account the extent to which the given transaction is completed. This extent is assessed based on the actual services provided as a proportion of the total services agreed.

Revenues are shown net of VAT, discounts and deductions. Revenue is recognised at fair value. Interest income is recognised on an accrual basis using the effective interest rate. The value of the Group's assets is reduced to the realizable amount, which is the present value of expected future cash flows discounted by the original effective interest rate. The difference between the present value and nominal value of expected cash flows is recorded as interest income. The interest income arising from unpaid provided loans is recorded using the original effective interest rate.

Dividend income is recognised when the Group's right to receive the payment arises.

5. FINANCIAL RISK MANAGEMENT

5.1 Financial risks

The activities of the Group expose it to a variety of financial risks: market risk (including currency risk and interest rate risk), credit risk and liquidity risk. The Group's principal financial instruments are trade receivables and trade payables, bank loans, loans from related parties, cash and short-term bank deposits. The usage of these financial derivatives is focused mainly on securing cash equivalents or investing free cash and cash equivalents. Financial risks are described in Note 27 of notes to the consolidated financial statements.

5.2 Fair value estimation

The carrying amount of trade receivables less impairment provision for bad and doubtful debts and nominal value of payables are assumed to approximate their fair value. The fair value of financial liabilities, for disclosure purposes, is estimated by discounting the future contractual cash flows using the current market interest rate, which is available for the Group for similar financial Instruments.

6. CAPITAL MANAGEMENT

The Group manage its capital to be able to provide continuous support to its business activities.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

7. PROPERTY, PLANT AND EQUIPMENT

Property, plant and equipment consists of the following items:

	Land, buildings and constructions	Machinery, tools and equipment	Assets under construction	Total
As at 1 January 2015				
Acquisition cost	55,009	139,836	765	195,610
Accumulated depreciation and provisions	(25,962)	(111,024)	-	(136,986)
Net book value	29,047	28,812	765	58,624
As at 31 December 2015				
Depreciation	(1,315)	(3,584)	-	(4,899)
Additions	-	-	3,032	3,032
Disposals	-	(253)	-	(253)
Transfers	86	2,680	(2,766)	-
Adjustments for foreign exchange differences	2	-	-	2
Net book value as at 31 December 2015	27,820	27,655	1,031	56,506
As at 31 December 2015				
Acquisition cost	55,097	137,730	1,031	193,858
Accumulated depreciation and provisions	(27,277)	(110,075)	-	(137,352)
Net book value	27,820	27,655	1,031	56,506
As at 31 December 2016				
Depreciation	(1,318)	(3,675)	-	(4,993)
Additions	-	-	3,227	3,227
Disposals	-	1	-	1
Transfers	130	3,632	(3,762)	-
Adjustments for foreign exchange differences	2	5	-	7
Net book value as at 31 December 2016	26,634	27,618	496	54,748
As at 31 December 2016				
Acquisition cost	55,172	137,913	496	193,581
Accumulated depreciation and provisions	(28,538)	(110,295)	-	(138,833)
Net book value	26,634	27,618	496	54,748

The Group has entered into insurance contract including: combined insurance against natural disasters, machinery breakdown insurance covering sudden damage and/or destruction of a machine, apart thereof, accessories or equipment thereof by any fortuitous event.

Additions of property, plant and equipment items recorded during year 2016 relate to acquisition of paper napkins machine and wrappers, technical upgrade and extension of equipment of processing lines and reconstruction of paper machines.

Adjustments of foreign exchange differences relate to property, plant and equipment of foreign subsidiaries.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

8. FINANCIAL INVESTMENTS

Financial investments comprise of investment in SHP Trgovina, d.o.o., Celje, the amount of investment as at 31 December 2016 is EUR 9 thousand (as at 31 December 2015: EUR 9 thousand). This subsidiary was not consolidated due to its immateriality. Equity of company amounts to EUR 12 thousand (as at 31 December 2015: EUR 12 thousand). In 2016 SHP Trgovina had a profit of EUR 5 thousand (for the year 2015: EUR nil thousand). Assets net of related party transactions amount to EUR 23 thousand (in 2015: EUR 12 thousand).

The Group under financial investments also records the advance granted for the purchase of shares in a subsidiary company SHP Celex, A.D., Banja Luka, the balance at 31 December 2016 amounts to EUR 8 thousand.

9. INVENTORIES

Inventories consist of the following:

	31 December 2016	31 December 2015
Material	6,943	6,711
Work in progress	5,870	4,339
Finished products	8,367	8,478
Goods	116	35
Less provision for obsolete inventory	<u>(703)</u>	<u>(1,011)</u>
Total	<u>20,593</u>	<u>18,552</u>

Material mainly includes waste paper and pulp, which represent the basic raw materials for the Group's production activities.

If the carrying value of inventory is higher than net realizable value, it is recorded in its net realizable value. Inventories are adjusted by a provision in the amount of EUR 703 thousand (2015: EUR 1,011 thousand).

None of the Group's inventories are under lien.

In 2016 a provision for inventories was created in the amount of EUR 231 thousand (2015: EUR 646 thousand) and released in the amount of EUR 539 thousand (2015: EUR 153 thousand) due to sale or usage of inventories.

The Group's inventories are insured against theft and natural disaster up to EUR 20,014 thousand (2015: EUR 20,014 thousand).

10. RECEIVABLES

Receivables consist of the following items:

	31 December 2016	31 December 2015
Trade receivables		
Domestic customers	4,441	4,699
Foreign customers	14,897	14,981
Total trade receivables	<u>19,338</u>	<u>19,680</u>
Less: provision for doubtful receivables	<u>(298)</u>	<u>(240)</u>
Total trade receivables, net	19,040	19,440
Prepayments	78	144
Tax assets – value added tax	2,987	2,895
Prepaid expenses – prepaid rent	377	230
Other receivables	15	35
Receivables, net	<u>22,497</u>	<u>22,744</u>

As of 31 December 2016 the Group does not have receivables under lien.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

Movements in the provision for bad and doubtful receivables:

	2016	2015
Opening balance	240	248
Recognised loss on impairment of receivables (creation)	116	112
Receivables write-off	(54)	(105)
Reversal of impairment loss	(4)	(15)
Total	298	240

The Group has signed an insurance contract for all receivables recognised after 1 January 2004. The Company's participation is 15% - 20%. Total amount of insured receivables in 2016 was EUR 17,632 thousand (2015: EUR 18,529 thousand).

The Group does not create a provision for insured receivables.

Quality analysis of receivables is shown in the table below:

	31 December 2016	31 December 2015
Receivables, for which provision was created	297	326
Overdue receivables	1,994	1,380
Within due date and without provision	17,047	17,974
Total trade receivables	19,338	19,680
Paid as at 31 May 2017	18,946	19,410
Difference	392	270

The ageing structure of overdue trade receivables, for which a provision was not created:

	31 December 2016	31 December 2015
up to 90 days	2,013	1,380
90 – 180 days		-
180 – 360 days	(19)	-
over 360 days		-
Total	1,994	1,380

If the receivables were not insured, a provision would be higher by EUR (443) thousand (2015: EUR 462 thousand).

The ageing structure of overdue trade receivables, for which a provision was created (gross):

	31 December 2016	31 December 2015
within due date	-	-
up to 90 days	23	-
90 – 180 days	-	3
180 – 360 days	1	133
over 360 days	273	190
Total	297	326

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

Long-term receivables consist of:

	31 December 2016	31 December 2015
Deferred tax asset	79	23
Prepaid expenses - Accruals and lease prepayments under operating lease	12	1
Total	91	24

11. CASH AND CASH EQUIVALENTS

Cash and cash equivalents consist of the following:

	31 December 2016	31 December 2015
Cash in hand	38	28
Cash in bank accounts	2,408	3,249
Total cash and cash equivalents	2,446	3,277

Credit quality of bank balances:

	Rating (Moody's)	31 December 2016	31 December 2015
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	Baa1	1,354	1,886
UniCredit Bank a.d., Banja Luka	Baa1	810	753
Zagrebačka banka	Baa1	244	287
Other			323
Total		2,408	3,249

12. EQUITY

12.1 Equity attributable to shareholders of SHP Harmanec

The Company's share capital comprises of 631,457 shares with the nominal value EUR 33.2 per share. All shares are ordinary, in a form of physical securities. The nominal value of shares corresponds to the amount of associated voting rights. Share capital is fully paid. The owner shares are related to shareholder rights to the Company's management, to its share of the profit and to the liquidation balance at termination of the Company.

Other funds consist of:

- The legal reserve fund representing EUR 3,838 thousand as at 31 December 2016 (at 31 December 2015: EUR 3,838 thousand). The legal reserve fund is not available for distribution and can be used to cover losses or to increase share capital.
- Other funds representing EUR 2,665 thousand as at 31 December 2016 (as at 31 December 2015: EUR 2,665 thousand). Other funds represent allocations from retained earnings. Pursuant to the Company's Articles of Association, the usage of these funds is restricted to cover losses, increase share capital and finance capital investments.
- Actuarial gains and losses resulting from revaluation of provision for employee benefit amounting to EUR 25 thousand as at 31 December 2016 (as at 31 December 2015: EUR 5 thousand).

Shareholders Equity includes a translation reserve of EUR 663 thousand booked as a loss (as at 31 December 2015: loss of EUR 663 thousand), which resulted from the translation of assets, liabilities, revenues and expenses of the foreign subsidiaries.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

12.2 Minority interest of other owners of subsidiaries

Minority interest of other owners of subsidiaries include:

Balance sheet	31 December 2016	31 December 2015
SHP Celex, a.d.:		
ECO-INVEST, a.s.	2,464	2,619
Other minorities	32	35
Total minorities in SHP Celex, a.d.	2,496	2,654
SHP Slavošovce, a.s.:		
ECO-INVESTMENT, spol. s.r.o.	15,852	14,992
SHP Intím Papír, d.o.o.		
Dragan Mačinko	(115)	(116)
Total minorities on the balance sheet	18,233	17,530

Statement of comprehensive income	2016	2015
SHP Celex, a.d.:		
ECO-INVEST, a.s.	(156)	(818)
Other minorities	(2)	(11)
Total minorities in SHP Celex, a.d.	(158)	(829)
SHP Slavošovce, a.s.:		
ECO-INVESTMENT, spol. s.r.o.	860	(191)
SHP Intím Papír, d.o.o.		
Dragan Mačinko	1	(61)
Total minorities in Statement of comprehensive income	703	(1,081)

13. LOANS

Loans consist of the following items:

	31 December 2016	31 December 2015
Bank loans - non-current	-	-
Bank loans - current	10	5
Total loans	10	5

Based on the contracts concluded with UniCredit Bank Czech & Slovakia (Contract on Overdraft and Framework Treasury Contract), it is possible to draw down short-term loans up to EUR 9.2 million. As at the date of the financial statements preparation the Group did not drawn down the loan.

The recognized balance of EUR 10 thousand (in 2015 of EUR 5 thousand) represents the balance of credit drawn using credit cards.

14. LOANS OBTAINED FROM RELATED PARTY

The Group's non-bank loans:

	31 December 2016	31 December 2015
Loan from related party ECO-INVESTMENT, a.s., Prague	20,995	21,995
Total loan	20,995	21,995

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

To fund operating needs the Group uses loans from non-bank lender company ECO-INVESTMENT, a.s., Prague.

As at 31 December 2016, the Group had drawn loans from non-bank lender in the following currencies:

Currency	Amount In EUR thousands
EUR	20,995
Total	20,995

As at 31 December 2016 the maturity of loans was according to the payment schedule as follows:

2020	20,995
Total	20,995

The average interest rate of loans from non-banking creditor in 2016 was 1.2% (in 2015: 2.6%).

15. FINANCIAL LEASING

The Group has some machinery used for production of paper napkins and paper tissues under financial leasing.

	Minimum lease payments as at 31 December	
	2016	2015
Financial lease liabilities		
within one year	483	954
between 2-5 years	174	657
TOTAL	657	1,611

	Present value of minimum lease payments as at 31 December	
	2016	2015
Financial lease liabilities		
within one year	476	927
between 2-5 years	173	649
TOTAL	649	1,576

The average term of lease of machinery under financial lease is 5.4 years (in 2014: 5.4 years).

Book value of liabilities from financial lease approximates to its fair value.

16. TRADE AND OTHER PAYABLES

Trade and other payables include:

	31 December 2016	31 December 2015
Trade payables	24,875	23,772
Payables to social security	526	467
Payables to employees	905	798
Total trade and other payables	26,306	25,037

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

The classification of trade and other payables is as follows:

	31 December 2016	31 December 2015
Payables within due date	21,406	19,840
Overdue payables	4,900	5,197
Total	26,306	25,037

17. OTHER LIABILITIES

Other current liabilities include:

	31 December 2016	31 December 2015
Indirect taxes	381	618
Social fund	47	84
Subsidy for acquisition of non-current assets — current portion	105	109
Other liabilities	153	121
Total other current liabilities	686	932

Creation and usage of social fund (entities with registered office in the Slovak Republic):

	2016	2015
Balance as at 1 January	84	34
Set-up of social fund	92	121
Use of social fund	129	71
Balance as at 31 December	47	84

Other non-current liabilities include:

	31 December 2016	31 December 2015
Non-current portion of subsidy for acquisition of non-current assets	1,192	1,298
Total other non-current liabilities	1,192	1,298

Other non-current liabilities include the non-current portion of the subsidy for the acquisition of non-current assets not yet released to income. The subsidy is released to profit or loss over the useful life of the relevant non-current assets in a pattern that follows the depreciation of these non-current assets.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

18. RELATED PARTY TRANSACTIONS

The Group's related parties include shareholders, directors and management of the Company and its subsidiaries.

Transactions and outstanding balances with related parties in 2016 can be summarized as follows:

Company	Receivables	Payables	Revenues	Expenses
<i>Parent company:</i>				
ECO – INVEST, a. s., Ružomberok	-	-	-	286
ECO – Investment, a.s., Prague	101	21,066	-	53
<i>Other related parties:</i>				
SHP Trgovina, d.o.o., Celje *	-	11	-	65
Mondi SCP a.s., Ružomberok *	17	1,029	-	8,387
SCP PSS, a.s., Ružomberok *	-	-	-	3
Eco-Bags, s.r.o., Myjava	3	-	25	-
Harmanec-Kuvert, s.r.o., Brezno *	6	-	55	-
Tauris a.s. Rimavská Sobota*	-	3	2	3
Envelopes Machinery Services, Brezno*	1	-	8	-
MFK, a.s., Ružomberok*	-	-	8	7
ECO-INVEST SVK, a.s., Bratislava	-	24	-	24
Total	128	22,133	98	8,828

Transactions and outstanding balances with related parties in 2015 can be summarized as follows:

Company	Receivables	Payables	Revenues	Expenses
<i>Parent company:</i>				
ECO – INVEST, a. s. Ružomberok	-	21,995	-	281
<i>Other related parties:</i>				
SHP Trgovina, d.o.o., Celje *	-	5	-	64
Mondi SCP a.s., Ružomberok *	5	762	4	11,065
SCP Papier, a.s., Ružomberok *	-	-	2	-
Eco-Bags, s.r.o., Myjava	2	-	27	3
Harmanec-Kuvert, s.r.o., Brezno *	4	-	47	-
Tauris a.s. Rimavská Sobota*	-	-	6	3
Envelopes Machinery Services, Brezno *	1	-	10	-
Total	12	22,762	96	11,416

* company under significant influence of shareholder controlling the Group.

These related party transactions represent standard business transactions, i.e. the sale and purchase of goods, provision of services, loans.

The Group concluded with related parties' contracts for future purchase of goods, services and provision of services for 2017:

	2017	2016
Mondi SCP a.s., Ružomberok	8,325	11,000
ECO-Bags, s.r.o., Myjava	5	4
Harmanec-Kuvert, s.r.o., Brezno	10	8
ECO-INVEST SVK, a.s.	72	0
Envelopes Machinery Services, Brezno	1	2

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

19. REMUNERATIONS FOR DIRECTORS AND EXECUTIVES

Remuneration paid to directors and other members of senior management of the Group during the year:

	2016	2015
Salary	629	621
Total	629	621

20. REVENUES

Sales of own products and goods are made to the following countries:

	2016	2015
Slovak Republic	23,336	24,445
Czech Republic	24,235	22,690
Hungary	3,529	5,343
Croatia	9,215	9,385
Germany	17,633	14,925
Switzerland	401	115
Bosna and Herzegovina	4,267	5,413
Poland	3,880	5,855
Serbia	2,389	4,605
Slovenia	3,345	3,162
Austria	2,598	2,434
Denmark	3,726	3,809
France	125	68
Other	13,829	11,003
Total sales	112,508	113,252

Commodity structure of sales of own products and goods:

	2016	2015
Toilet paper	54,770	52,100
Kitchen towels	9,774	9,294
Paper tissues	8,736	9,492
Paper napkins	22,343	18,846
Jumbo Rolls	4,939	12,024
Other	11,946	11,496
Total sales	112,508	113,252

Other revenues from sales of services include:

	2016	2015
Electricity, rental income	119	111
Other	179	166
Total	298	277

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

21. CONSUMPTION OF RAW MATERIALS AND ENERGY

Consumption of raw materials and energy includes the following items:

	2016	2015
Material consumption	58,426	61,757
Electricity consumption	7,805	7,824
Water and natural gas consumption	5,600	5,874
Total	71,831	75,455

22. PERSONAL COSTS

Personal costs comprise of the following items:

	2016	2015
Salaries	12,770	12,002
Social security contribution	4,131	3,658
Pension funding with a fixed amount of the contribution	2,180	2,059
Retirement	40	2
Total	19,121	17,721

The average number of employees was as follows:

	31 December 2016		
	Administrative personnel	Operational Personnel	Total
SHP Harmanec, a. s.	184	352	536
SHP Bohemia, s. r. o.	15	-	15
SHP Slavošovce, a.s.	48	218	266
SHP Hungaria, Kft.	1	-	1
SHP CELEX, a.d.	77	239	316
SHP Intim Papir, d.o.o.	12	48	60
SHP Zagreb, d.o.o.	4	-	4
ECOPAP, s.r.o.	5	10	15
Total average number of employees	346	867	1,213

	31 December 2015		
	Administrative personnel	Operational Personnel	Total
SHP Harmanec, a. s.	165	376	541
SHP Bohemia, s. r. o.	9	-	9
SHP Slavošovce, a.s.	46	206	252
SHP Hungaria, Kft.	1	-	1
SHP CELEX, a.d.	77	247	324
SHP Intim Papir, d.o.o.	10	51	61
SHP Zagreb, d.o.o.	3	-	3
Total average number of employees	311	880	1,191

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

23. OTHER OPERATIONAL AND FINANCIAL EXPENSES

23.1 Expenses by nature

	2016	2015
Ordinary repairs, secondary revisions	1,932	1,474
Travelling costs	167	151
Representation costs	141	91
Advertisement	1,822	1,445
Cost of distribution of products	249	200
Cost of handling operations	47	52
Waste, garbage and sludge disposal	631	644
Rent	1,957	1,914
Audit services, tax advisory	209	154
Transport of products	6,067	6,303
Other services and other direct expenses	3,377	3,330
Total costs of products and goods sold, sales and marketing expenses and administrative expenses	16,599	15,758

23.2 Other expenses

Other expenses comprise:

	2016	2015
Taxes and fees	428	379
Provisions for receivables, net	77	(1)
Receivables written-off	43	126
Property insurance	570	582
(Gain)/loss from sale of property, plant and equipment and inventories	48	(66)
Amortisation of subsidy related to property, plant and equipment	(110)	(132)
Contractual penalties and default interest	13	(109)
Other expenses and income	166	350
Total other expenses	1,235	1,129

23.3 Other financial expenses

Other financial expenses comprise:

	2016	2015
(Gain)/loss from financial derivatives, net	162	(38)
Loss from foreign exchange, net	20	66
Other financial expenses	125	145
Total other financial expenses	307	173

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

23.4 Operating lease

Operating lease relates to lease of separate movable assets with lease terms of 5 - 6 years. The Group determined the classification of the lease agreements as operating lease after considering classification criteria of IAS 17 Leases. The significant importance was given to a fact that there are no arrangements securing other than market conditions after the end of a lease period of movable assets.

Payments recognised as an expense:

	2016	2015
Operating lease expense during the year	24	50
	<u>24</u>	<u>50</u>

Future operating lease commitments (after the change of the agreed rental period in 2015):

	2016	2015
Short-term commitments (up to 1 year)	-	24
Long-term commitments (up to 5 years)	-	-
	<u>-</u>	<u>24</u>

24. INCOME TAX

24.1 Current income tax

The reconciliation of reported to expected income tax which would arise by using standard tax rates:

	2016	2015
Profit / (Loss) before taxation	42	(2,523)
Of which theoretical income tax at 22%	-9	555
Tax impact of permanent differences	49	(217)
Tax impact of subsidiaries with different tax rates	-4	(196)
Total income tax	<u>(36)</u>	<u>142</u>

24.2 Income tax expense

Income tax expense can be analysed as follows:

	2016	2015
Current tax:		
Slovak	122	(8)
Foreign	-31	(11)
Deferred tax:		
current period	189	161
Total	<u>(36)</u>	<u>142</u>

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

24.3 Deferred income tax

Deferred income tax is calculated in a full amount of temporary differences according to balance sheet liability method using the basic tax rate of 21 % as at 31 December 2016 (2015: 22 %).

The Group offsets deferred tax assets and deferred tax liabilities where the Group has a legally enforceable right to set off current tax assets against current tax liabilities and these relate to income taxes levied by the same taxation authority.

	As at 31 December	
	2016	2015
Deferred tax asset		
with expected realization in more than 12 months	79	23
with expected realization within 12 months		-
Deferred tax liability		
with expected realization in more than 12 months	(2,114)	(2,247)
with expected realization within 12 months		-
Total	(2,035)	(2,224)

Deferred tax liability analysis:

	Adjustment for assets	Provisions	Depreciation and amortisation	Tax losses	Subsidies	Other	Total
Balance as at 1 January 2015	110	221	(3,281)	535	232	(171)	(2,354)
Income/ (expense)	110	214	-251	7	-1	54	133
Other comprehensive income	-	-	-	-	-	(3)	(3)
Balance as at 31 December 2015	220	435	(3,532)	542	231	(120)	(2,224)
Income/ (expense)	-61	-14	556	-279	-21	8	189
Other comprehensive income							
Balance as at 31 December 2016	159	421	(2,976)	263	210	-112	-2,035

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

---

25. COMMITMENTS AND CONTINGENCIES

25.1 Commitments for acquisition of asset

	2017	2016
Commitments for acquisition of property, plant and equipment	127	2,142

Commitment for acquisition of property, plant and equipment in 2016 represent mainly commitments related to acquisition of machine producing napkins and packaging machine for the plant Slavošovce, the technical evaluation of existing processing lines in Harmanec (group packaging machine, conveyors TL2, embossing rollers) and the technical evaluation of a paper machine in Celexa (plating the drying column, a new suction roll cover).

25.2 Taxes

The Group has significant transactions with its subsidiaries, shareholders, and other related parties. The tax environment in which the consolidated companies operate depend on the tax legislation and practice, which is relatively new with few precedents. As tax authorities do not provide an official interpretation of tax laws, there is a risk that they may require adjusting the tax base, f.e. regarding to transfer pricing or other adjustments.

Tax returns remain open and may be subject to reviews within the period of at least five years. A review of an accounting period of a tax return for the given period does not exclude this period from a possible additional review within five years. The tax returns from 2011 to 2015 are open as at 31 December 2015 and may be subject to a review.

25.3 Emission rights

In 2005, the European Union-wide greenhouse gas emission rights trading scheme came into effect together with the Act on Emission Rights Trading passed by the Slovak Parliament in order to implement the related EU Directive in the Slovak Republic. Under this legislation, the Group is required to deliver emission rights to the Slovak Environmental Office to offset actual greenhouse gas emissions.

The Group has opted to record emission rights received using the net liability method and given that the Group has been allocated sufficient emission rights to cover its actual emissions no liability was recorded. The Group did not recognize emission rights because they were acquired from the state free of charge. The Group has an obligation to deliver emission rights to cover actual emissions. This obligation was fulfilled by delivering emission rights for the period of 2015 on 29 April 2016. Emission rights for the year 2016 (the reporting period) in a volume of 20,514 tons, were acquired by the Group on 9 February 2016.

As at 31 December 2016, the Group owned rights for 29,205 tons of emissions (in 2015: 29,842 tons). In 2016, the Group produced a total of 19,946 tons of emissions (in 2015: 21,151 tons).

25.4 Litigation and potential losses

At present, some entities of the SHP Harmanec group are involved in a number of legal cases and other disputes that have arisen as a result of ordinary business activities and it is not expected that the disputes should have a significant negative impact, individually or jointly, on the accompanying financial statements.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

26. FINANCIAL DERIVATES

Financial derivative instruments include:

	Not classified as hedging instrument	Classified as hedging instrument	Total
Balance as at 1 January 2015	-	14	14
Movement recorded in profit or loss			
Movement recorded in other comprehensive income	-	(14)	(14)
Balance as at 31 December 2015	-	-	-
Movement recorded in profit or loss			
Movement recorded in other comprehensive income	-	-	-
Balance as at 31 December 2016	-	-	-

As at 31 December 2016 the Group has no open derivative contracts.

27. FINANCIAL INSTRUMENTS

27.1 Categories of financial instruments

	2016	2015
Receivables (including cash and cash equivalents)	21,501	22,752
Financial assets	21,501	22,752
Financial derivatives	-	-
Bank loans recognised at amortized cost using the effective interest rate method, loans received from related parties	20,995	21,995
Trade payables recognised at amortized cost using the effective interest rate method	27,108	26,734
Financial liabilities	48,103	48,729

27.2 Financial risk factors

The Group does not consider the financial risks to be significant compared with the trade risks arising from its core business activity. For this reason, the Group had no formal and consistently applied objectives, procedures and processes of financial risk management.

27.3 Foreign exchange rate risk

The Group operates internationally and is exposed to foreign exchange rate risk arising from transactions denominated in foreign currency. Part of the Group's revenues, purchases and financing is denominated in CZK and HUF, which represents a certain level of natural hedging.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

The carrying amount of the Group's foreign currency denominated monetary assets and monetary liabilities as at the balance sheet date are as follows:

	Liabilities		Assets	
	31 December 2016	31 December 2015	31 December 2016	31 December 2015
CZK	545	724	3,763	3,969
PLN	-	11	-	84
KM	5,145	4,482	2,294	2,075
HRK	573	624	2,495	3,199
HUF	4	3	273	236

The following table presents the Group's sensitivity to a 1.5% increase / decrease in EUR against CZK and a 10% increase / decrease in EUR against PLN, HRK and HUF. The sensitivity analysis includes monetary items denominated in foreign currencies and adjusts the translation at the end of the reporting period for the aforementioned change in foreign currency rates. Positive balances indicate an increase in the profit and other equity items upon the weakening of the EUR against the relevant currency. Appreciation of the EUR against the relevant currency would have the opposite impact on the profit and on other equity items.

	CZK		PLN	
	31 December 2016	31 December 2015	31 December 2016	31 December 2015
Profit or loss	(48)	(49)	-	(7)

	HRK		HUF	
	31 December 2016	31 December 2015	31 December 2016	31 December 2015
Profit or loss	(192)	(258)	(27)	(23)

The Group has not enter into forward currency contracts as at 31 December 2016.

27.4 Commodity price risk

The Group does not use any derivative instruments to manage commodity price risks. Purchases of material are always based on prevailing market prices based on annual contracts.

27.5 Risk of change in market interest rates

The Group has no significant interest-bearing assets. Loans are borne by market interest rates.

The sensitivity analysis below has been determined based on the exposure to interest rates for both derivative and non-derivative instruments as at the balance sheet date. For liabilities with variable interest rate, the analysis is prepared assuming that the outstanding liability at the balance sheet date was outstanding for whole year.

Should interest rates been 10 basis points higher/lower and all other variables held constant, the Group's profit for the period ended 31 December 2016 would decrease/increase by EUR 21 thousand (as at 31 December 2015: EUR 22 thousand).

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

27.6 Credit risk

Credit risk refers to the risk that counterparty will default on its contractual obligations, resulting in financial loss to the Group. The Group has no significant concentrations of credit risk. The Group has policies in place to ensure that products and services are sold to customers with an acceptable reputation and it also insures its receivables. The Group has its cash deposited with several reputable financial institutions that provide loans to the Group. Derivative and financial transactions are limited to high credit quality financial institutions in the countries where consolidated companies are incorporated.

27.7 Liquidity risk

Prudent liquidity risk management implies maintaining sufficient cash, the availability of funding through an adequate amount of committed credit lines, and the ability to close out market positions. Due to the dynamic nature of the underlying business, the Group aims to maintain financial flexibility by keeping availability of credit lines and synchronizing proceeds from financial assets with financial needs.

The following tables summarise the residual maturity of the Group's non-derivative financial liabilities. The tables have been prepared based on undiscounted cash flows from financial liabilities assuming the earliest possible dates, when the Group can be required to settle the liabilities. The table includes both interest and principal cash flows during the term of the loan contract.

	Weighted average effective interest rate	Up to 1 month	1 – 3 months	3 months to 1 year	1 – 5 years	Total
2016						
Interest-free liabilities		14,947	11,018	158	106	26,229
Instruments with fix interest rate	1,2 %	21	42	189	21 730	21 982
Financial leasing		79	93	310	174	656
		<u>15,047</u>	<u>11,153</u>	<u>657</u>	<u>22 010</u>	<u>48 867</u>
2015						
Interest-free liabilities		15,786	9,005	327	40	25,158
Instruments with fix interest rate	2,19 %	40	80	362	22,437	22,919
Financial leasing		79	159	716	657	1,611
		<u>15,905</u>	<u>9,244</u>	<u>1,405</u>	<u>23,134</u>	<u>49,688</u>

The Group has access to credit lines, and total unused amount under the bank overdraft contract concluded with UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia at the balance sheet date is EUR 9.2 million.

27.8 Fair value of financial instruments

Fair value of financial liabilities, for the disclosure purpose, is determined in Notes based on discounted future contractual cash flows at the current market rate, which is available for the Group similar financial instruments. According to the Company's management, the carrying values of financial assets and financial liabilities approximate their fair values.

28. POST BALANCE SHEET EVENTS

After 31 December 2016, no significant events have occurred that would require recognition or disclosure in the 2016 consolidated financial statements of the Group.

SHP Harmanec, a.s.
NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the year ended 31 December 2016
(in EUR thousand)

---

29. APPROVAL OF CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

The consolidated financial statements are signed on behalf of the Board of Directors of the Company:

Prepared on:	Signature of a member of the statutory body of the reporting enterprise:	Signature of a member of the statutory body of the reporting enterprise:
---------------------	---	---

Approved on:

Richard Žigmund, MBA.
General Director
Member of the Board of Directors

Jozef Horák
Production and Technical Director
Member of the Board of Directors